

LIMINGAN KUNNAN TALOUSARVIO 2026 JA TALOUSSUUNNITELMA 2027–2028

Sisällysluettelo:

1.	KUNNANJOHTAJAN KATSAUS.....	3
2.	TALOUSARVION YLEISET PERUSTEET.....	4
2.1	TOIMINTAYMPÄRISTÖ	4
2.1.1	VÄESTÖNKEHITYS JA KUNNAN OSA-ALUEIDEN KEHITTÄMINEN.....	5
2.1.2	ELINVOIMA JA TYÖLLISYYS	7
2.1.3	MAANKÄYTTÖ JA ASUNTORAKENTAMINEN	9
2.2	TALOUDELLISET LÄHTÖKOHDAT.....	10
2.2.1	TALouden KEHITYSNÄKYMÄT	10
2.2.2	KUNTATALOUS	11
2.2.3	LIMINGAN KUNNAN KEHITYSNÄKYMÄT	12
3.	LIMINGAN KUNNAN STRATEGISET LINJAUKSET JA TAVOITTEET.....	15
3.1	LIMINGAN VISIO JA TOIMINTAA OHJAAVAT ARVOT.....	15
3.2	STRATEGISET TAVOITTEET	17
4.	TAVOITTEIDEN ASETTAMINEN KONSERNIJOHDOLLE JA KUNNAN EDUSTAJILLE TYTÄRYHTEISÖISSÄ	20
4.1	LIMINGAN KUNNAN TYTÄRYHTEISÖJEN TULOSTAVOITTEET	21
4.1.1	LIMINGAN VESIHUOLTO OY.....	21
4.1.2	LIMINGAN ASUNNOT OY.....	21
4.1.3	LIMINGAN KEHITYS OY	22
4.1.4	KIINTEISTÖ OY LAKEUSTALO LIMINKA	22
4.1.5	KIINTEISTÖ OY LIMINGAN VANAMO.....	22
5.	TALOUSARVION RAKENNE, SITOVUUS JA SEURANTA.....	23
6.	TULOSLASKELMAOSA.....	24
7.	RAHOITUSOSA.....	30
8.	KÄYTTÖTALouden SITOVUUS PALVELUALUEITTAIN	32
8.1	KONSERNIPALVELUT.....	34
8.2	ELINympäristöPALVELUT.....	41
8.3	ELINVOIMAPALVELUT.....	50
8.4	SIVISTYSPALVELUT.....	57
8.5	HYVINVOINTIPALVELUT	67
9.	INVESTOINTIOSA	76
10.	LIIKELAITOKSET.....	81
10.1	KUNNALLISTEKNIikka LIIKELAITOS.....	81
10.2	RUOKA-, PUHTAUS- JA KIINTEISTÖPALVELUJEN LIIKELAITOS	91

1. KUNNANJOHTAJAN KATSAUS

Suomen kansantalouden toipuminen on jatkunut odotettua hitaampana, ja epävarmuus maailmantaloudessa sekä kotimaan talouspolitiikassa heijastuu myös Limingan kunnan arkeen. Rakentamisen pysähtyminen, pankkien rahoitushanojen kiristyminen ja kuluttajien varovaisuus ovat vaikuttaneet erityisesti väestönkehitykseen ja tonttikauppaan. Kunnan väkiluvun kasvu on suhdanteiden vuoksi tasaantunut, ja palveluverkon sopeuttamismahdollisuus on kasvanut. Limingan vahvuudet – nuori väestörakenne, osaava työvoima ja hyvä sijainti – luovat edelleen pohjaa tulevaisuuden kasvulle.

Uskoa tulevaan vahvistaa eri tutkimuslaitosten positiiviset ennusteet. WSP:n alueiden tutkimuksessa verrataan kuntien inhimillistä pääomaa, vihreää rakennemuutosta sekä tuottavuuden ja talouden eri tekijöitä. Olemme loistavasti Oulunseudun kolmas. Myös Hypon asuntoluottoluokituksessa pärjäsimme erinomaisesti, ollen niin ikään kolmas Pohjois-Suomessa. Luokitus kuvaa asuntoriskejä ja asuntojen arvon pysyvyyttä. Valtioneuvoston päätös kaksoisraiteen rakentamisen aloittamisesta vuonna 2026 luo edellytykset seudun raideliikenteen kehittämiseksi mikä osaltaan vahvistaa kunnan vetovoimaa. Edellytykset tulevaisuuden tekemiselle ovat siis olemassa.

Kuntatalouden näkymät ovat kokonaisuudessaan haastavat. Valtionosuuksien ja verotulojen kasvu on maltillista, mutta menojen nousupaineet jatkuvat erityisesti henkilöstökuluissa ja palveluiden järjestämisessä. Vuoden 2026 talousarvio on laadittu tiukkojen reunaehtojen vallitessa, ja vuosikate ei kata poistoja. Myönteistä on, että verorahoituksen kasvu on suurempi kuin toimintakatteen kasvu. Kunnan investointiohjelma on maltillinen, ja välttämättömiä panostuksia tehdään muun muassa vesihuoltoon, katuverkkoon ja kiinteistöjen ylläpitoon. Lainamäärän kasvu on riski, jota pyritään hillitsemään investointien ajoituksella ja talouden tasapainottamisohjelman tiukalla noudattamisella.

Väestönkehityksen osalta Liminka on edelleen valtakunnallisesti nuori kunta, mutta syntyvyyden lasku ja negatiivinen nettomuutto ovat muuttaneet kasvunäkymiä. Kunnan tavoitteena on kääntää väestökehitys jälleen positiiviseksi, mikä edellyttää rakentamisen elpymistä ja kunnan vetovoiman vahvistamista. Palveluiden mitoituksessa ja investoinneissa on varauduttava siihen, että lasten ja nuorten määrä vähenee lähivuosina, mikä mahdollistaa palveluverkon ja kiinteistömassan sopeuttamisen.

Työllisyystilanne Limingassa on pysynyt maakunnan parhaana, ja nuoren, koulutetun työvoiman osuus on edelleen korkea. Työllisyyspalveluiden siirtyminen kunnalle on lisännyt kunnan roolia elinvoiman ja työllisyyden edistäjänä. Elinkeinorakenteen monipuolistaminen, uusyrityshankinta, vihreän siirtymän hankkeet ja matkailun kehittäminen ovat Limingan tulevaisuuden kannalta keskeisiä painopisteitä.

Kunnan strategiset tavoitteet – elinvoimainen kuntaympäristö, hyvinvoivat kuntalaiset, talouden tasapaino ja osaava henkilöstö – ohjaavat kaikkea toimintaa. Palvelutuotannon kehittämisessä korostuvat digitalisaation ja automaation hyödyntäminen sekä prosessien tehostaminen.

Edessä on edelleen tiukkoja vuosia, mutta Limingan vahvuudet ja pitkäjänteinen kehitystyö luovat uskoa tulevaan. Kunnan menestys perustuu kykyyn tehdä rohkeita päätöksiä, toimia yhdessä ja katsoa eteenpäin. Luotan siihen, että Limingan valtuusto ja koko kuntaorganisaatio tarttuvat haasteisiin päättäväisesti ja rakentavat yhdessä parempaa tulevaisuutta. **Hyvä, Parempi, Liminka!**

Pekka Rajala, kunnanjohtaja

2. TALOUSARVION YLEISET PERUSTEET

2.1 TOIMINTAYMPÄRISTÖ

Maailmantalouden toimintaympäristö on muuttunut voimakkaasti viime vuosien aikana. Koronakriisistä toipuminen, siirtyminen uuteen geopoliittisten jännitteiden aikaan, läntisten liittolaisten yhteistyön heikentyminen ja siirtyminen vapaasta maailmankaupasta protektionistisempaan talouspolitiikkaan, ovat nykyisen toimintaympäristön haasteita. Syksyllä 2025 julkaistun VM:n taloudellisen katsauksen sekä tilastokeskuksen keräämien tietojen perusteella Suomen talous kasvaa maltillisesti vuonna 2025. Talous on toipumassa, mutta toivottua hitaammalla vauhdilla. Pahimmat skenaariot globaalista kauppasodasta ovat jääneet toteutumatta, mutta Yhdysvaltojen tullinokittelu on syönyt silti pohjaa Suomen potentiaalisesta talouskasvusta. Vuositasolla BKT:n ennakoidaan kuitenkin kasvavan 1,0 % edellisvuodesta. Vuodelle 2026 BKT:n kasvuksi ennakoidaan 1,4 % ja 1,7 % vuodelle 2027. Työllisyyden vahvistumiseen liittyviä odotuksia on siirretty vuosille 2026-2027. Ostovoiman ennakoidaan edelleen vahvistuvan palkankorotusten, inflaation hidastumisen ja korkojen laskun myötä, mutta pankkien tiukka lainanantopolitiikka sekä maailmantalouden repivä ja uhkakuva voimistava talouspolitiikka vaikuttaa kannustavan ihmisiä mieluummin säästämään, kuin lisäämään kulutusta. Positiivisia signaaleja kaivataan vauhdittamaan yksityisen kulutuksen kasvua. Julkisen talouden alijäämäennuste on kuluvana vuonna 4,3 % ja talouden ennakoidun kasvun ja hallituksen toimien perusteella alijäämä olisi pienentymässä kolmen prosentin tuntumaan vuoteen 2027 mennessä. Pitkänkään aikavälin ennusteissa julkinen talous ei näytä kuitenkaan olevan kääntymässä ylijäämäiseksi merkittävistä elvytystoimenpiteistä huolimatta.

Kuntakentän suurin yksittäinen murros on ollut sote-palveluiden poistuminen kuntien tehtävistä. Kuntia erityisesti koskettavia lähivuosien riskejä ovat hyvinvointialueiden heikon taloudellisen suorituskyvyn aiheuttama valtionrahoituksen painopisteen siirtyminen pois kunnilta, peruspalveluiden suunniteltu valtionosuusuudistus vuonna 2027, sote-kiinteistöjen yhtiöittämisvelvoitteet, hyvinvointialueiden kiinteistöihin liittyvät sote-palveluverkkoratkaisut, sekä kiinteistöverotuksen uudistus 2027. Tämän hetken tiedon perusteella kiinteistöverouudistus on tulossa voimaan 2027 alusta lähtien, mutta peruspalvelujen valtionosuusuudistus, jolla olisi voinut olla positiivinen vaikutus kunnan talouteen, näyttää siirtyvän seuraavan hallituksen ratkaistavaksi.

Limingan kunnan alueella yksityisen rakentamisen merkittävä hidastuminen on kääntänyt väestönkasvun negatiiviseksi, mikä näkyy tonttien myyntitulojen vähentymisenä ja aiheuttaa jo tällä hetkellä painetta palveluverkkotarkasteluiden tekemiseen. Limingan kunnassa odotetaan, että asuntorakentamiseen muotoutunut patoutunut kysyntä alkaa jossain kohden purkaantumaan, mutta vielä ei pystytä ennakoimaan, missä vaiheessa tämä tapahtuu. Myös kunnan verorahoituspohjan pysyminen kasvussa edellyttää vuosittaista väestömäärän kasvua. Hallituksen aiomukset esimerkiksi nostaa asuntolainojen maksuaikoja 30 vuodesta 35 vuoteen ovat oikeansuuntaisia avauksia, joilla voi olla positiivinen vaikutus rahoituslaitosten asuntolainapäätöksiin. Pankkien rahoituspäätöksiin vaikuttaa myös aiempaa enemmän rakennuskohteiden arvioitu markkina-arvo, kun aiemmin vakuusarvoja on tarkasteltu ainoastaan rakennuskustannuksien näkökulmasta. Tämä on muuttanut merkittäväällä tavalla uusien potentiaalisten rakentajien rahoitusmahdollisuuksiin Limingassa. Myytäviä tontteja on hyvin ja kunnan palveluverkoissa on hyvin kapasiteettia vapaana, joten valmiudet asukasmäärän kasvuun ovat kunnossa. Limingan työllisyystilanne on pysynyt kohtalaisen hyvänä, ollen 5,6 % syyskuussa 2025.

Kuntien velvoitteiden lisääntymisen näkökulmasta syksyllä voimaantullut laki oppimisen tuen uudistamisesta aiheutti resurssien lisäyspainetta Sivistyspalveluiden talouteen. Uudistus on luvattu kompensoida kunnille lisäämällä peruspalveluiden valtionosuutta 100 milj. euroa, mutta mm. Kuntaliiton tekemien laskelmien perusteella kunnille jää uudistuksesta enemmän kustannuksia katettavaksi. Vastaavien uudistuksien valtionosuuskompensoinnit ovat usein kohtaantuneet heikosti kuntien lisääntyneiden kustannuksien suhteen. Kuntien valtionosuuksia leikataan 455 miljoonaa euroa sote-laskelmien tarkistumisen myötä vuodesta 2025 lähtien, joka heikentää myös Limingan kunnan valtionosuuksien kehitysnäkymiä.

Menokehityksen näkökulmasta positiivinen asia on talouden tasapainotusohjelman hyväksyminen osana kuluvan vuoden talousarviota ja talouden suunnitelmaa vuosille 2026-2027. Kuluvan vuoden ja kahden seuraavan vuoden aikana tärkeää on suunnitelmassa pysyminen. Limingan kunnan talouden tulevaan kehityssuuntaan vaikuttaa hyvinkin merkittäväällä tavalla 2027 alusta voimaantuleviksi suunnitellut kiinteistöverouudistus ja valtionosuusuudistus, joista valtionosuusuudistus näyttää lykkääntyvän ratkaistavaksi tulevalle hallitukselle.

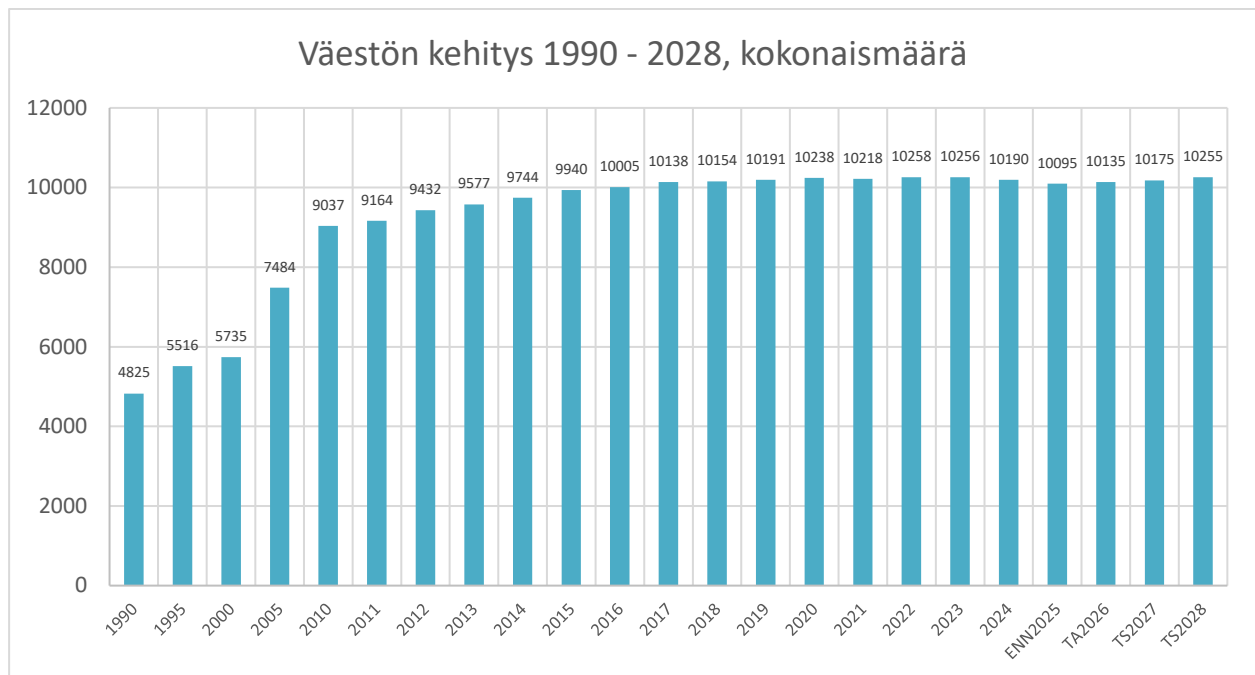
2.1.1 VÄESTÖNKEHITYS JA KUNNAN OSA-ALUEIDEN KEHITTÄMINEN

Limingan kunnan väkiluku vuoden 2024 lopussa oli 10 190 henkilöä, joka oli 66 henkilöä vähemmän kuin edellisen vuoden lopussa. Väestömäärä vähentyi 2023 vuonna -0,6 %. Asukasluvun pienentymisen taustalla ilmiöinä ovat sekä syntyvyyden laskeminen, että negatiivinen kuntien välinen nettomuutto.

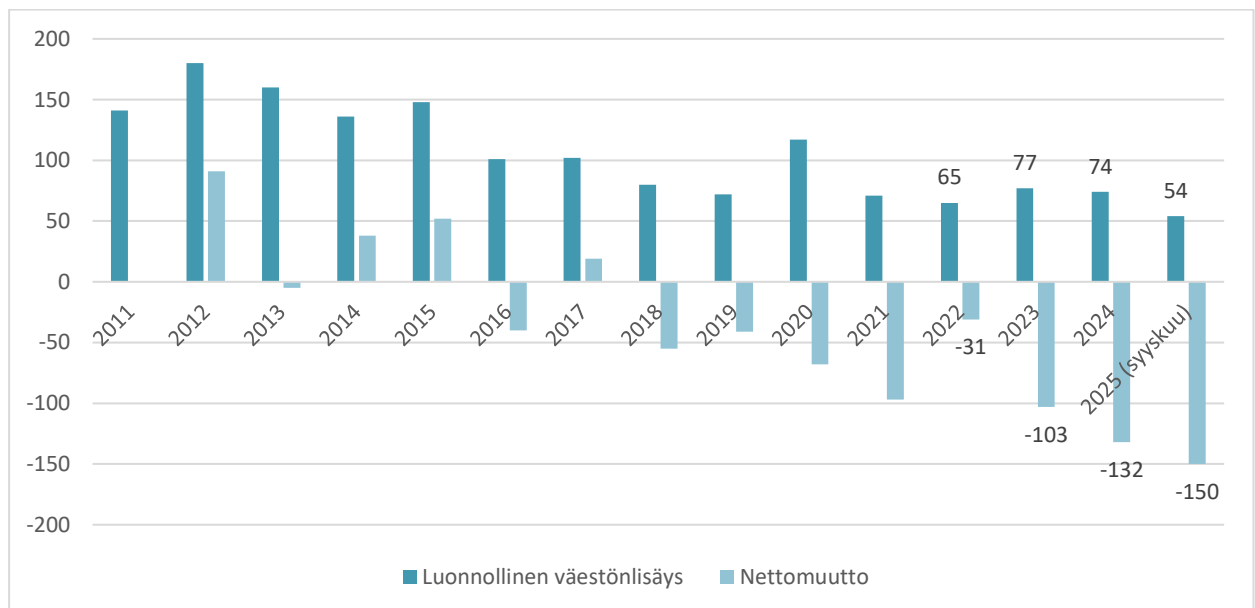
Kansalliset väestöennusteet eivät ole viime vuosina toteutuneet Limingan kunnan osalta, sillä yksityinen rakentaminen on ollut pysähdyksissä. Viime vuosina valtakunnallisista väestöennusteista on jääty selkeästi alemmalle tasolle, koska yksityinen rakentaminen on pysähtynyt julkisiin ennusteisiin nähden ennakoimattoman voimakkaasti. Vuosittainen syntyvyys on vähentynyt kovimmista kasvuvuosista merkittävästi, mutta näyttää vakiintuneen viimeisen neljän vuoden aikana 120-130 syntyvän lapsen tasolle. Tällä hetkellä merkittävin tekijä väestömäärän vähentymisessä on kuntien välinen negatiivinen nettomuutto, joka on kasvanut lähes vuosittain. Syynä tähän on yksityisen rakentamisen vähentyminen. Vuoden 2025 väestömäärän vähentymäksi ennustetaan -101 asukasta. Vuoden 2025 syyskuun loppuun mennessä toteutunutta luonnollista väestönkasvua on 54 henkilön verran ja nettomuutto näyttää negatiivista kehitystä -150 henkilön verran. Talousarviossa vuosille 2026-2027 ennakoidaan yhteensä 40 asukkaan vuosittaista väestönkasvua, ja vuodelle 2028 yhteensä 80 asukkaan kasvu, kun talouskasvu alkaa kiihtymään ja rakentaminen saadaan kunnolla käynnistymään.

Kunta kehittää palveluitaan ja vetovoimaansa edelleen tavoitteena positiivinen muuttovoitto ja luonnollinen väestönkasvu. Väestönkasvutavoite lähivuosille on keskimäärin 0,3-0,8 % vuodessa. Väestömäärän kehitykseen vaikuttaa merkittävästi kunnan alueella toteutuva asuntorakentaminen.

Limingan asukasluvun kehitys ja tavoitteet (tilastokeskus + kunnan ennuste)

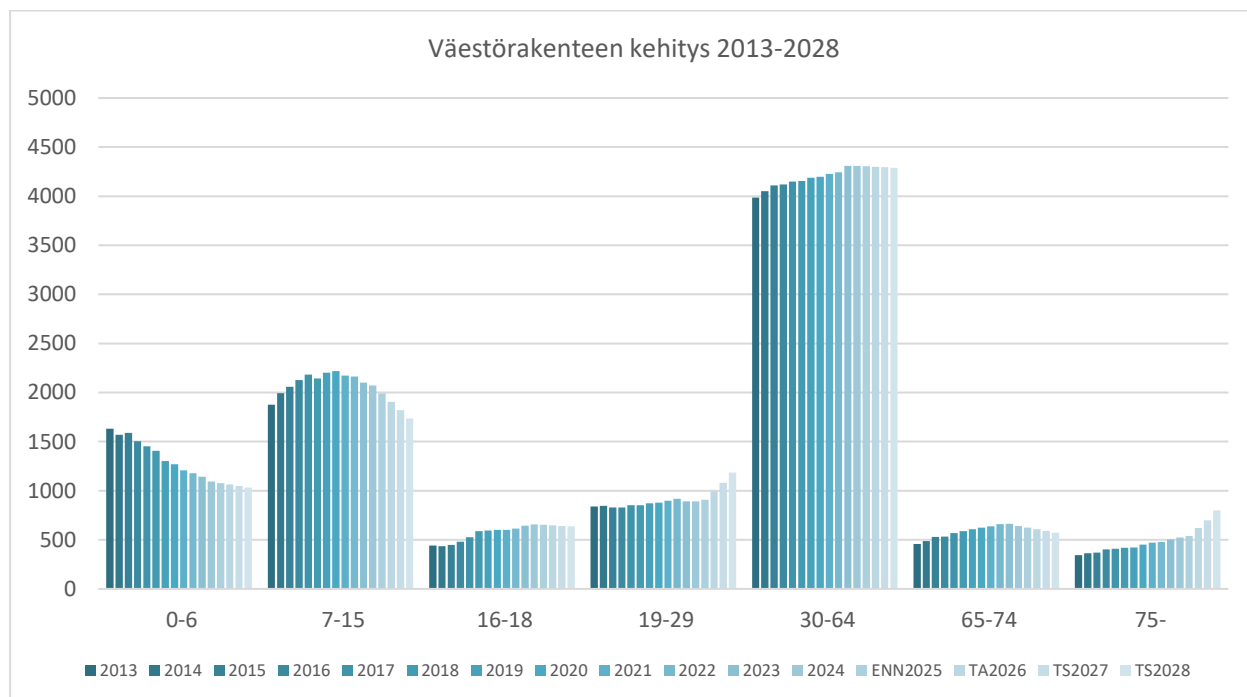
Toteutunut väestönkehitys 2011 - 2025 (syyskuu)

Limingan kunnan ikärakenne painottuu lapsiin ja nuoriin sekä työikäiseen väestöön. Lasten osuus on suuri verrattuna koko maahan. Tilastokeskuksen kuntien avainluvun mukaan vuonna 2024 Limingassa alle 15-vuotiaiden osuus on 28,5 % (2023: 29,5 % 2022: 30,1 %) joka on koko maan toiseksi korkein, keskiarvon ollessa 14,6 %. Limingan kunnan väestön keski-ikä 2024 oli koko maan toiseksi alhaisin 34,2 (2023: 33,8) vuotta (koko maan keski-ikä 44,0). Yli 64-vuotiaita oli Limingassa 11,4 % (2023: 11,4 %) väestöstä vuonna 2024, mikä on myös koko maan alhaisin lukuarvo (keskiarvo 23,6 %).

Lasten ja nuorten suuri määrä aiheuttaa myös haasteita palvelujen järjestämiselle. Limingan kunnan väestöllinen huoltosuhde (alle 15-vuotiaiden ja 65 vuotta täyttäneiden määrä sataa työikäistä (15-64 vuotiaat) kohti) vuonna 2024 oli 66,6 %, kun koko maan keskiarvo oli 61,6 %. Syntyvyyden kääntymistä laskuun ja negatiivisen nettomuuton voimistuttua viime vuosina, tulee palvelujen tarjontaa sopeuttaa muuttunutta tilannetta vastaavaksi.

Väestön ikärakenteen kehitys 2013-2028

Väestön ikärakenteen kehittämisessä 2013-2024 ja ennusteessa 2025-2028 nähdään selkeimpinä muutoksina 0-6 -vuotiaiden määrän vähentyminen ja 7-15-vuotiaiden väestökehityksen kääntymisen nopeaan laskuun. Lähivuosina vaimeassa laskussa näyttäisi olevan myös 16-18 -vuotiaiden, 30-64 -vuotiaiden ja 65-74 -vuotiaiden ikäluokat, joiden osalta kääntyminen negatiiviseksi on tapahtunut vuoden 2025 aikana. Ainoat kasvavat ikäluokat ovat 19-29 -vuotiaiden ja yli 75-vuotiaiden ikäluokat. Kunnan palveluiden tuottamisen kannalta huoltosuhde laskee ja veronmaksajien suhteellinen osuus kasvaa. Mikäli kunnan 0-15 vuotiaiden väestömäärä ei lähde rakentamisen kautta uuteen kasvuun, kunta joutuu vääjäämättä sopeuttamaan palveluverkkojaan tulevana vuosina.

2.1.2 ELINVOIMA JA TYÖLLISYYS

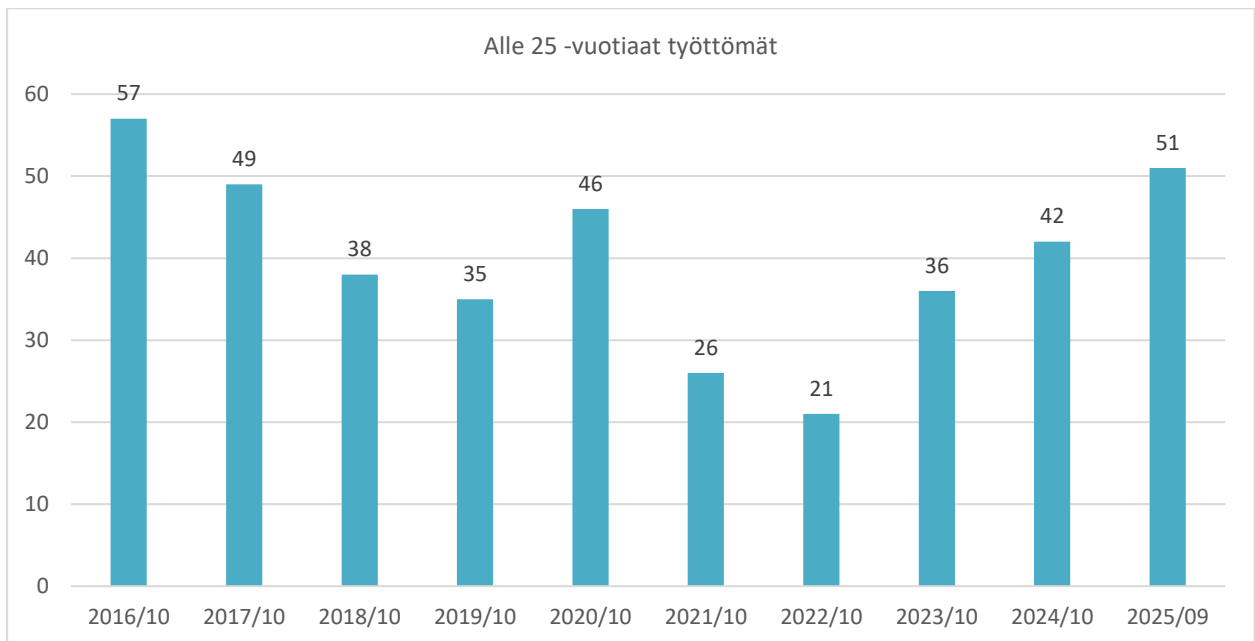
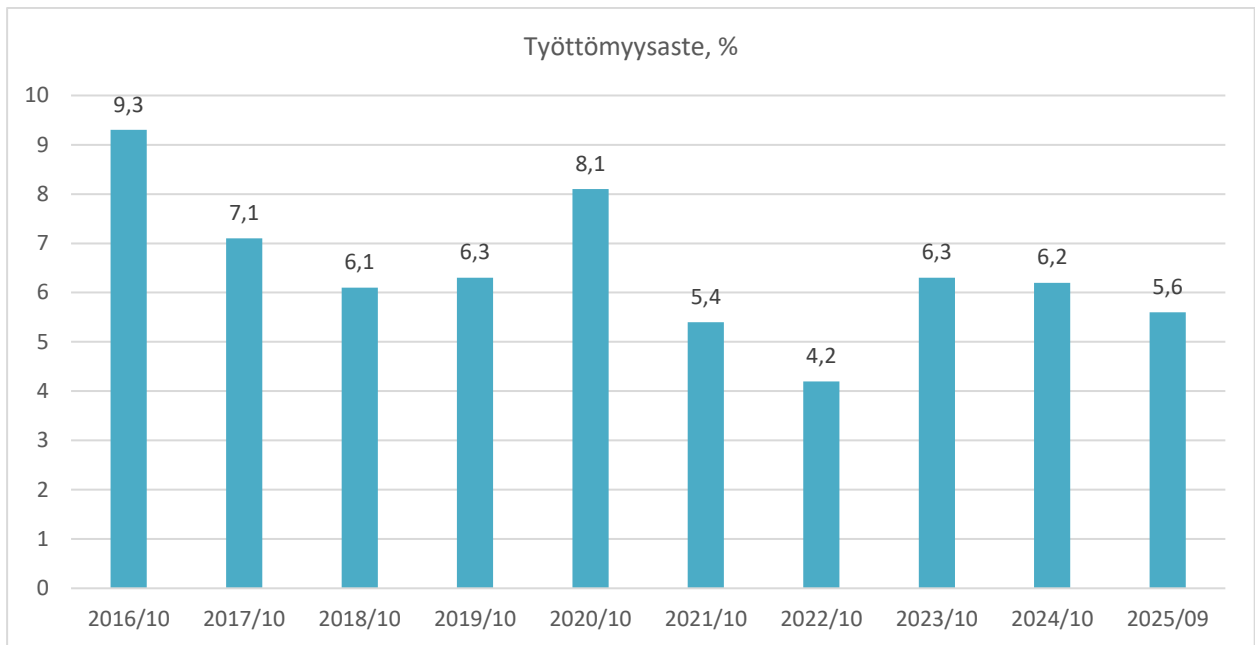
Limingassa on hyvin koulutettua, nuorta työvoimaa. Vähintään toisen asteen tutkinnon suorittaneita oli vuonna 2024 77,5 % (koko maan keskiarvo 75,1 %) 15 vuotta täyttäneistä ja korkea-asteen tutkinnon suorittaneita 34,5 % (koko maan keskiarvo 34,1 %).

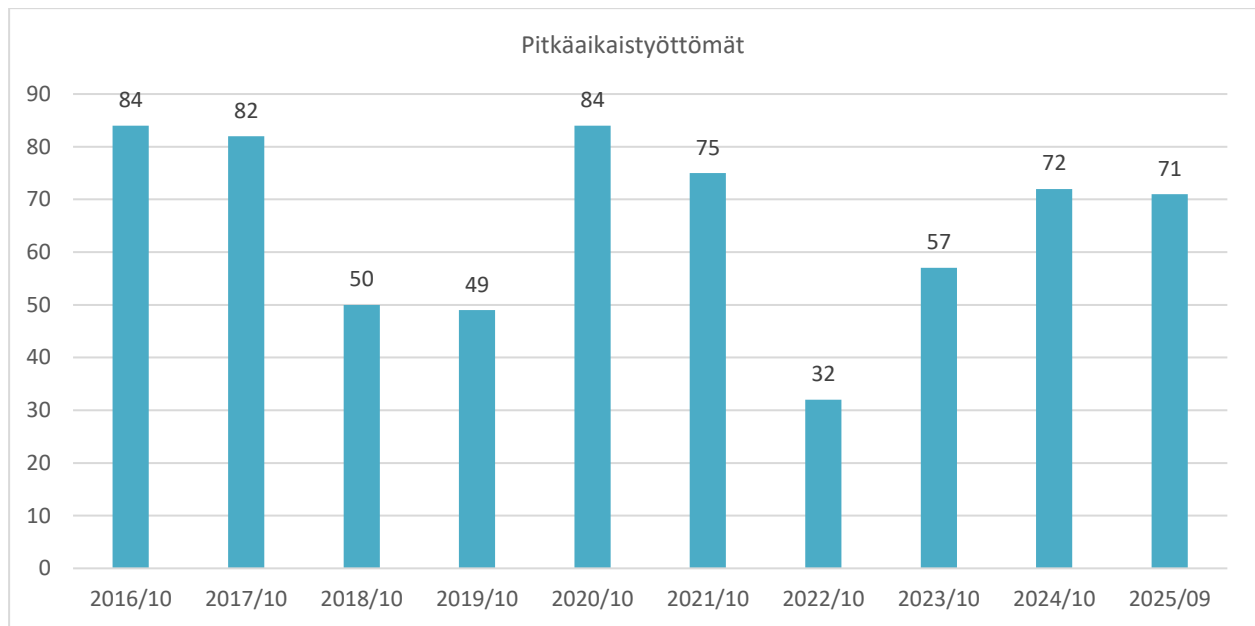
Työpaikkaomavaraisuuteen vaikuttaa väestönkasvu ja nopean väestönkasvun aikana työpaikkaomavaraisuus laskee. Myös Oulun läheisyys vaikuttaa Limingassa merkittävästi

työpaikkaomavaraisuuteen, sillä Oulun ja sen lähiympäristön tarjoamat työpaikat ovat myös liminkalaisten helposti saavutettavissa.

Vuoden 2024 lopussa Limingan kunnan työttömyysaste oli 7,9 % (7,5 % vuonna 2023). Syyskuussa 2025 Limingan kunnan työttömyysaste 5,6 %, mikä on Pohjois-Pohjanmaan alhaisin työttömyysaste kuntien vertailussa. Koko maan työttömyysaste oli samaan aikaan 11,4 % ja Pohjois-Pohjanmaan 11,5 %. Työttömiä työnhakijoita Limingassa oli yhteensä 259, joista pitkäaikaistyöttömiä on yhteensä 71.

Avoimia työpaikkoja kunnassa oli 2025 syyskuussa 19 kappaletta (14 syyskuussa 2024).

2.1.3 MAANKÄYTTÖ JA ASUNTORAKENTAMINEN

Maankäytön tulevat suuntaviivat on esitetty kuntastrategiaan sisältyvässä kasvualuetarkastelussa. Asuintonttirakentamista ei ole vuoden 2026 aikana tarve merkittävästi lisätä, sillä tontteja on rakentamisen vauhtiin nähden hyvin myytävänä. Kuntastrategian talousarvion mukainen asuntotuotantotavoite on noin 80 asuntoa vuodessa. Kuten kahtena edellisenä vuotena, kuntastrategian mukaiseen tavoitteeseen ei todennäköisesti tulla pääsemään.

2.2 TALOUDELLISET LÄHTÖKOHDAT

2.2.1 TALOUDEN KEHITYSNÄKYMÄT

Vuoden 2025 aikana talouden kehitysnäkymät ovat edelleen jatkaneet vakautumistaan, mutta toivottu talouskasvu näyttää isoilta osin jäävän toteutumatta. Euroopassa talouskasvu on hyvässä vauhdissa, josta Suomi on jäänyt tähän saakka paitsi. Julkisen talouden vuosittainen alijäämä näyttää pysyvän lähes kymmenen miljoonan euron tasolla myös tulevina vuosina kovista taloudellisista tasapainottamistoimenpiteistä huolimatta. Yksi merkittävä talouskasvua hidastava tekijä on kuluttajien heikot tulevaisuudennäkymät, minkä johdosta yksityinen kulutus ja investoinnit ovat kehittyneet heikosti. Ostovoiman vahvistumisesta huolimatta heikko taloustilanne, sotien lisääntyminen ja populistisen retoriikan siirtyminen osaksi suurvaltojen ulkopolitiikkaa kannustavat ihmisiä mieluummin säästämään vielä pahemman päivän varalle, kuin kuluttamaan. Suomen talous kasvaa maltillisesti vuonna 2025. Pahimmat skenaariot globaalista kauppasodasta ovat jääneet toteutumatta, mutta Yhdysvaltojen tullinokittelu on syönyt silti pohjaa Suomen potentiaalisesta talouskasvusta. Vuositasolla BKT:n ennakoidaan kuitenkin kasvavan 1,0 % edellisvuodesta. Vuodelle 2026 BKT:n kasvuksi ennakoidaan 1,4 % ja 1,7 % vuodelle 2027. Työllisyyden vahvistumiseen liittyviä odotuksia on siirretty vuodelle 2027, kun talouskasvu alkaa lähentymään kahden prosentin tasoa. Ostovoiman ennakoidaan edelleen vahvistuvan palkankorotusten, inflaation hidastumisen ja korkojen laskun myötä, mutta pankkien tiukka lainanantopolitiikka sekä maailmantalouden repivä ja uhkakuvia ruokkiva talouspolitiikka todennäköisesti kannustaa ihmisiä mieluummin säästämään, kuin lisäämään kulutusta. Positiivisia signaaleja taloudessa on vihreän siirtymän ennätyksellisen korkea investointi- ja investointisuunnitelmien taso, puolustusteollisuuden investointien ja viennin kasvu sekä infrastruktuuriin kohdistuvien investointien kasvu. Nämä vahvistavat talouskasvua.

Inflaatio on edelleen jatkanut vaimentumistaan vuoden 2025 aikana. Energian ja omistusasumisen hintojen kehitys on pysynyt miinusmerkkisenä koko vuoden. Suurinta hintojen kasvu on edelleen palveluiden hinnoissa. Syksyllä 2025 toteutuvat palkankorotukset helpottavat ostovoiman kehittymistä, mutta julkisten toimijoiden tilannetta nousevat palkkakustannukset eivät helpota.

Maailmantalouden näkymä on tällä hetkellä varovaisen positiivinen. Euroopan talouskehitys on elpynyt inflaation hidastumisen ja investointien kasvun myötä. Yhdysvaltojen taloudelliset kehitysnäkymät ja toimintaympäristö näyttävät Eurooppaan nähden epävarmemmilta. Kiina pyrkii jatkuvasti vahvistamaan kotimaista kysyntää ja vientiä. Globaalisti tavarakaupan kasvua hidastaa Yhdysvaltojen tullipolitiikka. Kasvua kuitenkin tapahtuu muutamien vahvistuvien talouksien toimesta. Maailmantalouden kasvuksi ennakoidaan 2,9 %:n kasvua ja kiihtymistä kolmeen prosenttiin vuonna 2026 pitkälti Euroopan toimiessa veturina.

Heikosti suoriutuvan talouden positiivisena puskurina toimi vielä 2024 vuonna hyvänä pysynyt työllisyystilanne, joka sekin on lähtenyt heikentymään vuoden 2025 aikana. Myös Limingan kunnan työttömyysaste pysyi matalana syyskuussa, ollen maakunnan alhaisin 5,6 %. Rakenteellisesta työvoimapulasta johtuen työllisyyden uskotaan pysyvän kansallisesti hyvänä, vaikka kaikkia yksityisen kysynnän heikentymisestä johtuvia vaikutuksia ei voida vielä tarkasti ennustaa. Yritysten resilienssiä koetellaan edelleen etenkin rakennusteollisuuden puolella, vaikka valonpilkahduksia rakentamisen käynnistymiseen onkin alkanut jo näkymään. Työllisyystilanne voi alueellisesti vaihdella voimakkaasti

etenkin, jos kysynnän heikentyminen kohdistuu selkeästi sellaisiin teollisuudenaloihin, jotka ovat alueellisesti keskittyneitä.

Inflaatio on jatkanut vuoden 2025 ajan laskuaan ja hintojen kasvu on alkanut asettumaan pitkän aikavälin keskitasolle. Euroopan keskuspankki on toteuttanut koronlaskuja ja pitkät euribor -korot ovat tulleet 2023 vuoden yli neljän prosentin huippulukemista lähemmäksi kahden prosentin tasoa. Tämän hetken odotusten mukaan lainojen korkotasot tulevat asettumaan kahden prosentin tasolle vuoden 2026 loppuun mennessä, mikä on pitkän aikavälin korkoennuste. Nollakorkojen, saati miinuskorkojen aikakauteen ei näytä olevan paluuta.

Lähde: VM, Kuntaliitto

2.2.2 KUNTATALOUS

Julkisen talouden vuosittainen lähes kymmenen miljardin alijäämä on myös kuntatalouden suurin yksittäinen haaste. Hallitus on toteuttanut mittavan määrän säästötoimenpiteitä, joilla on ollut merkittäviä vaikutuksia myös kuntien toimintojen rahoitukseen. Mittavista toimenpiteistä huolimatta tulevaisuudenkuva on pysynyt pitkälti samana, eikä julkisen talouden haasteita todennäköisesti tulla ratkaisemaan pelkästään säästöjen avulla, vaan Suomi tarvitsee etenkin yksityisen kulutuksen ja viennin kasvua.

Maakuntaudistuksen jälkeinen aika on ollut ja tulee myös olemaan kunnille vaikeaa. Ennusteiden mukaan negatiivisten vuosikatteiden kuntien määrä tulee kasvamaan, mikäli kunnan eivät pysty tasapainottamaan talouttaan vallitsemaan tilanteeseen, jossa kunnan tulorahoitus pohja joko ei kasva, tai supistuu. Valtionvarainministeriön suunnalta tulleiden viestien perusteella mahdollisia kuntaliitoksia katsotaan myönteisesti valtiorahallinnon suunnalta. Kunnat eriytyvät voimakkaalla vauhdilla, mikä näkyy mm. siinä, että 70 % kuntien positiivisesta tuloksesta syntyi Helsingin, Tampereen, Mikkelin ja Espoon kaupungeissa. Käytännössä suuret kaupungit tulevat jatkossakin menestymään ja pitämään mm. tuloverotaset erittäin houkuttelevina suhteessa muihin Suomen kuntiin. Maakuntaudistuksesta huolimatta kuntien investointitasot näyttävät tulevinakin vuosina pysyvän uudistusta edeltävällä tasolla siitä huolimatta, että vuosikatteen kokonaistaso on tullut merkittävästi alaspäin. Tämä näkymä tulee toteutuessaan johtamaan kuntien velkaantumisen nopeaan kasvuun.

Vuoden 2025 alusta toteutui TE-palveluiden uudistus, jossa kunnille siirrettiin pääosa TE-toimistojen vastuulla olevista henkilöasiakas- sekä työnantaja- ja yrityspalveluista. TE-palveluiden siirtyessä kuntiin myös TE-toimistojen henkilöstö siirtyi kuntien palvelukseen liikkeenluovutuksella. Palvelut siirrettiin kunnille tai useammasta kunnasta muodostuville yhteistoiminta-alueille, joiden työvoimapohjan on oltava vähintään 20 000 henkilöä. Huolimatta lupauksesta, että TE-palveluiden kustannuksia vastaavat tulot tulevat kunnille siirtymän yhteydessä, TE-palveluiden lopullinen rahoitus oli noin 100 milj. euroa kunnille siirtyneitä kustannuksia pienempi. Vuosien 2025-2026 aikana kuntien on tehtävä ratkaisut sote-kiinteistöjen osalta, koska kunnat eivät pysty kyseisiä kiinteistöjä hyvinvointialueelle siirtymäajan 3+1 vuotta (vuoden 2023 alusta lähtien laskettuna) jälkeen. Muutoksesta puhutaan kuntakentällä nimellä ”kiinteistösunami”. Oletettavaa on, että osa nykyisistä sote-kiinteistöistä tulee jäämään kuntien käsiin siten, ettei

hyvinvointialueet ole niitä kiinnostuneita vuokraamaan. Vuoden 2027 alusta lähtien on suunniteltu voimaantuleviksi valtionosuusuudistus ja kiinteistöverouudistus, joilla on myös merkittävä vaikutus kuntien taloudellisiin toimintaedellytyksiin. Näistä ainakin valtionosuusuudistus näyttää siirtyvän ratkaistavaksi tulevalle hallitukselle.

Kuntatalouden kehittämisessä suurimmat riskit ovat kuntien onnistuminen toimintojen sopeuttamisessa olemassa olevaan taloudelliseen tilanteeseen, jossa tulorahoituspohjalla on ollut haastavaa pysyä menojen kasvun, kuten palkankorotusten perässä. Tämä tulee edellyttämään sekä toiminnan tehokkuuden lisäämistä palveluiden tuotantotapoja kehittämällä, että säästöjen tekemistä tarkastelemalla uudelleen tuotettujen palveluiden laatua ja kattavuutta. Lähivuodet näyttävät, miten kunnat onnistuvat tässä haasteessa. Joka tapauksessa kriisikuntien määrä tulee hyvin todennäköisesti kasvamaan ja uusia kuntaliitosselvityksiä, tullaan näkemään enenevässä määrin.

2.2.3 LIMINGAN KUNNAN KEHITYSNÄKYMÄT

Limingan kunta on kasvanut ja kehittynyt pitkäjänteisellä työllä elinvoimaiseksi ja vireäksi kasvukunnaksi. Kunnan kasvun myötä myös sen palvelutoiminnan on ollut välttämätöntä kasvaa, mikä on näkynyt toimintakulujen ajoittain suurenakin kasvuna. Kunnan kiinteistöissä ilmenneet sisäilmaongelmat ovat lisänneet investointimenoja viime vuosien aikana. Haasteisiin on vastattu ripeästi ja avoimesti. Tällä hetkellä Limingan kunnan kiinteistökanta on keskimäärin hyvässä kunnossa ja kuntalaisille pystytään tarjoamaan terveelliset ja turvalliset tilat. Viime vuosina yksityisen rakentamisen voimakas hidastuminen on kääntänyt väestönkasvun negatiiviseksi, mikä näkyy tonttien myyntitulojen vähentymisenä ja aiheuttaa jo tällä hetkellä painetta palveluverkkotarkasteluiden tekemiseen. Valtionosuuksien näkökulmasta väestömäärä on saatava kasvuun, koska valtionosuuksien jakoperusteet vaikuttavat painottuvan väestömääriltään kasvaviin kuntiin. Nykyisten kehitysnäkymien perusteella kunnat eivät kuitenkaan voi laskea talouttaan valtionrahoituksen varaan, vaan verorahoituksen osuus kuntien rahoituspohjassa tulee kasvamaan.

Limingan kunnassa odotetaan, että asuntorakentamisen hidastumisesta johtuva patoutunut kysyntä alkaa jossain kohden purkaantumaan, mutta vielä ei pystytä ennakoimaan, missä vaiheessa tämä tapahtuu. Hallituksen aiomukset esimerkiksi nostaa asuntolainojen maksuaikoja 30 vuodesta 35 vuoteen ovat oikeansuuntaisia avauksia, joilla voi olla positiivinen vaikutus rahoituslaitosten asuntolainapäätöksiin. Myytäviä tontteja on hyvin ja kunnan palveluverkoissa on hyvin kapasiteettia vapaana, joten valmiudet talouden ja kunnan asukasmäärän kasvuun ovat kunnossa. Limingan työllisyystilanne on pysynyt kohtalaisen hyvänä, ollen 5,6 % syyskuussa 2025.

Menokehityksen näkökulmasta positiivinen asia oli talouden tasapainotusohjelman hyväksyminen osana vuoden 2025 talousarviota ja talouden suunnitelmaa vuosille 2026-2027. Tärkeää on pidättäytyä menojen kasvattamisesta talouden tasapainotusohjelmassa sovitun ajan, jotta vuosikate saadaan kunnan tulevat investointitarpeet edellyttämälle tasolle. Lasten ja nuorten määrän vähentyminen seuraavan kahden vuoden aikana mahdollistaa palveluverkkoon liittyvän kiinteistömäärän vähentämisen, joihin liittyvät ratkaisut tulevat olemaan merkittävässä asemassa kunnan vuosikatteen saamisessa tulevat investoinnit paremmin kattavalle tasolle. Lähivuosina investointimäärät tulevat olemaan korkeat mittavien kuntainfraan liittyvien peruskorjaustarpeiden, vesilaitoksen rakentamisen ja lähijuna/kaksoisraide -investointien johdosta. Uhkana on nopea lainamäärän kasvu, mikäli vuosikatetta ei saada pidettyä riittävän vahvalla tasolla.

Kiinteistöjen sisäilmaongelmia varten on luotu erillinen sisäilmaohjelma, joka koostuu neljästä isommasta kokonaisuudesta, jotka liittyvät läheisesti toisiinsa ja muodostavat yhtenäisen sisäilmaohjelmakokonaisuuden. Nämä neljä kokonaisuutta ovat sisäilmaongelmien ennaltaehkäisy, viestintä sisäilma-asioissa, toimintamalli sisäilmaongelmia havaittaessa sekä rakennushankkeisiin liitettävät puhtaudenhallinta- ja kosteudenhallinta-asiakirjat. Lukion saneerauksen jälkeen koko kunnan rakennuskanta on joko korjattu tai rakennettu uudelleen. Lähivuosina ei ole taloudellisesti mahdollista investoida merkittäviä määriä. Panostukset teiden ja alueiden ylläpitämiseen ja rakentamiseen ovat kuitenkin välttämättömiä kasvun mahdollistamiseksi.

Elinvoiman vahvistaminen tulee olemaan keskiössä myös seuraavan valtuustokauden aikana. Panostuksilla pyritään vaikuttamaan muun muassa yritysten toimintaedellytysten vahvistamiseen ja sijoittumiseen Limingan kunnan alueelle. Työllisyystilanne vuoden 2025 syyskuussa on hyvä, työttömien työnhakijoiden osuuden ollessa 5,6 %:n tasolla koko työvoimasta. Työllisyystilanteen vahvistuminen kahteen edellisvuoteen nähden toivon mukaan ennakoii talouskasvun piristymistä ja yritysten tilanteen vahvistumista. Suomessa myönnettyjen rakennuslupien ja rakennustuotannon määrä on ennätyksellisen alhaalla vuonna 2025. Toiveissa kuitenkin on, että kulminaatiopiste olisi rakennustuotannon osalta nyt saavutettu ja suunta olisi tulevana vuosina ylöspäin. Varmuudella tämä edellyttää kuitenkin pankkien nykyisen rahoituspolitiikan löysentämistä sekä yksityisten henkilöiden tulevaisuudenkuvan vahvistumista.

Lähtökohtana kunnan toiminnan kehittämisessä on tarjota asukkaille kuntastrategian mukaiset palvelut siten, että kunnan talous pysyy pitkällä aikavälillä tasapainossa ja kuntalaisten verorasitus kohtuullisena. Rahoitus valtion suunnalta tulee tulevinakin vuosina jatkuvasti pienentymään, mikä edellyttää rahoituksen näkökulmasta joko jatkuvaa kunnan väestömäärän ja yritystoiminnan kasvamista, tai olemassa olevan palvelutuotannon tehokkuuden parantumista. Palvelutuotannon toimintatapojen ja prosessien jatkuva kehittäminen on välttämätöntä, jotta kunta pystyy jatkossakin tarjoamaan laadukkaat ja kattavat palvelut lähellä kuntalaisia käytettävissä olevilla resursseilla. Palvelutuotannon kehittämisessä muun muassa digitalisaatiota ja automaatiota tullaan hyödyntämään kuntastrategian linjausten mukaisesti. Tulevana vuosina on tärkeää hioa eri toimintojen prosessit mahdollisimman tehokkaiksi, tehdä sopeuttamista niiltä osin kuin toiminta supistuu.

Kunnan verotulot ovat vuonna 2025 kasvaneet, mutta hieman heikommin kuin talousarviossa on ennakoitu. Verokertymään on vaikuttanut mm. väestömäärän pienentyminen, työllisyystilanteen heikentyminen, sekä yritysten tilanteen heikentyminen. Vuonna 2026 verotulojen ennakoidaan kasvavan 0,7 milj. euroa ja valtionosuuksien 0,8 milj. euroa vuoden 2025 talousarvioon nähden.

Kunnan ja kuntakonsernin talousarvion taloudenhoitoon liittyvät tavoitteet talousarvion suunnitteluvuosille ovat:

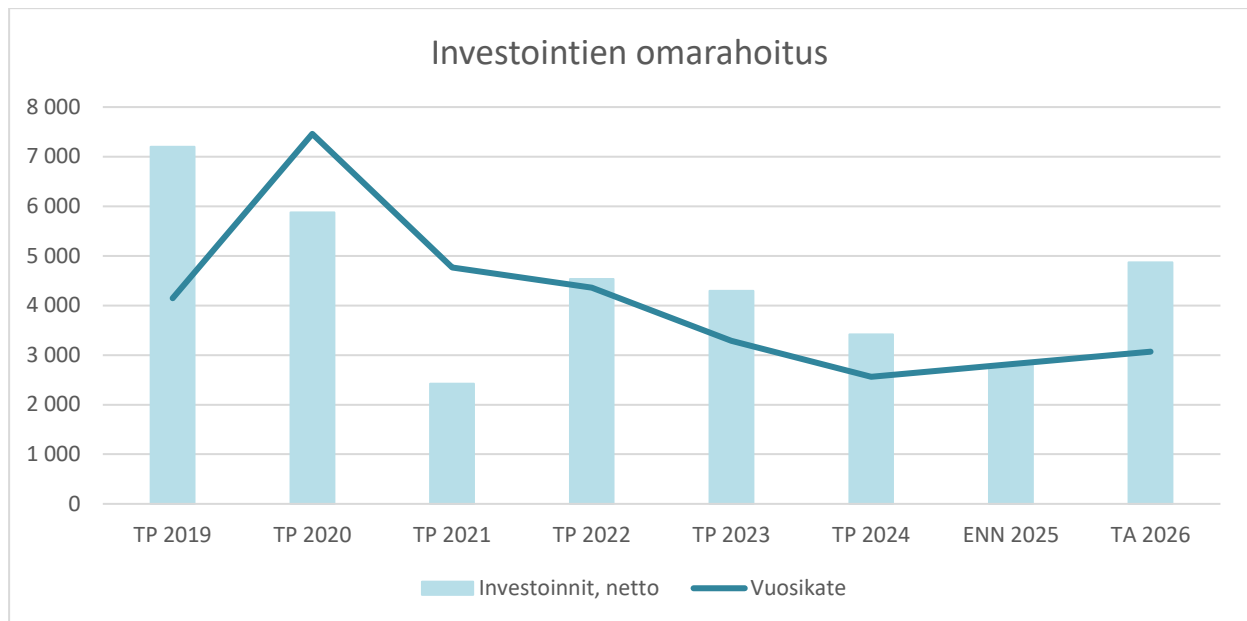
- **toimintakatteen kasvu on pienempi kuin verorahoituksen kasvu** = tulot kasvavat nettomenoja nopeammin
- **vuosikate kattaa poistot** = tilikauden tulos on positiivinen
- **konsernin lainamäärä ei kasva yli maan keskiarvon**
- **taseessa on ylijäämää valtuustokauden päättyessä**

Voimassa olevan lainsäädännön (sosiaali- ja terveydenhuoltoa ja pelastustoimea koskevan uudistuksen toimeenpanosta ja sitä koskevan lainsäädännön voimaansaattamisesta) perusteella kunta pystyy vuokraamaan

kiinteistöjä hyvinvointialueelle 3+1 vuoden ajan vuoden 2023 alusta lähtien. Hyvinvointialueen tilatarpeista on käyty keskustelua, mutta yhteistä näkemystä tilojen vuokrasopimuksien kestosta ja vuokratasoista ei vielä talousarvion 2026 valmisteluvaiheessa ole. Kunta myös teettää loppuvuoden 2025 aikana sote-tilojen markkinoista selvityksen, jonka perusteella saadaan varmuus siitä, täytyykö hyvinvointialueelle mahdollisesti vuokrattavat kiinteistöt siirtää markkinaehtoiselle yhtiölle.

Limingan kunnan talouden kehitys

	TP 2019	TP 2020	TP 2021	TP 2022	TP 2023	TP 2024	ENN 2025	TA 2026
Asukasluku 31.12.	10 191	10 241	10 218	10 258	10 253	10 190	10 095	10 135
kasvu-%	0,4	0,5	-0,2	0,4	0	-0,6	-0,9	0,4
Tuloveroprosentti	21,5	21,5	21,5	21,5	8,86	8,9	9,4	9,4
Verotulot	33 743	35 312	37 316	39 187	21 943	21 114	23 178	23 900
Valtionosuudet	24 598	29 025	26 557	29 200	20 710	21 119	21 411	22 512
Verorahoitus yhteensä	58 341	64 337	63 873	68 387	42 653	42 233	44 589	46 412
muutos %	3,7	10,3	-0,7	7,1	-37,6	-0,98	5,6	4,1
e/asukas	5 725	6 282	6 251	6 667	4 160	4 145	4 417	4 579
Toimintamenot	62 338	64 064	68 875	74 037	44 025	44 035	45 455	47 236
muutos %	5,2	2,8	7,6	7,5	-40,5	0	3,2	3,9
Toimintakate	54 054	56 757	59 036	63 907	38 767	38 812	40 898	42 360
muutos %	6,6	5	4	8,3	-39,3	0	5,4	3,6
e/asukas	5 304	5 542	5 790	6 230	3 781	3 809	4 051	4 180
Vuosikate	4 149	7 460	4 763	4 358	3 290	2 562	2 816	3 114
e/asukas	407	728	454	425	321	251	279	307
vuosikate/poistot %	85,9	164,9	121,5	104,0	79,0	62,0	72,2	92,0
Tilikauden tulos	100	2 936	843	165	-875	-1 567	-1 085	-272
Investoinnit, netto	7 202	5 878	2 420	4 535	4 294	3 415	2 795	4 870
e/asukas	708	574	237	442	419	335	276,9	481
Investointien tulorahoitus-%	50,3	51,3	196,8	96,1	76,6	71,6	100,7	63,9
Lainakanta	38 750	31 450	31 159	28 350	30 050	33 900	35 150	36 900
e/asukas	3 009	3 071	3 049	2 761	2 931	3 327	3 482	3 641
Omavaraisuusaste, %	51,5	54,2	56,1	57,1	58	54,9	-	-
Kertynyt ylijäämä	8 365	8 442	8 955	10 304	12 012	11 429	9 941	16 067
e/asukas	821	824	837	1 004	1 172	1 122	985	1 585

3. LIMINGAN KUNNAN STRATEGISET LINJAUKSET JA TAVOITTEET

Limingan kunnanvaltuusto päivitti kuntastrategian (2018–2025) 13.6.2022 (§ 51). Palvelualueiden toiminnalliset tavoitteet talousarviossa 2025 on johdettu kuntastrategiaan kirjatusta päämäärästä.

3.1 LIMINGAN VISIO JA TOIMINTAA OHJAAVAT ARVOT

LUPAUKSEMME

Teemme yhdessä

Toimintamme pohjautuu kumppanuuteen ja verkostoihin

Toimimme mahdollistajana ja kumppaniemme menestys on meidän menestys

Luomme yhdessä avointa, luottamuksellista ja kannustavaa ilmapiiriä

Uskomme omaan tekemiseen

Olemme yhdessä ylpeitä kunnastamme ja uskomme siihen, mitä teemme

Päättäjinä ja työntekijöinä sitoudumme vetovoimaisen kuntakuvan vahvistamiseen

Uudistumme ja kokeilemme rohkeasti

Ymmärrämme muutoksen välttämättömyyden maailman muuttuessa

Rohkaisemme avoimeen keskusteluun ja tuemme uusia toimintatapoja

Kokeilemme uusia toimintatapoja ja olemme entistä ketterämpiä

HYVÄ, PAREMPI, LIMINKA!

3.2 STRATEGISET TAVOITTEET

Kuntatason strategisten mittareiden toteumasta vastaa kunnan johtoryhmä.

ELINVOIMAINEN KUNTAYMPÄRISTÖ

Lähtökohtana on kunnan elinvoiman lisääminen tukemalla yritysten kasvua, kehittymistä ja työpaikkojen lisäämistä. Elinvoiman kehittämisessä olennaista on myös työllisyys ja vetovoimainen kuntabrandi. Profiloidumme kansainvälisen matkailun kohteena ja tavoitteenamme on nostaa Liminka yhdeksi luonto- ja teemamatkailun kärkikohteeksi Pohjois-Suomessa.

Tavoite	Mittari	Tavoite TA2026
Työpaikkojen ja yritysten määrä kasvaa	Uudet perustetut yritykset (kpl)	yli 60 yritystä
	Vuokratut ja myydyt yritystontit (kpl)	> 2 luovutettua tonttia
	Yrityksille myönnettyjen rakennuslupien määrä	> 9 rakennuslupaa
	Yhteisöverotulojen kehitys	kasvu +3 % / vuosi
Pohjois-Suomen paras työllisyysaste ja alle 25-vuotiaiden täystyöllisyys	Työttömyysaste (5,6 % 9/2025)	< 6 %
	Pitkäaikaistyöttömien määrä (71, 9/2025)	< 50 henkilöä
	Nuorten työttömien määrä (51 henkilöä 9/2025)	< 30 henkilöä
	Kunnan osuus työmarkkinatuen kustannuksista	< 510 000 €
Liminka yhdeksi luonto- ja teemamatkailun kärkikohteeksi Pohjois-Suomessa	Koulutusvientiryhmät	> 3 ryhmää / vuosi
	Ruutikankaalla pidettyjen kisojen/tapahtumien määrä	> 5 kilpailua/tapahtumaa
	Luontokeskuksen toiminnan kehittäminen	Luontokeskuksen kehittämissuunnitelman tekeminen

MAANKÄYTTÖ JA KUNTAKUVA

Maapolitiikkaa toteutetaan erillisen valtuuston hyväksymän maapoliittisen ohjelman mukaisesti. Keskeistä on kunnan vetovoiman ja kunnan keskusta-alueen kehittäminen, hyvät liikenneyhteydet ja julkinen liikenne, kestävä kehitys ja uusien innovaatioiden hyödyntäminen, sekä riittävän tonttitarjonnan varmistaminen.

Tavoite	Mittari	Tavoite TA2026
Kunnan muuttotase on positiivinen	Muuttotase	Muuttotase on positiivinen
Kuntakeskuksen vetovoima kasvaa	Hypo -asuntoluottoluokitus	Pysytään Tasolla BBB
	WSP-alueutkimus: kuntien elinvoimaisuus	Pysytään Oulun seudulla kolmen parhaan joukossa
Saavutettavuus ja liikenneyhteydet paranevat	Joukkoliikenteen nousijamäärät	Käyttäjien määrä kasvaa
	Raideliikenteen saavutettavuus	Raideliikenteen aloituksesta ja kustannuksista on sovittu

HYVINVOIVAT KUNTALAISET

Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen on Limingassa kuntajohtamisen ytimessä. Se on kiinteä osa kuntastrategiaa sekä talouden ja toiminnan suunnittelua. Kunta luo toiminnallaan kuntalaisille hyvät edellytykset huolehtia omasta terveydestään ja hyvinvoinnistaan.

Tavoite	Mittari	Tavoite TA2026
Kuntalaisten hyvinvoinnin edistäminen	HYTE-kerroin: sijoittuminen tuloksissa Pohjois-Pohjanmaalla	Pohjois-Pohjanmaalla TOP 3:ssa
Tekemistä, näkemistä, kokemista	Oulu2026 Kulttuuripääkaupunki -hankkeen osatoteutukset	Suunnitelman toteutuminen
	Liminka 550 -vuotta juhluvuoden 2027 toteutuminen	Juhluvuoden suunnitelman valmistuminen 2026 aikana

TALOUDEN TASAPAINO JA JOHTAMINEN

Kunnan perustehtävien hoitaminen ja strategisten päämäärien saavuttaminen edellyttää suunnitelmallista ja pitkäjäteistä taloudenhoitoa. Palvelut järjestetään palveluiden järjestämissuunnitelmien ja talouden reunaehdot huomioiden. Johtamisessa ja taloudenhoidossa huomioidaan yhä enemmän konsernin kokonaisuus. Kunta kehittää asiointipalveluita entistä sähköisempään muotoon. Yhteisöllisyyttä ja kuntalaisten osallistumista vahvistetaan ottamalla käyttöön uusia toimintamalleja, jotka tukevat kuntalaisten kohtaamisia ja vuoropuhelua sekä eri toimijoiden välistä yhteistyötä ja aktiivista toimintaa.

Tavoite	Mittari	Tavoite TA2026
Kuntakonsernin talous on tasapainossa	Toimintakate	Toimintakatteen kasvu $\leq$ verorahoituksen kasvu
	Verorahoitus	
	Investointien tulorahoitus %	Yli 80 %
	Konsernin lainamäärä €/asukas	< koko maan keskiarvo
	Vuosikate	Vuosikate kattaa poistot
	Taseen ylijäämä	Taseessa on ylijäämää
Omistajaohjauksella toteutetaan kuntastrategiaa	Omistajapoliittisten linjausten toteutuminen	Tavoitteiden toteutuminen
	Yhtiökohtaisten tavoitteiden toteutuminen	Tavoitteiden toteutuminen
	Omistajapoliittisen toimenpideohjelman laatiminen vuoden 2026 aikana.	Omistajapoliittinen toimenpideohjelma hyväksytty kunnan hallituksessa 2026.
Hyvinvoiva, osaava, sitoutunut ja kehityshakuinen henkilöstö	Sairauspoissaolopäivät / työntekijä	Sairauspoissaolojen määrä < 15 pv/tt
	Keskimääräinen eläköitymisikä	> 65 vuotta
	Henkilöstön kehityskeskustelut	Toteutunut 100 %
	Henkilöstön osaaminen	Osaamisen kehittyminen koulutussuunnitelman mukaisesti. Koulutussuunnitelman toteutuminen.
	Työhyvinvointikysely	Toteutetaan työhyvinvointikysely 2026 aikana

4. TAVOITTEIDEN ASETTAMINEN KONSERNIJOHDOLLE JA KUNNAN EDUSTAJILLE TYTÄRYHTEISÖISSÄ

Kuntalain 47 §:n mukaan kunnan tulee omistajaohjauksella huolehtia siitä, että kunnan tytäryhteisön toiminnassa otetaan huomioon kuntakonsernin kokonaisuus. Omistajaohjaus tarkoittaa toimenpiteitä, joilla kunta omistajana tai jäsenenä myötävaikuttaa yhtiön tai yhteisön hallintoon ja toimintaan. Limingan kunnan omistajapolitiittiset linjaukset (KV 28.4.2025 § 34) ja Konserniohje (Valtuusto 7.9.2015) sisältävät tarkemmat ohjeet omistajaohjauksen toteuttamisesta.

Tytäryhteisöt, kuntayhtymäosuudet sekä osakkuusyhteisöt

Omistusosuuksien tarkistus 31.12.2024	Kotipaikka	Kunnan omistus- osuus, %	Konsernin omistus- osuus, %
Tytäryhteisöt ja niiden omistukset:			
Limingan Kehitys Oy:	Liminka	100	100
Park Hotel Liminka Oy	Liminka	0	100
Ruutikunnat Oy	Liminka/Lumijoki	0	100
Limingan Vesihuolto Oy	Liminka	100	100
Limingan Asunnot Oy	Liminka	100	100
Kiinteistö Oy Limingan Vanamo	Liminka	75	75
Kiinteistö Oy Limingan Lakeustalo	Liminka	100	100
Kuntayhtymät:			
Oulun Seudun Koulutuskuntayhtymä (OSEKK), Liminka-konserni	Oulu	3,85	3,85
Pohjois-Pohjanmaan liitto, Liminka-konserni	Oulu	1,33	1,33
Osakkuusyhteisöt:			
Limingan asunnot Oy:			
As Oy Karintie	Liminka	0	27,86
As Oy Limingan Koti	Liminka	0	29,46
As Oy Veteraanipuisto	Liminka	0	36
Limingan Kehitys Oy:			
Limingan Kuitu Oy	Liminka	0	49
Ruutikangas Oy	Liminka	0	14,29
Limingan Vesihuolto Oy			
Lakeuden Keskuspuhdistamo Oy	Kempele	0	23,57

Konsernijohdolle ja kunnan edustajille asetetut tavoitteet

	TP 2022	TP 2023	TP 2024	TA 2025	TA 2026
Toimintatulot /toimintamenot, %	27,6	19,4	20,3	>30	>30
Vuosikate % poistoista	89,5	78,3	75,6	>100	>100
Omavaraisuusaste, %	44,1	49,3	47,5	>50	>50
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	72,1	99,0	103,1	<60	<100
Lainamäärä € / asukas	4 928	4 134	4 477	<5 500	<5 500
Raportointi toiminnasta ja taloudesta ennen kokouksia	1-2 x vuosi	2 x vuosi	2 x vuosi	Väh. 2 x vuosi	Väh. 2 x vuosi

4.1 LIMINGAN KUNNAN TYTÄRYHTEISÖJEN TULOSTAVOITTEET

4.1.1 LIMINGAN VESIHUOLTO OY

Yhtiö vastaa vesihuoltolain mukaisena vesihuoltolaitoksena toiminta-alueensa vesihuollosta.

Taloudelliset ja toiminnalliset tavoitteet	TA2026
Tilikauden tulos	+
Toiminnan tuotot / toiminnan kulut -%	> 100
Omavaraisuusaste %	> 50
Vesihuollon maksujen taso on tasapainossa pitkän tähtäimen investointien ja korjausvelan kanssa	
Vesihuollon huoltovarmuus on turvattu riittävällä tasolla	
Ajantasainen ja varautumis- ja valmiussuunnitelma	
Kustannustehokas organisaatio	
Kestävän kehityksen mukaiset tavoitteet on huomioitu	

4.1.2 LIMINGAN ASUNNOT OY

Yhtiön tehtävänä on toteuttaa kunnan asuntopolitiikkaa ylläpitämällä Limingassa monipuolista ja kohtuuhintaista vuokra-asuntokantaa.

Taloudelliset ja toiminnalliset tavoitteet	TA2026
Tilikauden tulos	+
Omavaraisuusaste %	> 40
Sijoitetun pääoman tuotto %	> 2
Vuokra-asuntojen vuokrausaste %	> 95
Tyhjillään olevien asuntojen määrä %	< 2
Vuokra-asuntojen tarjonta vastaa kysyntää	
Raportointi kiinteistöjen kunnosta ja korjausvelan määrästä	
Vuokrataso kattaa pitkän tähtäimen saneeraus- ja uudisrakentamistarpeet	
Uusinvestointien omarahoitus osuuden kasvattaminen	
Asuntojen 5 vuoden PTS suunnitelma	

4.1.3 LIMINGAN KEHITYS OY

Limingan Kehitys Oy:n tehtävänä on toimia kunnan elinvoiman kehittämisen välineenä.

Taloudelliset ja toiminnalliset tavoitteet	TA2026
Tilikauden tulos	+
Omavaraisuusaste %	> 60
Osakslainan lyhentäminen	

4.1.4 KIINTEISTÖ OY LAKEUSTALO LIMINKA

Kiinteistöyhtiö hallinnoi loppuvuonna 2018 valmistunutta Lakeustalon kiinteistöä Limingan keskustassa.

Taloudelliset ja toiminnalliset tavoitteet	TA2026
Tilikauden tulos	+
Omavaraisuusaste %	> 40
Tilojen vuokrausaste %	100 %
Vuokrahinnoittelu on yhtiön kulurakenteen ja investointiohjelman mukainen	
Kiinteistön arvon säilyminen	
Kiinteistön energiatehokkuus	
Oman pääoman vahvistaminen	

4.1.5 KIINTEISTÖ OY LIMINGAN VANAMO

Kiinteistöyhtiö hallinnoi Tupoksessa sijaitsevaa Vanamon kiinteistöä. Kunnan osalta tila on päiväkotikäytössä.

Taloudelliset ja toiminnalliset tavoitteet	TA2026
Tilikauden tulos	+
Omavaraisuusaste %	> 50
Sijoitetun pääoman tuotto %	> 2
Vuokrahinnoittelu on yhtiön kulurakenteen ja investointiohjelman mukainen	
Kiinteistön arvon säilyminen	
Kiinteistön tilatehokkuuden lisääminen	
Kiinteistön energiatehokkuus paranee	

5. TALOUSARVION RAKENNE, SITOVUUS JA SEURANTA

Kunnan toiminnassa ja taloudenhoidossa on noudatettava talousarviota. Talousarvio on valtuuston tärkein toiminnan ja talouden ohjauksen väline. Talousarvio on laadittava siten, että edellytykset kunnan tehtävien hoitamiseksi turvataan. Talousarvio jakaantuu käyttötalous- ja tuloslaskelmaosaan sekä investointi- ja rahoitusosaan.

Käyttötalousoassa palvelualueita sitoo toimintakate (=ulkoiset nettomenot). Johtavilla viranhaltijoilla on oikeus tehdä tulo- ja menomäärärahojen muutoksia palvelualueensa sisällä, mikäli ne eivät muuta toimintakatetta. Valtuuston tulee hyväksyä toimintakatteeseen vaikuttavat sekä palvelualueiden väliset muutokset. Vastuu käyttötaloushankkeiden määrärahojen riittävydestä on kunkin palvelualueen johtavalla viranhaltijalla.

Rahoitusosan sitova erä on pitkäaikaisten lainojen lisäys.

Investointiosan menot ja tulot ovat sitovia hanke -tasolla. Hankkeet voivat olla yksilöityjä tai suurempia kokonaisuuksia. Vastuu investointihankkeiden määrärahojen riittävydestä on kunkin palvelualueen johtavalla viranhaltijalla.

Ruoka-, puhtaus- ja kiinteistönhoito sekä kunnallistekniikan palvelut sisältyvät palveluita ostavien peruskunnan palvelualueiden talousarvioihin ostoina liikelaitokselta.

Konsernipalveluista sisäisinä palveluina myydään ne toimisto- ja IT-palvelut, jotka kohdistuvat suoraan jollekin tulosityksikölle. Sisäiset palvelut on hinnoiteltu omakustannusperiaatteella.

Laskennallisia kustannuksia ovat suunnitelman mukaiset poistot sekä ne talous- ja hallintopalvelut, jotka eivät kohdistu selkeästi jollekin tulosityksikölle.

Talousarviomuutokset tulee tehdä talousarviovuoden aikana.

Talousarvion seuranta: Talousarvion toteumasta raportoidaan kuukausittain kunnanhallitukselle ja toteuma saatetaan valtuustolle tiedoksi kokousaikataulun mukaisesti. Vuonna 2026 osavuositarkastukset laaditaan 31.3. ja 30.6. ja 30.9. kirjanpidon tilanteen mukaan. Konsernitaloudesta raportoidaan mahdollisuuksien mukaan osavuositarkastusten yhteydessä. Talousarvio edellyttää palvelualueilta säännönmukaista talousarvion seurantaa kuukausittain ja raportointia hallitukselle ja valtuustolle osavuositarkastusten yhteydessä. Palvelualueiden edellytetään ennakoivan toimintaympäristössä tapahtuvia muutoksia ja omaa toimintaansa, jotta ne pystyvät tarvittaessa sopeuttamaan toimintaansa talousarvion tavoitteiden mukaiseksi.

Valtuutus lainanottoon: Valtuusto oikeuttaa talousjohtajan nostamaan tilapäisluottoa enintään 25 milj. euroa maksuvalmiuden turvaamiseksi. Lisäksi valtuusto oikeuttaa talousjohtajan hallintosäännön mukaisesti ottamaan uutta pitkäaikaista lainaa enintään rahoituslaskelman kohdan pitkäaikaisten lainojen lisäys mukaisesti. Lainanotto lyhyt- tai pitkäaikaisena lainana voidaan toteuttaa markkinatilanteen mukaan.

6. TULOSLASKELMAOSA

Tuloslaskelma	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028
Limingan kunta ulkoiset, 1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €
Varsinainen toiminta					
Toimintatuotot					
Myyntituotot	855	537	1 744	1 761	1 779
Maksutuotot	909	822	733	741	748
Tuet ja avustukset	945	812	752	752	752
Muut tuotot	2 466	2 385	1 648	1 648	1 648
Toimintatuotot yhteensä	5 175	4 557	4 876	4 903	4 927
Valmistus omaan käyttöön	47	0	0	0	0
Toimintakulut					
Henkilöstökulut	-26 829	-26 892	-28 486	-29 054	-29 632
Palvelujen ostot	-9 129	-10 298	-10 804	-11 016	-11 177
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-3 619	-3 565	-3 282	-3 330	-3 377
Avustukset	-1 100	-1 402	-1 418	-1 432	-1 447
Muut toimintakulut	-3 357	-3 298	-3 245	-3 278	-3 309
Toimintakulut yhteensä	-44 034	-45 455	-47 236	-48 110	-48 942
Toimintakate	-38 812	-40 898	-42 360	-43 209	-44 015
Verotulot	21 114	23 178	23 900	25 124	26 307
Valtionosuudet	21 119	21 411	22 512	22 512	22 512
<i>Verorahoituksen kasvu</i>					
Rahoitustulot ja -menot					
Korkotulot	24	15	30	20	20
Muut rahoitustulot	46	51	15	15	15
Korkokulut	-925	-935	-973	-1 023	-1 085
Muut rahoituskulut	-3	-6	-10	-4	-4
Vuosikate	2 562	2 816	3 114	3 435	3 750
Poistot ja arvonalentumiset					
Suunnitelman mukaiset poistot	-4 129	-3 900	-3 386	-3 386	-3 386
Lisäpoistot					
Arvonalentumiset					
Tilikauden tulos	-1 567	-1 085	-272	49	364
Poistoeron lis. (-) tai väh. (+)	984	984	5 012	535	535
Varausten lis. (-) tai väh. (+)					
Tilikauden yli-/alijäämä	-584	-101	4 740	584	899

Tuloslaskelmassa esitetään tulo- ja rahoituksen riittävyys käyttötalouden menoihin ja poistoihin. Kunnan omat tulot ja valtion rahoitus muodostavat kunnan rahoitusjärjestelmän. Kunnan tärkeimmät tulolähteet ovat verotulot ja valtionosuudet. Suunnittelukaudelle 2026-2028 ei ole laskettu verojen korotuksia.

Toimintatuotot

Limingan kunnan ulkoiset toimintatuotot vuonna 2026 ovat 4,9 milj. euroa. Toimintatuotot sisältää myynti- ja maksutuottoja 2,5 milj. euroa, tukia ja avustuksia 0,8 milj. euroa, vuokratuottoja 1,1 milj. euroa ja muita toimintatuottoja 0,5 milj. euroa.

Toimintakulut

Limingan kunnan ulkoiset toimintakulut vuonna 2026 ovat 47,2 milj. euroa. Kunnan suurin yksittäinen menoerä on henkilöstökulut 28,5 milj. euroa. Palvelujen ostoihin on talousarviossa varattu 10,8 milj. euroa, josta 2,4 milj. euroa liittyy päivähoidon palvelusetelillä hankittaviin varhaiskasvatuspalveluihin, sekä joukkoliikenteen järjestämiseen, ympäristöterveydenhuoltoon, työllistämiseen, eläinlääkintähuoltoon yms. liittyviä yhteistoimintaosuuksiin 1,6 milj. euroa. Palvelusopimuksiin ja ostojen suunnitteluun tulee kiinnittää huomiota ja toteuttaa ne mahdollisimman kustannustehokkaasti ja tarkoituksenmukaisesti.

Henkilöstökulut

Limingan kunnan henkilöstökulut ovat 28,5 milj. euroa talousarviovuonna 2026. Henkilöstökulut kasvavat vuoden 2025 talousarvioon nähden 5,9 %. Lomapalkkavelka on budjetoitu siten, että lomapalkkavelan muutos vuoden aikana on 0.

Henkilöstökulut palvelualueittain, 1.000 e	Palkat ja palkkiot	Henkilösivukulut	Yhteensä	Muutos 2025-2026	Muutos % 2025-2026
Keskusvaalilautakunta	1	0	1	-10	-88,8 %
Tilintarkastus	6	1	7	0	0,6 %
Konsernipalvelut	1 085	250	1335	48	3,7 %
Elinympäristöpalvelut	510	119	629	40	6,8 %
Elinvoimapalvelut	751	178	928	-55	-5,6 %
Sivistyspalvelut	17 808	4158	21 966	1 632	8,0 %
Hyvinvointipalvelut	969	222	1 191	43	3,8 %
Kunnallistekniikka liikelaitos	371	87	458	-3	-0,7 %
Ruoka-, puhtaus- ja kiinteistöpalvelu liikelaitos	1 596	373	1 969	-102	-4,9 %
Yhteensä	23 097	5 388	28 485	1 593	5,9 %

Henkilöstö, HTV (henkilötyövuodet): päätoimisessa palvelusuh- teessa olevat sekä työllistetyt ja oppisopimussuhteiset.	10/2025, tot. HTV	TA2026, HTV	Muutos -%
Konsernipalvelut	17	17	0,0 %
Elinympäristöpalvelut	8	9	12,5 %
Elinvoimapalvelut	18	16	-11,0 %
Sivistyspalvelut	396	393	-0,8 %
Hyvinvointipalvelut	20	20	0,0 %
Ruoka-, puhtaus- ja kiinteistöpalvelut	47	46	-2,1 %
Kunnallistekniikka	8	10	25,0 %
Yhteensä	515	511	-0,8 %

Eläköitymisten yhteydessä virkojen ja tehtävien täyttö tarkastellaan aina tapauskohtaisesti palvelutuotannon tarpeista käsin. Suunnitelmavuosien henkilöstötarpeet tarkentuvat tulevissa talousarvioissa.

Verotulot

Verotulot, 1.000 €	TP 2024	TA 2025	TA 2026	Muutos %	Muutos €
Kunnan tulovero	18 100	20 120	21 816	8,4 %	1 696
Osuus yhteisöveron tuotosta	907	890	872	-2,0 %	-18
Kiinteistövero	2 107	2 168	2 212	2,0 %	44
Verotulot yhteensä	21 114	23 178	23 900	3,1 %	722

Limingan kunnan verotulot on arvioitu Kuntaliiton syyskuussa 2025 antaman veroennustekehikon pohjalta. Verokertymän kokonaismäärään vaikuttaa väestömäärän kasvu, rakennuspaikkojen myynti ja työllisyyden kehittyminen. Kunnan omien elinvoima- ja työllisyyspanostusten myötä kunnan verotulojen ennakoidaan vahvistuvan maltillisesti talousarviovuonna sekä suunnitelmavuosien aikana.

Kiinteistövero on kunnallinen vero ja se tilitetään kiinteistön sijaintikunnalle. Kiinteistöveron perusteena ovat kiinteistön verotusarvo sekä kiinteistöveroprosentit. Rakennukset ja maapohja verotetaan erikseen. Kunta päättää sovellettavista kiinteistöveroprosenteista kiinteistöverolaissa säädettyjen vähimmäis- ja enimmäismäärien rajoissa. Kiinteistöveroja korotettiin lähemmäs alueellista keskitasoa vuodelle 2024 samalla, kun hallitus päätti, että yleisestä kiinteistöverosta eriytettiin maapohjan verotus omaksi veroksi, jonka vähimmäismäärä asetettiin 1,30 %:in. Valtionhallinto on valmistellut kiinteistöverotuksen uudistusta, jonka odotetaan tulevan voimaan vuoden 2027 alusta lähtien. Uudistuksen myötä verojen laskenta on suunniteltu perustuvan aiempaa voimakkaammin markkinaperusteisiin verotusarvoihin, jolla odotetaan olevan positiivinen vaikutus Limingan kunnan kiinteistöverojen kokonaiskertymään.

	Liminka 2026	Vaihteluvälit 2026
Yleinen kiinteistövero, maa-alueet	1,30	1,30 - 2,00
Yleinen kiinteistövero, rakennukset	1,10	0,93 - 2,00
Vakituiset asuinrakennukset	0,50	0,41 - 1,00
Muu asuinrakennus	1,10	0,93 - 2,00
Yleishyödylliset yhteisöt	0,00	0,00 - 2,00
Rakentamaton rakennuspaikka	3,00	2,00 - 6,00
Voimalaitokset	3,10	0,93 - 3,10

Valtionosuudet

Valtionosuudet ovat kunnalle yleiskatteellinen tuloerä, jonka käytöstä kunta päättää itse. Valtionosuusjärjestelmä tasaa kuntien välisiä eroja palvelujen järjestämisen kustannuksissa sekä tulopohjissa. Valtionosuusrahoitus koostuu kahdesta osasta: 1) valtiovarainministeriön hallinnoimasta kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta ja 2) opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnoimasta opetus ja kulttuuritoimen valtionosuusrahoituksesta.

Vuoden 2023 alusta lähtien valtionosuusrahoituspohja muuttui täysin, kun osa valtionosuusrahoituksesta siirtyi hyvinvointialueiden toiminnan rahoitukseksi. Valtionosuuksiin on myös tehty viime vuosina useita muutoksia ja leikkauksia. Muutosten myötä kuntien tulopohja on heikentynyt merkittävästi. Kuntien lakisääteisiä tehtäviä on vuonna 2025 laajennettu muun muassa oppimisen tuen uudistuksen ja TE-palveluiden siirtämisen myötä. Kumpikin muutos toteutui kunnille merkittävän paljon rahoituksellisesti alijäämäisenä, eli menoja lisääntyi tai siirtyi kunnille enemmän kuin rahoitusta lakisääteisen palvelun järjestämiseen. Vuoden 2027 alusta odotetaan voimaantulevaksi suunniteltu valtionosuusuudistus näyttää lykkääntyvän ratkaistavaksi seuraavalle hallitukselle.

Kuntaliiton ennakkollisen laskelman mukaan Limingan kunnan valtionosuuden kasvavat 5,1 % (1 100 911 euroa) vuonna 2026 verrattuna vuoden 2025 valtionosuuksiin.

Valtionosuudet, 1.000 €	TP 2024	TA 2025	TA 2026
Verotulojen tasaus	5 351	5 407	5 407
Peruspalveluiden valtionosuus	13 763	14 710	15 271
Muut opetus- ja kulttuuritoimen valtionosuus	1 061	800	1 548
Veromenetyksen kompensatiot	1 153	495	342
Valtionosuudet yhteensä	21 119	21 411	22 512

Toimintakate

Yhdeksi taloudenhoidon tavoitteeksi on Limingassa asetettu, että toimintakatteen kasvun tulee olla verorahoituksen kasvua pienempi. Vuonna 2026 verorahoituksen (verotulot + valtionosuudet) kokonaistaso kasvaa 4,1 % ja toimintakate kasvaa 3,6 %.

Rahoitustuotot ja -kulut

Rahoitustuotot ja -kulut on arvioitu vuosikatteen ja investointiohjelman mukaisesti. Lainojen korkokuluihin on varauduttu talousarviovuonna ja suunnitelmakaudella pitkän aikavälin korkoennusteen mukaisesti. Rahoitusmenot tulevat nousemaan talousarvion suunnittelukaudella merkittävästi elinvoiman kasvattamiseen tähtäävien investointimenojen johdosta.

Poistot

Poistot on laskettu investointikohteiden arvioidun valmistumisajankohdan mukaan. Limingan kunnan taloustavoitteena on, että vuosikate kattaa poistot. Talousarviovuonna 2026 vuosikate ei kata poistoja, joten tilikauden tulos on miinusmerkkinen.

Tilikauden tulos

Talousarviovuoden 2026 tilikauden tulokseksi muodostuu – 272 130 euroa. Kunnan tuloksenmuodostumisessa on keskeistä rajoittaa toimintakulujen kasvua ja pyrkiä vahvistamaan toimintatuottojen ja verotulojen kertymää, sekä noudattaa talouden tasapainottamisesta päätettyjä toimenpiteitä.

Tuloslaskelman tunnusluvut

Toimintatuotot prosenttia toimintakuluista

$100 * \text{Toimintatuotot} / (\text{Toimintakulut} - \text{Valmistus omaan käyttöön})$. Tunnusluku osoittaa kuinka paljon käyttötalouden toimintakuluista katetaan myynti- ja maksutuotoilla.

Vuosikate € /asukas

Vuosikatteen tavoitearvo saadaan jakamalla keskimääräinen vuotuinen nettoinvestointitaso ($\text{investointimenot} - \text{investointitulot}$) asukasluvulla. Talousarviossa 2026 vuosikate on 307 €/asukas.

Vuosikate prosenttia poistonalaisista investoinneista

$100 * \text{vuosikate} / \text{poistonalaisten investointien omahankintamenot}$.

Tasapainossa olevan talouden tavoite on kattaa poistot vuosikatteella, jolloin tilikauden tulos pysyy positiivisena.

Kertynyt ylijäämä e/asukas

$(\text{Edellisten tilikausien yli-/alijäämä} + \text{Tilikauden yli-/alijäämä}) / \text{Asukasmäärä}$. Tavoitearvo pitkällä aikavälillä vähintään 300 - 400 euroa asukasta kohden (valtakunnallinen tavoite).

TULOSLASKELMA, SISÄISET JA ULKOISET

Tuloslaskelmassa mukana liikelaitosten palvelujen myynnit ja ostot, sekä talous-, hallinto- ja IT-palvelujen myynnit ja ostot.

Limingan kunta Ulkoiset ja sisäiset erät, €	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028
Varsinainen toiminta					
Toimintatuotot					
Myyntituotot	12 277 026	12 123 719	12 869 346	12 887 053	12 904 753
Maksutuotot	908 505	822 150	733 040	740 600	748 100
Tuet ja avustukset	945 361	812 301	751 914	751 914	751 914
Muut tuotot	2 465 791	2 384 804	1 647 604	1 647 604	1 647 604
Toimintatuotot yhteensä	16 596 683	16 142 974	16 001 904	16 027 171	16 052 371
Valmistus omaan käyttöön	47 927				
Toimintakulut					
Henkilöstökulut	-26 829 339	-26 892 337	-28 485 831	-29 053 800	-29 631 800
Palvelujen ostot	-14 466 821	-15 713 268	-16 152 622	-16 364 564	-16 524 764
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-3 619 443	-3 564 614	-3 282 361	-3 329 900	-3 376 900
Avustukset	-1 099 852	-1 402 200	-1 418 100	-1 432 400	-1 446 900
Muut toimintakulut	-9 440 988	-9 468 744	-9 022 777	-9 055 289	-9 086 889
Toimintakulut yhteensä	-55 456 443	-57 041 164	-58 361 691	-59 235 953	-60 067 253
Toimintakate	-38 811 833	-40 898 190	-42 359 788	-43 208 782	-44 014 882
Verotulot	21 113 713	23 178 000	23 900 000	25 124 000	26 307 000
Valtionosuudet	21 118 978	21 411 226	22 512 137	22 512 137	22 512 137
Rahoitustulot ja -menot					
Korkotulot	23 812	15 000	30 000	20 000	20 000
Muut rahoitustulot	45 519	50 500	15 000	15 000	15 000
Korkokulut	-925 497	-935 000	-973 000	-1 023 000	-1 085 000
Muut rahoituskulut	-3 185	-6 000	-10 000	-4 000	-4 000
Vuosikate	2 561 507	2 815 536	3 114 349	3 435 355	3 750 255
Poistot ja arvonalentumiset					
Suunnitelman mukaiset poistot	-4 128 873	-3 900 124	-3 386 479	-3 386 479	-3 386 479
Arvonalentumiset					
Tilikauden tulos	-1 567 365	-1 084 588	-272 130	48 876	363 776
Poistoeron lis. (-) tai väh. (+)	983 736	983 736	5 011 868	535 000	535 000
Varausten lis. (-) tai väh. (+)	0				
Tilikauden yli-/alijäämä	-583 629	-100 852	4 739 738	583 876	898 776

7. RAHOITUSOSA

Talousarvion rahoitusosassa esitetään toiminnan, investointien ja rahoituksen rahavirrat. Rahoituslaskelma osoittaa budjetoitujen rahavirtojen kokonaisvaikutuksen kunnan maksuvalmiuteen.

Limingan kunta	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028
Rahoitusosa, 1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €
Toiminnan rahavirta					
Vuosikate	2 562	2 814	3 114	3 435	3 750
Tulorahoituksen korjauserät	-108	-100	-100	-100	-100
Investointien rahavirta					
Investointimenot	-4 003	-3 265	-5 395	-6 050	-6 880
Rahoitusosuudet investointeihin	427	345	0	0	0
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	161	125	525	125	125
Toiminnan ja investointien rahavirta	-961	-81	-1 856	-2 590	-3 105
Rahoituksen rahavirta					
Antolainauksen muutokset					
Antolainasaamisten lisäykset	-1 650	0	-2 000 *)	0	0
Antolainasaamisten väh.	153	5	5	5	5
Lainakannan muutokset					
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	0	4 576	7 351	7 585	8 100
Pitkäaikaisten lainojen väh.	-3 150	-4 500	-3 500	-5 000	-5 000
Lyhytaikaisten lainojen muutos	7 000	0	0	0	0
Muut maksuvalmiuden muutokset	-742	0	0	0	0
Rahoituksen rahavirta	1 611	81	1 856	2 590	3 105
Rahavarojen muutos	650	0	0	0	0
Rahavarat 31.12.	2 756	2 756	2 077	2 077	2 077
Rahavarat 1.1.	2 106	2 756	2 077	2 077	2 077
Tavoitteet ja tunnusluvut					
Toiminnan ja investointien rahavirta	-961	-81	-1 856	-2 590	-3 105
Lainanhoitokate	0,9	0,7	0,9	0,7	0,8
Kassan riittävyys, pv	19	27	13	13	12
Investointien tulorahoitusprosentti	71,6	96,4	63,9	58,0	55,5

*) Rahoituslaskelma sisältää aiemmin investointiosassa esitetyn Vesi-yhtiön pääomalainan 2,0 milj. euroa

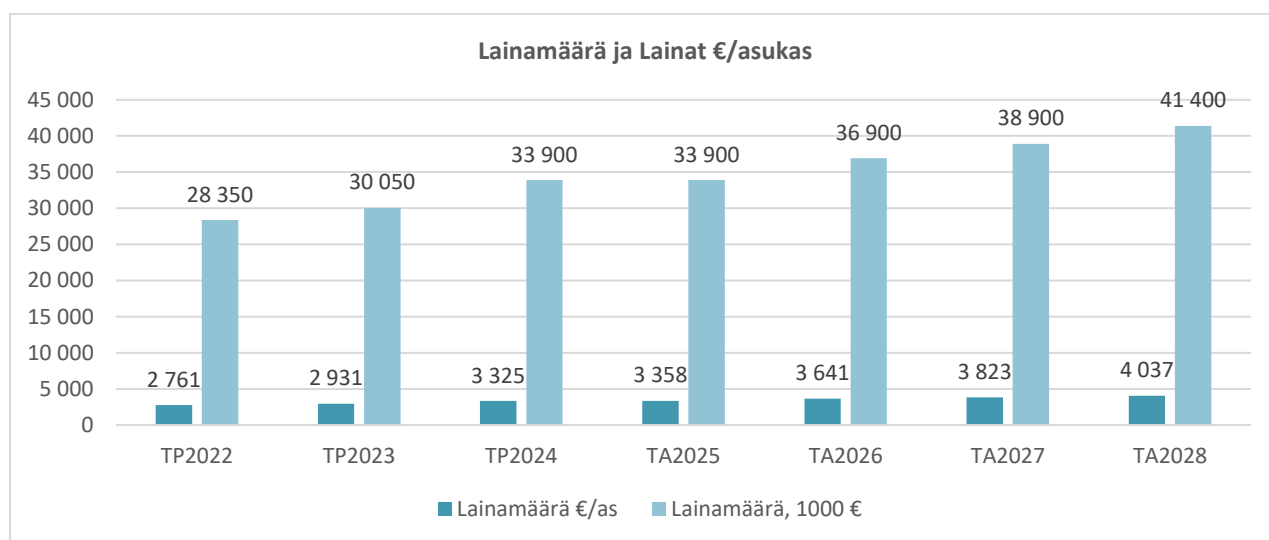
Lainakanta

Hallintosäännön mukaan talousjohtaja päättää pitkäaikaisen vieraan pääoman sekä lyhytaikaisen vieraan pääoman ottamisesta valtuuston talousarviossa asettamissa rajoissa. Vuonna 2026 uuden lainarahoituksen tarve on 9,0 milj. euroa ja vuoden lopussa lainamäärän arvioidaan olevan 36,9 milj. euroa (3 641 euroa/asukas). Tämä voidaan kattaa joko pitkäaikaisella tai lyhytaikaisella lainalla rahamarkkinoista riippuen. Kunta lyhentää vuonna 2026 pitkäaikaisia lainoja yhteensä 4,0 milj. euroa. Korkomenot on arvioitu 2,5 %:n keskimääräiseen tasoon, joka on myös pitkän aikavälin korkoennuste.

Suunnitelmakaudella toteutettavien investointihankkeiden osalta tulee käyttää tarkkaa harkintaa, jotta lainamäärä pysyy hallittuna. Mikäli investointeja päädytään rahoittamaan esim. leasing-rahoituksella, tulee asian vaikutukset arvioida tarkoin käyttötalouden menoihin ja sitä kautta vuosikatteen riittävyyteen.

Rahamarkkinoiden kehitys vaikuttaa korkokustannuksiin. Lainanhoitokate (vuosikatteen riittävyys lainojen lyhennysten ja korkojen maksuun) on talousarviovuonna 0,9.

Laina- ja korkomenojen kehitys	TP2022	TP2023	TP2024	TA2025	TA2026	TA2027	TA2028
Lainanotto, 1000 €	0	5 000	6 850	4 500	7 000	7 000	7 500
Lainojen lyhennys 1000 €	2 809	3 300	3 000	4 500	4 000	5 000	5 000
Lainamäärä, 1000 €	28 350	30 050	33 900	33 900	36 900	38 900	41 400
Lainamäärä €/as	2 761	2 931	3 325	3 358	3 641	3 823	4 037
Lainojen korot, 1000 €	177	657	925	935	973	1 023	1 085
Lainojen hoitokustannukset, €/as	291	386	385	538	491	592	593

Rahoituslaskelman tunnusluvut

Lainanhoitokate

= (Vuosikate + Korkokulut) / (Korkokulut + lainanlyhennykset). Lainanhoitokate kertoo kunnan tulo-rahoituksen riittävyyden vieraan pääoman korkojen ja lyhennysten maksuun. Tulorahoitus riittää lainojen hoitoon, mikäli tunnusluku on 1,0 tai suurempi. Mikäli tunnusluvun arvo on alle 1,0, joudutaan lainan hoitoon ottamaan uutta lainaa, realisoimaan kunnan omaisuutta tai vähentämään rahavaroja.

Kassan riittävyys

= 365 pv * Rahavarat varainhoitovuoden lopussa / Kassasta maksut varainhoitovuonna. Tunnusluku kertoo, monenko päivän kassasta maksut voidaan kattaa kunnan rahavaroilla.

Investointien tulorahoitusprosentti

= 100 * Vuosikate / (Investointimenot – Investointien rahoitusosuudet)

Tunnusluku kertoo, kuinka paljon investointien omahankintamenosta on rahoitettu tulorahoituksella

8. KÄYTTÖTALouden SITOVUUS PALVELUALUEITTAIN

Peruskunnan palvelualueet ovat valtuustoon sitovia ulkoisten ja sisäisten tulojen ja menojen toimintakatteen osalta.

Vaalit	TP 2024	TA 2025	TA 2026
tulot	49 936	0	0
menot	-19 234	-12 156	- 1 203
toimintakate	27 703	-12 156	- 1 203
Tarkastustoimi	TP 2024	TA 2025	TA 2026
tulot	0	0	0
menot	-25 420	-23 071	- 23 115
toimintakate	-25 420	- 23 071	- 23 115
Konsernipalvelut	TP 2024	TA 2025	TA 2026
tulot	4 112 907	1 177 046	1 203 725
menot	-7 441 373	-3 779 203	- 3 675 350
toimintakate	-3 327 930	-2 602 157	- 2 471 625
Elinympäristöpalvelut	TP 2024	TA 2025	TA 2026
tulot	0	2 728 330	2 642 810
menot	0	-4 068 441	- 4 574 143
toimintakate	0	-1 340 111	- 1 931 333
Sivistyspalvelut	TP 2024	TA 2025	TA 2026
tulot	1 220 477	973 799	1 323 278
menot	-34 133 198	- 33 856 388	- 35 304 412
toimintakate	-32 912 722	- 32 882 589	- 33 981 134
Hyvinvointipalvelut	TP 2024	TA 2025	TA 2026
tulot	325 450	260 800	263 500
menot	-3 221 766	- 3 314 797	- 3 315 879
toimintakate	-2 896 316	-3 053 997	- 3 052 379
Elinvoimapaalvelut	TP 2024	TA 2025	TA 2026
tulot	273 387	255 000	255 000
menot	-1 782 205	- 2 896 888	- 2 861 159
toimintakate	-1 508 818	- 2 641 888	- 2 606 159

Peruskunta, käyttötalous yhteensä	TP 2024	TA 2025	TA 2026
tulot	5 979 693	5 394 975	5 688 313
menot	-46 623 195	-47 950 945	- 49 755 262
toimintakate	-40 643 502	-42 555 970	- 44 066 949

Liikelaitokset ovat valtuustoon sitovia liikeylijäämän/-alijäämän osalta.

Tilikauden liikeylijäämä/-alijäämä	TP 2024	TA 2025	TA 2026
Ateria- puhtaus ja kiinteistöpalvelujen liikelaitos	60 267	11 510	9 722
Tekninen liikelaitos	82 986	-35 835	5 793

8.1 KONSERNIPALVELUT

Palvelualueen yleistavoite

Yleistavoitteena on kunnan toiminnan ja talouden ohjaus sekä yhteensovittaminen kuntastrategiassa asetettujen tavoitteiden saavuttamiseksi. Painopisteenä koko talousarviokaudella ovat kuntastrategian toteuttaminen ja talouden tasapainon toteuttaminen kuntaorganisaatiossa.

Yleiskuvaus palvelualueen palveluista ja tarkoituksesta

Konsernipalvelut jakantuu seuraaviin alueisiin: johtaminen, hallinto- ja henkilöstöpalvelut, yhteistoimintaosuudet, talouspalvelut, IT-palvelut ja konsernipalveluiden hankkeet. Konsernipalvelut ohjaa kuntastrategian mukaisesti kuntakonsernin toimintaa ja koordinoi kunnan sidosryhmyötä. Kunta hankkii taloushallinnon ja palkanlaskennan palvelut sekä osan koulusihteeripalveluista Monetralta. Lisäksi kunta ostaa tietoliikenneyhteyksiin ja tietotekniikkaan liittyviä palveluita Joki ICT:ltä.

Toimintaympäristöanalyysi

Suomen kunnat eriytyvät tulevaisuudessa yhä selvemmin toisistaan väestörakenteen, taloudellisen kantokyvyn ja maantieteellisten olosuhteiden perusteella. Eriytymiskehitys vaikuttaa merkittävästi kuntien palvelutarpeisiin sekä toimintamahdollisuuksiin. Tulevaisuudessa kuntien tulee tunnistaa omat vahvuutensa ja kehittää toimintamalleja, jotka vastaavat muuttuvan toimintaympäristön vaatimuksiin. Käytännössä tämä on aktiivista tehtävien ja resurssien kohdentamista sekä sopeuttamista.

Tulevan talousarviovuoden 2026 ja suunnitteluvuosien 2027-2028 keskeisin tavoite on kunnan talouden tasapainottaminen suunnittelukauden aikana. Tasapainottamistyö on jatkunut vuoden 2023 syksystä saakka ja edennyt suunniteltujen konkreettisten toimenpiteiden osalta. Tavoitteellista vuosikatetasoa ei saavutettu, koska nykyinen vuosikatetaso pitää sisällään noin yhden kunnallisveroprosentin korottamispaheen. Mikäli taloussuhdanteiden ennakoitu kääntyminen positiiviseen ei helpota kunnan taloudellista tilannetta, jotain lisätoimenpiteitä vielä tarvitaan.

Vuoden 2026 alussa voimaan tuleva hankintalain uudistus tuo merkittäviä muutoksia kunnan hankintakäytäntöihin, erityisesti sidosyksikköhankintojen osalta. Uudistus tarkoittaa, että tehdäkseen hankintoja sidosyksiköltä, tulee kunnalla olla sidosyksiköstä vähintään 10 %:n omistusosuus. Limingan kunnan osalta lakiesitykseen sisältyvä vähimmäisomistusvaade ei toteudu.

Hankintalain uudistuksen myötä kunta joutuu järjestelemään talous-, henkilöstö- sekä ICT-palvelut uudelleen. Päätöksiä palveluiden järjestämistavasta ei ole vielä tehty, mutta sidosyksikköomistukset joudutaan purkamaan ja kilpailuttamaan palvelut uudelleen, mikä todennäköisesti johtaa kustannusten nousuun ja palvelutason heikkenemiseen. Muutuskustannukset tulevat olemaan mittavat ja palveluiden ottaminen takaisin omaksi toiminnaksi ei ole realistinen vaihtoehto.

Valtionosuusuudistuksen ennakoitiin tulevan voimaan vuoden 2027 elusta lähtien. Tämän hetken tiedon mukaan uudistus ei ole kuitenkaan etenemässä nykyisen hallituskauden aikana.

Yleinen turvallisuusympäristö on muuttunut laajasti Ukrainan ja Gazan sotien ja johdosta. Euroopassa on ollut näkyvillä liikennöintiin, energiahuoltoon ja vesihuoltoon kohdistuvia hypridivaikuttamisoperaatioita, joiden toteuttajaksi on epäilty Venäjää, tai jotain muuta kansallisen tason toimijoita. Huoltovarmuus ja varautuminen korostuvat sekä valtion, että myös kuntien toiminnan suunnittelussa. Konsernipalveluissa on viime vuosien aikana parannettu mm. kyberturvaa ottamalla käyttöön SIEM- (Suojaustiedot ja tapahtumien hallinta) ja SOC- (Security Operations Center) palvelut. Lisäksi kunnan johto on ollut aktiivisesti mukana erilaisissa varautumisharjoituksissa.

Toiminnan kehittäminen

Limingan kunta on mukana Kuntaliiton ja FCG:n USO -uuden sukupolven organisaatiot verkostoprojektissa (USO 2025-2026), jossa keskiössä on uuden valtuustokauden sujuva käynnistäminen sekä luottamusta rakentava ja pitkäjänteinen johtaminen. USO-verkostoprojektiin osallistuminen tukee kunnan tulevalla valtuustokaudella käynnistytävää strategiatyötä ja tähän liittyvää muutosten sekä uudistusten ennakointia.

Tiedolla johtamisen ja raportoinnin kehittämistä jatketaan. Talouden seurantajärjestelmän ja raportoinnin osalta tilanne on hyvä ja myös henkilöstöraportointi on edistynyt. Henkilöstöraportoinnin kuntoon saattamisen jälkeen tullaan siirtymään toimialajohdon tietojohdantamisen kehittämiseen jo olemassa olevan Johdon työpöytä -sovelluksen avulla. Henkilöstösuunnitteluohjelma otettiin käyttöön talousarviovuoden 2025 valmistelussa. Ohjelmaan on tulossa suunnittelutyökalu, jota voidaan hyödyntää henkilöstösuunnittelua tehtäessä esimerkiksi taloussuunnittelukaudelle.

Vuoden 2026 aikana valmistaudutaan sähköisen arkistointiratkaisun käyttöönottoon. Limingan kunnalla ei ole käytössä sähköisestä arkistoa. Lainsäädännön asettama lähtökohta on, että kunnan tulee säilyttää pysyvästi säilytettävä aineisto sähköisessä muodossa. Sähköisen arkiston käyttöönotto tulee digitalisaatiota sekä vähentää manuaalista työtä. Sähköisen arkistointiratkaisun käyttöönotolla mahdollistetaan asiakirjojen elinkaaren hallinta sekä yhteen toimivuus muiden järjestelmien kanssa. Myös Suomi.fi -palveluiden hyödyntämistä viedään eteenpäin siirtämällä viranomaisviestintää ensisijaisesti sähköiseksi.

Henkilöstön työhyvinvoinnin tukemiseksi valmisteltu Työhyvinvoinnin rakentajat ESR+ -hanke sai myönteisen rahoituspäätöksen keväällä 2025. Työhyvinvoinnin rakentajat -hanke on Limingan, Iin, Utajärven ja Vaalan kuntien yhteishanke, Limingan kunta toimii hankkeessa hallinnoijana. Oman osahankkeen rinnalla toteuttavat Oulun Yliopiston naistentaudit ja synnytykset sekä Työterveyslaitos. Hanketta rahoittaa Euroopan sosiaalirahasto (ESR+) Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskuksen kautta. Hankkeen toteutusaika on 1.4.2025-30.9.2027. Hankkeen tavoitteena on parantaa kuntatyöntekijöiden työkykyä ja -hyvinvointia. Hanke keskittyy erityisesti aivoterveysteen, liikkumiseen ja naistyyppisiin oireisiin. Hankekuntien henkilöstölle on toteutettu syksyn 2025 aikana yliopiston toteuttamana kattava alkukartoitus.

Vuonna 2026 käynnistyy hankkeen varsinainen toteutusosio, joka rakentuu alkukartoitusvaiheen tulosten pohjalta. Painopisteinä ovat esihenkilöiden kouluttaminen hankkeen teemoista sekä henkilöstölle suunnatut erilaiset pilotit, kuten esimerkiksi palautumista tukevien työtilojen kehittäminen ja liikkumisen lisääminen

ratkaisut sekä erilaiset ryhmävalmennukset. Lisäksi jatketaan työterveyshuolloille suunnattua kehittämistyötä ja järjestetään laajempia etäkoulutuksia, joihin kaikilla kuntien työntekijöillä on mahdollista osallistua paikkakunnasta riippumatta.

IT-toimintojen osalta jatketaan oman tietohallinto-osaamisen vahvistamista resursoinnin ja koulutuksien avulla. IT-toimintojen etätukipalveluiden hankkimista on edelleen jatkettu erityisesti sellaisina ajankohtina, jolloin palvelukysyntä on vähäistä. Tämä mahdollistaa oman henkilöstön lomien keskittämisen ja siten IT-palveluiden toiminnan pitämisen tehokkaana palvelusekonkien aikana. Etätukipalveluiden johdosta omaa henkilöstöä ei tarvitse myöskään sitoa päivystysluonteisiin työtehtäviin.

Talous

Käyttötalous (sisäinen/ulkoinen)	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028
TOIMINTATUOTOT	4 112 907	1 177 046	1 203 725	1 204 292	1 204 892
Myyntituotot	1 235 025	904 946	953 165	953 732	954 332
Maksutuotot	302 853				
Tuet ja avustukset	268 148	263 100	238 000	238 000	238 000
Muut toimintatuotot	2 306 880	9 000	12 560	12 560	12 560
VALMISTUS OMAAN KÄYTTÖÖN	536				
TOIMINTAKULUT	-7 441 373	-3 779 203	-3 675 350	-3 741 030	-3 798 330
Henkilöstökulut	-1 838 731	-1 287 200	-1 335 170	-1 362 300	-1 389 000
Palkat ja palkkiot	-1 537 680	-1 019 573	-1 085 308	-1 107 000	-1 129 100
Henkilösivukulut	-301 051	-267 627	-249 862	-255 300	-259 900
Palvelujen ostot	-4 319 814	-1 974 177	-1 828 739	-1 863 789	-1 890 889
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-167 162	-31 600	-29 600	-30 000	-30 400
Avustukset	-250	-1 000	-1 000	-1 000	-1 000
Muut toimintakulut	-1 115 415	-485 226	-480 841	-483 941	-487 041
TOIMINTAKATE	-3 327 930	-2 602 157	-2 471 625	-2 536 738	-2 593 438

Palvelualueen keskeiset muutokset ja toimenpiteet suunnitelmakaudella

- Kuntastrategian päivittäminen ja jalkauttaminen organisaatioon
- Konsernipalveluiden vuoden 2026 talousarvioon sisältyy useita talouden tasapainottamistoimenpiteitä. Osa tasapainottamistoimenpiteistä on kertaluonteisia säästöjä ja osa taas pysyviä säästöjä.
 - o Vuoden 2026 talousarvioon ei ole varattu määrärahaa osallistavan budjetoinnin toteuttamiseen. Osallistava budjetointi on suunniteltu toteutettavaksi jälleen vuonna 2027, jolloin vietetään Limingan kunnan 550 -juhlavuotta.
 - o Vuoden 2026 talousarvioon ei sisälly määrärahaa, joka mahdollistaisi valtuuston syksyn kaksipäiväisen valtuustoseminaarin pitämisen muualla kuin Limingassa.
 - o Palvelualueen ostopalveluihin sekä henkilöstön koulutuksiin varattua määrärahaa on vähennetty suhteessa aiempiin vuosiin.
 - o Lisäksi yhteistoimintaosuuksiin varattu määrärahaa on tarkastettu vastaamaan päivitettyjä kunnan maksuosuuksia.

- Kunnan on varauduttava kilpailuttamaan talous-, henkilöstö- ja ICT-palvelut, mikäli hankintalain sidosyksikköuudistus menee läpi hallituksen esityksen mukaisesti. Uudistus aiheuttaa mittavan määrän valmisteluun liittyvää työtä sekä muutuskustannuksia.
- Tiedonhallintamallin edistäminen
- Valmistellaan sähköisen arkistointiratkaisun käyttöönottoa.
- Tietohallintasihteerin nimikkeen muuttaminen asianhallintavastaavaksi
- Koulunkäynnin ohjaaja-sihteerin nimikkeen muuttaminen koulusihteeriksi
- Sihteeripalveluiden uudelleenmuotoilu yhteistyössä henkilöstön kanssa.
- Tietojohtamisen edelleen kehittäminen: henkilöstöraportointi, väestöennuste, keskeiset kunnan tunnuslukutiedot kunnan verkkosivuille
- Työterveyshuollon toiminnan vakiinnuttaminen
- Tasopalkkajärjestelmän kehittäminen
- Konserniohjeen päivittäminen
- Omistajapoliittisen toimenpideohjelman valmistelu

Toimintasuunnitelma

Kunnanhallituksen ja kunnanvaltuuston valmistelu- ja täytäntöönpanotehtävät sekä toimintapojen kehittäminen ovat palvelualueen vastuulla. Kunnanhallitus kokoontuu vuoden 2026 aikana arviolta 25 kertaa ja kunnanvaltuusto yhdeksän kertaa.

Nykyinen kuntastrategia on laadittu vuosille 2022-2025. Kuntastrategia päivitetään valtuuston kevätkauden aikana. Päivityksessä huomioidaan kunnan toimintaympäristön muutokset ja muutoksen tarjoamat mahdollisuudet. Päivitetystä strategiasta tarkennetaan strategian tavoitteita sekä mittareita koko kuntaorganisaation tasolla. Syksyn aikana strategia jalkautetaan kunnan eri palvelualueille henkilöstö osallistaen.

Konsernipalveluiden henkilöstöstä valtaosa on kunnan eri palvelualueille sihteeripalveluita tuottavaa henkilöstöä. Vuoden 2026 aikana toteutetaan yhdessä sihteeristön kanssa sihteeripalveluiden uudelleenmuotoilu, jonka tavoitteena on saada aikaan tehokkaampi toimintamalli. Kehittämistyön tuloksena pystytään vastaamaan paremmin sekä kuntalaisten että kunnan sisäisten asiakkaiden tarpeisiin.

Terveystalo on aloittanut työterveyspalvelun tuottamisen 1.6.2025. Työterveyshuolto on keskeinen kumppani henkilöstön työkyvyn tukemisessa. Palveluprosesseja kehitetään edelleen, ja toiminnan painopisteenä ovat ennakoidut toimenpiteet sekä henkilöstölle oikea-aikaisesti tarjottavat palvelut. Henkilöstöllä on käytössään laaja valikoima sähköisiä palveluita. Vuoden 2026 alusta työterveys-palvelut ovat saatavilla Limingan, Oulun ja Kempeleen toimipisteissä.

Tasopalkkajärjestelmä otettiin käyttöön lokakuun 2025 alussa. Järjestelmän tavoitteena on varmistaa, että työntekijän osaaminen ja vastuu näkyvät oikeudenmukaisesti palkkauksessa. Palkka voi muuttua, jos työntekijän vastuut tai osaaminen muuttuvat. Palkkojen yhteensovittamista ja palkkausjärjestelmän kehittämistä jatketaan työehtosopimuskauden 2028 loppuun työehtosopimusneuvottelujen mukaisesti.

Tiedonhallintalaki edellyttää, että kunnassa on ylläpidettävä organisaation toimintaympäristön tiedonhallintaa määrittelevä ja kuvaava tiedonhallintamalli. Tiedonhallintamalli auttaa organisaatiota hallitsemaan lisääntyvää tietomäärää ja tiedon elinkaarta sekä tunnistamaan ja hallitsemaan tiedon hallintaan liittyviä riskejä. Tiedonhallintamallin laatiminen on aloitettu sitä jatketaan vuonna 2026. Tiedonhallintamallin laatiminen vaatii laajaa toimialan henkilöstön valmistelutyötä sekä syvällistä paneutumista organisaation toimintaan. Tiedonhallinta on keskeisessä roolissa tiedolla johtamisen kehittämisessä. Tiedonhallintamallin laatiminen kuuluu kunnan kaikille palvelualueille.

Palvelualueen strategiset tavoitteet

Hyvinvoivat kuntalaiset

Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen on Limingassa kuntajohtamisen ytimessä. Se on kiinteä osa kuntastrategiaa sekä talouden ja toiminnan suunnittelua. Kunta luo toiminnallaan kuntalaisille hyvät edellytykset huolehtia omasta terveydestään ja hyvinvoinnistaan.

Strateginen tavoite (kuntastrategia)	Palvelualueen toimintatapa	Mittari	Tavoite 2026
Osallistumista ja yhteisöllisyyttä tukevat toimintamallit on otettu käyttöön	Päätöksenteon sekä valmistelun laadun varmistaminen oikea-aikaisen ja olennaisen tiedon saatavuudella.	Valtuustoseminaarien/työpajojen järjestäminen keskeisistä valtuustotason asioista	Viisi toteutunutta seminaaria/työpajaa
	Kuntalaisten osallistaminen kuntastrategian valmisteluun.	Osallistaminen strategian päivittämiseen.	Osallistaminen on toteutettu.

Talouden tasapaino ja johtaminen

Kunnan perustehtävien hoitaminen ja strategisten päämäärien saavuttaminen edellyttää suunnitelmallista ja pitkäjänteistä taloudenhoitoa. Palvelut järjestetään palveluiden järjestämissuunnitelmien ja talouden reunaehdot huomioiden. Johtamisessa ja taloudenhoidossa huomioidaan yhä enemmän konsernin kokonaisuus. Kunta kehittää asiointipalveluita entistä sähköisempään muotoon. Yhteisöllisyyttä ja kuntalaisten osallistumista vahvistetaan ottamalla käyttöön uusia toimintamalleja, jotka tukevat kuntalaisten kohtaamisia ja vuoropuhelua sekä eri toimijoiden välistä yhteistyötä ja aktiivista toimintaa.

Strateginen tavoite (kuntastrategia)	Palvelualueen toimintatapa	Mittari	Tavoite 2026
Kuntakonsernin talous on tasapainossa	Talousarvion mukainen toiminnan järjestäminen	Toimintakate toteuma/talousarvio	Pysytään talousarviossa.
Omistajaohjauksella toteutetaan kuntastrategiaa	Vahvistetaan omistajaohjausta	Toteutuneet konserni-ohjauskeskustelut	Kuntakonserniin kuuluvien yhtiöiden kanssa on käyty konsernikeskustelut kaksi kertaa vuodessa.

		Omistajapoliittinen toimenpideohjelma hyväksytty 2026	Ohjelma hyväksytty.
Hyvinvoiva, osaava, sitoutunut ja kehityshaikainen henkilöstö	Tuetaan henkilöstön työhyvinvointia	Käydään kehityskeskustelut henkilöstön kanssa (toteumaprosentti)	100 %
		Teemalliset hyvinvointia tukevat ryhmätapaamiset, esim. uniryhmä (kpl)	2 kpl
	Henkilöstön liikunnallisen ja terveellisen elämäntavan tukeminen	Henkilöstöliikuntaryhmien määrä	Neljä toteutunutta ryhmää keväällä ja syksyllä.
		Teemalliset terveellistä elämäntapaa tukevat ryhmät, esim. ravintovalmennus	2 kpl
	Tuetaan esihenkilötyötä kuntatasolla	Toteutuneet esihenkilöpalaverit (kpl)	4 toteutunutta esihenkilöpalaveria
		Esihenkilötyötä tukevat valmennukset	3 kpl
Oikea-aikainen, avoin ja monikanavainen viestintä	Henkilöstön osaamisen kehittäminen ja varmistaminen	Palvelualueen henkilöstöllä vähintään 3 toteutunutta koulutuspäivää vuodessa	100 %
	Työturvallisuuden edistäminen kuntatasolla	Työtapaturmien ja läheltä piti -tilanteiden määrä laskee.	Työtapaturmien ja läheltä piti tilanteiden määrä 2026 < 2025
	Aktiivinen viestintä kunnanhallituksen ja valtuuston päätöksenteosta	Kunnanhallituksen ja valtuuston kokouksista on laadittu uutinen.	100 %
		Valtuuston kokousten striimaus.	100 %
	Sisäisen viestinnän toimintamallin kehittäminen	Toimintamalli on valmis.	Toteutunut

Henkilöstö ja koulutussuunnitelma

Henkilöstömäärä 31.12.	2023	2024	2025	2026
Vakinaiset, lkm	16	19	17	18
Määräaikaiset, lkm	1	0	0	0
Sijaiset, lkm	0	0	0	0
Työllistetyt (vuoden aikana), lkm	0	0	0	0
Henkilöstö yhteensä	16	16	17	18

Työvoiman saatavuuden ongelma-alueet ja suunnitelmat osaamisen ja saatavuuden varmistamiseksi:

Kunnan tulee edelleen panostaa työnantajaimagon kehittämiseen, henkilöstön työhyvinvoinnista huolehtimiseen, kouluttautumismahdollisuuksiin sekä henkilöstöetuuksiin, jotta kunta saa myös jatkossa osaavaa työvoimaa avoimeksi tuleviin tehtäviin sekä henkilöstön vaihtuvuus on vähäistä.

8.2 ELINYMPÄRISTÖPALVELUT

Palvelualueen yleistavoite

Rakennamme ja ylläpidämme vireää, vihreää ja elinvoimaista kyläkuvaa asukkaiden ja yritysten tarpeisiin. Parannamme rakennetun ympäristön kokonaisvaltaista kestävyyttä. Toteutamme kuntalaisille ja yrityksille palvelut ketterästi ja oikea-aikaisesti.

Yleiskuvaus palvelualueen palveluista ja tarkoituksesta

Kaavoitus:

Kaavoituksen tehtävänä on ylläpitää riittävää kaavavarantoa. Kaavoitus mahdollistaa kunnan hallitun kasvun sekä toimintojen järkevän sijoittumisen kunnassa. Kaavoitusta toteutetaan kunnanvaltuuston hyväksymien Kaavoituskatsauksen 2025/2026 ja Limingan kasvualueet 2020-2040 -ohjelman mukaisesti.

Omaisuuksienhallinta:

Omaisuuksienhallinta ovat keskeinen osa Limingan kunnan strategista johtamista ja resurssien hallintaa, erityisesti kunnan omistaman infrastruktuurin, toimitilojen ja muun omaisuuden suunnitelmallista ylläpitoa, kehittämistä ja käyttöä. Omaisuuksienhallinta vastaa yleisesti kunnan omaisuuden hallinnasta ja tarvittavien palveluiden tilaamisesta.

Keskeiset tehtävät:

- Palvelutason varmistaminen: Omaisuuksienhallinnan avulla kunta varmistaa, että muun muassa tiet, rakennukset ja muut tilat vastaavat käyttäjien tarpeita kustannustehokkaasti.
- Elinkaaren hallinta: Omaisuutta hoidetaan sen koko elinkaaren ajan – suunnittelusta ja rakentamisesta kunnossapitoon ja mahdolliseen poistoon.
- Tietopohjainen päätöksenteko: Digitaaliset ratkaisut kokoavat hajallaan olevaa tietoa omaisuudesta, mikä tukee päätöksentekoa ja pitkän aikavälin suunnittelua.
- Kustannusten hallinta: Omaisuuksienhallinta auttaa hallitsemaan elinkaarikustannuksia ja kohdentamaan rahoitusta tehokkaasti.
- Strategia: Kuntastrategiassa on määritetty linjauksia toimitilojen ja kiinteistöjen käytölle, omistamiselle ja kehittämiselle, jotka tukevat kunnan palvelutuotantoa ja elinkeinoelämää.
- Kunnossapidon suunnittelu: Rakennusten ja tieverkoston kuntoa seurataan ja korjaustoimenpiteet suunnitellaan datan perusteella.

Rakennuttaminen on rakennushankkeiden johtamista, organisointia, budjetointia, kustannusseurantaa ja sopimusten hallintaa sekä suunnittelunohjausta. Rakennuttaja toimii kunnan edustajana hankkeissa osapuolien välillä ja huolehtii, että hankkeen päätökset tehdään oikeaan aikaan ja perustuvat oikeaan tietoon.

Asuminen ja toimitilat:

Limingan kunnan omistamat yhtiöt ja liikelaitokset toimivat kuntakonsernin laatimien omistajapoliittisten linjausten mukaisesti. Elinympäristöpalvelut vastaa asuin- ja toimi-, sekä liiketilojen vuokraamisesta. Elinympäristöpalvelut seuraa ja ohjaa talousarvion ja -suunnitelman tavoitteiden toteutumista sekä vastaa kiinteistöjen ja rakennusten pitkäntähtäimen (PTS) suunnittelun ohjausta.

Jätehuolto:

Limingan, Tyrnävän, Muhoksen ja Utajärven kunta ovat sopineet keskenään yhteisestä jätehuollon järjestämisestä ja muodostaneet sitä varten Lakeuden EKO:n. Lakeuden EKO-lautakunta toimii alueellisena viranomaisena, joka huolehtii jätehuoltomääräyksistä, jätemaksuista ja valvonnasta. Lakeuden EKO kehittää yhdessä jäteasemien palveluntuottajan kanssa alueen jätehuoltoa ja kestävästä kehitystä sekä antaa neuvontaa ja opastusta. Lakeuden EKO:n isäntäkuntana toimii Liminka.

Maa-alueet:

Elinympäristöpalvelut vastaa maanhankinnasta, tonttimyynnistä ja -vuokrauksesta sekä niihin liittyvien sopimusten hallinnasta. Kunta hankkii maata kaavoitettavaksi asuin- ja yrityskäyttöön. Alueet sijoittuvat pääosin olemassa olevaan taajamaan ja sen läheisyyteen. Maata hankitaan ensisijaisesti vapaaehtoisin kaupoin tai vaihtamalla ja kunta käy aktiivisesti neuvotteluja maanomistajien kanssa. Maapolitiikan tavoitteet on määritetty kunnanvaltuuston hyväksymässä kaavoituksen ja maanhankinnan periaatteet -ohjelmassa.

Rakennusvalvonta:

Rakennusvalvonta valvoo, ohjaa ja neuvoo rakentamista. Limingassa rakennusvalvonta on asiakaslähtöistä ja lupakäsittelyt ovat ketteriä sekä oikea-aikaisia. Rakennusvalvonnalla on tärkeä rooli kaavan toteuttamisessa sekä kaavoitusmahdollisuuksien ja kunnan kasvumahdollisuuksien säilyttämisen kannalta vielä kaavoittamattomilla alueilla. Työtä ohjaa lait, asetukset ja kunnan linjaukset.

Joukkoliikennepalvelut:

Limingan joukkoliikennepalvelut ovat osa Oulun seudun liikennettä (OSL), joka tarjoaa kattavat ja helppokäyttöiset julkisen liikenteen palvelut. OSL:n toimialueeseen kuuluvat Liminka, Oulu, Kempele, Ii, Lumijoki, Muhos ja Tyrnävä. Alueella on käytössä tasataksa, eli lipun hinta perustuu asiakasryhmään eikä matkan pituuteen. Liminkaan pääsee myös kaukoliikenteen linja-autoilla Matkahuollon kautta. Junalla matkustettaessa lähimmät asemat ovat Kempele ja Oulu. Elinympäristöpalvelut toimivat aktiivisesti Oulun seudun joukkoliikenteen johtoryhmässä ja aluejoukkoliikenne työryhmässä Limingan kunnan edunvalvojana.

Toimintaympäristöanalyysi

Kunnan tulorakenteen muuttuessa ja kaventuessa elinympäristöpalveluiden suunnittelussa ja taloudenhoidossa tulee ottaa aikaisempaa ennakoivammin huomioon pidemmän aikavälin kestävyys ja tutkittuun tietoon perustuvan tilannekuvan hyödyntäminen.

Suunnitelmallisella vuosittain toteutettavalla kiinteistöjen ja kunnallistekniikan kunnossapidolla peruskorjausinvestointien realisoitumisajankohtaa voidaan ohjata hallitusti.

Asuin- ja yritystonttitarjonta tulee kohdistaa niille asemakaavoitetuille alueille, joissa kunnallistekniikka ja vesihuolto on jo rakennettu. Rakennettu infra tulee käyttöönottaa mahdollisimman nopeasti investoinnin jälkeen.

Rakentamislain muutos vuoden 2025 alusta sekä vireillä olevat muut lainsäädännön muutokset sekä valtion viranomaishallinnon organisaatiouudistus haastavat elinympäristöpalvelujen henkilöstön osaamista ja toimintatapoja uudistumaan laaja-alaisesti ja nopeasti.

Toiminnan kehittäminen

Keskeisimmät palvelualueen kehittämisen toimenpiteet ovat:

- henkilöstön osaamisen päivittäminen lainsäädännön muuttuessa rakentamislain, alueidenkäyttölain, yhdyskuntakehittämislain, yhdyskuntarakentamislain sekä jätelain osalta,
- palvelualueen pääprosessien kuvaaminen tehtävineen ja rajapintatehtävien selkiinnyttäminen,
- digitalisaation hyödyntäminen nykyistä laajemmin palvelualueen viranomaistehtävissä kuten asiakaspalvelun kehittämisessä, tiedon hallinnassa ja tekoälyn hyödyntämisessä,
- sähköisen asiointin kehittäminen sijoituslupa-asioiden osalta,
- kiinteistöjen huolto-ohjelmien päivittäminen ja huoltotyön auditointi asumisen ja toimitilojen osalta,
- rakennus- ja kunnallistekniikan kunnossapitoprosessin kehittäminen,
- jätehuollon verkkosivusto ja viestintä uudistetaan siten, että jätehuollon tiedot, palvelut ja ohjeet ovat selkeitä ja helposti löydettävissä.

Talous

Käyttötalous (sisäinen/ulkoinen)	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028
TOIMINTATUOTOT		2 728 330	2 642 810	2 654 320	2 665 920
Myyntituotot		113 200	949 050	958 700	968 500
Maksutuotot		280 750	181 440	183 300	185 100
Muut toimintatuotot		2 334 380	1 512 320	1 512 320	1 512 320
TOIMINTAKULUT		-4 068 441	-4 574 143	-4 620 054	-4 657 954
Henkilöstökulut		-588 662	-628 819	-641 400	-654 000
Palkat ja palkkiot		-492 555	-509 837	-520 100	-530 500
Henkilösivukulut		-96 107	-118 983	-121 300	-123 500
Palvelujen ostot		-2 693 028	-3 337 190	-3 368 330	-3 391 930
Aineet, tarvikkeet ja tavarat		-141 955	-70 660	-71 900	-72 900
Muut toimintakulut		-644 796	-537 474	-538 424	-539 124
TOIMINTAKATE		-1 340 111	-1 931 333	-1 965 734	-1 992 034

Toimintatuotot muodostuvat tonttien myyntituotoista, tonttien vuokratuloista, maatalouden peltovuokrista, metsähoidon myyntituotoista ja tilojen vuokratuloista sekä Lakeuden EKO:n jätehuoltopalveluiden asiakasmaksuista.

Merkittävimmät muutokset vuoden 2025 ja 2026 talousarvioihin ovat elinympäristölautakunnan toiminnan käynnistyminen 1.6.2025, joukkoliikennepalvelujen siirtyminen elinympäristöpalveluihin, Lakeuden EKO:n

uuden sopimuskauden käynnistyminen 1.3.2026 sekä eräiden vuokratilojen poistuminen talousarviosta. Täten elinympäristöpalvelujen vuosien 2025 ja 2026 talousarviot eivät ole suoraan vertailukelpoisia.

Suurin riski, ettei talousarviossa pysytä, on rakentamisen edelleen hiipuminen ja energianhinnan nousu, jotka hillitsevät tonttien rakentamisen määrän kääntymistä kasvuun.

Palvelualueen keskeiset muutokset ja toimenpiteet suunnitelmakaudella

- Rakentamislain muutokset, jotka astuvat voimaan 1.1.2026
 - o tietomallipohjainen lupahakemus,
 - o hiilijalanjälkilaskenta,
 - o ilmastaselvitys ja
 - o rakentamisluvan käsittelyaikatakuu.
- Valtion hallitusohjelman mukaisesti on käynnistetty rakennusvalvonnan uudistus, jonka tavoitteena on varmistaa, että rakennusvalvontatoimessa on joka puolella Suomea riittävä osaaminen ja palvelutaso sekä mahdollisimman yhtenäiset tulkinnot. Uudistustyöryhmän työn aikataulu on 2026 vuoden loppuun.
- Alueidenkäyttölain uudistus 2026
 - o Alueidenkäyttölain muutos ja aurinkovoimaloiden kaavoitusvelvoite voi johtaa merkittävään määrään uusia kaavahankkeita.
 - o Alueidenkäyttölain luonnoksessa esitetty
 - myös kaavoitusprosessiin lisätoimenpiteitä ja
 - maanomistajien aloiteoikeus kaavan laatimiselle.
 - o Päivitetyt käytännöt lunastusmenettelyssä ja korvausten määräämisessä (Alueidenkäyttölaki ja Lunastuslaki).
- Alueidenhallinnon uudistus 1.1.2026
 - o ELY-keskukset ja aluehallintovirastot lakkautetaan ja Elinvoimakeskukset sekä Lupa- ja valvontavirastot aloittavat toimintansa.
 - voi aiheuttaa hallinnollista epäselvyyttä ja käsittelyn viivästymistä.
- Useita uusia kaavahankkeita lähdössä käyntiin vireillä olevien vahvistumisen myötä
 - o kaavahankkeiden selvitystarve ja kulurakenne suurin hankkeen alussa.
- Jätelain uudistaminen II osa: kilpailuneutraliteettia parannetaan
 - o kuntien TSV-jätehuollon tarkentaminen,
 - o jätehuollon ulosmyyntirajan tiukentaminen ja
 - o täsmennetään julkisen hallintotehtävän antamista muulle kuin viranomaiselle.
- Jätelain uudistaminen III osa: jätelaista kiertotalouslakiin (HE 2026)
 - o vahvistetaan sääntelyn elinkaarinäkökulmaa ja edistetään kiertotalousmarkkinaa,
 - o selkeytetään jätėsääntelyn rajapintoja kemikaali- ja tuotesääntelyyn,
 - o pannaan täytäntöön uutta EU-sääntelyä (jätedirektiivin uudistus, jne.) ja
 - o toimeenpannaan muita hallitusohjelman kiertotalouteen liittyviä kirjauksia.
- Uuden vuokra-asuntokohteen toteuttaminen, tavoite 2026 (Elinvoimaohjelma 2025-2030).
- Uuden senioriasumiskohteen toteuttaminen, tavoite 2026 (Elinvoimaohjelma 2025-2030).

Elinympäristöpalvelujen pysyvät toimenpiteet:

Elinympäristöpalvelujen toimenpiteet toteutetaan toiminnan tuottoja kasvattamalla, tarkistamalla palvelujen perusteita ja hinnoittelua, sekä vähällä käytöllä tai tyhjiillään olevien rakennusten ja huoneistojen myynneillä.

- Rakennusvalvonnan yhdyskuntapalvelujen tarkastus- ja valvontatoimintaa systematisoidaan ja yhteistyötä yli kuntarajojen lisätään.
- Ulosvuokrattujen tilojen vuokrat tarkistetaan vähintään todellisten kulujen mukaisiksi.
- Vähällä käytöllä, tyhjiillään olevat tai taloudellisesti kannattamattomat kiinteistöt ja huoneistot myydään: Limingan asunto Oy L3, Sininen talo ja Tupoksen omakotitalo.

Lisäksi on toimenpiteitä, joihin liittyy voimassa olevia palvelusopimuksia, toimenpiteet valmistellaan vuonna 2026 ja toimenpiteet realisoituvat vuosina 2027 tai 2028 nykyisten sopimusten sallimissa puitteissa. Toimenpiteet 2027 alkaen:

- Yksitysteiden kunnossapito (sis. huolto ja kunnossapito sekä aurauspalvelu) muutetaan avustusperusteiseksi (45 km) ja hinnoittelun tarkistetaan, vaikutus 110 000 euroa.
- Muun aurauspalvelun hinnoittelun tarkistus, vaikutus 20 000 euroa.

Toimenpiteet 2028 alkaen:

- Vesikarin liikuntahalli säilytetään ja muu osa puretaan mukaan lukien vanha neuvolarakennus.
- Vesikarin liikuntahallin lämmitysjärjestelmän ja ilmanvaihdon muutostyö toteutetaan 2027.
- Vaikutus yhteensä ylläpidon kuluissa 50 000 euroa.

Katujen talvikunnossapidon laadun palauttaminen vuoden 2023 tasolle sopimuskauden vaihtuessa. Vaikutus 70 000 euroa.

Toimintasuunnitelma

Toteutetaan kunnan edunvalvontaa seudullisten yhteishankkeiden kuten joukkoliikenne- ja lähijuna-, sekä kaksoisraide-hankkeissa.

Toteutetaan kaavoitusta kaavoituskatsauksen ja kunnan kasvusuunnitelman 2040 mukaisesti olemassa olevaan palvelu- ja kuntarakenteeseen tukeutuen sekä mahdollistaen palveluiden saavutettavuus kaikilla liikkumismuodoilla. Tiivistetään kuntarakennetta kyläkeskuksissa ja joukkoliikenteen pääreittien varrella lähiluonnon saavutettavuudesta huolehtien.

Kaavojen selvitykset tilataan hyvissä ajoin varsinaista kaava-aluetta laajemmalla alueella, jotta mahdolliset aluelaajennukset myöhemmässä vaiheessa ei kasvata selvitystarvetta. Selvitysten riittävyys pyritään varmistamaan muiden viranomaisten kanssa mahdollisimman aikaisessa vaiheessa.

Kaavasuunnittelun puitesopimusten laatiminen helpottaa varautumista alueidenkäyttölain tuomiin muutoksiin ja kasvaviin kaavanlaatisvelvoitteisiin. Puitesopimukset kilpailutetaan talven 2025-2026 aikana.

Kaavoituksessa käytetään strategista harkintaa käynnistettävien kaavahankkeiden osalta, jotta ne edistävät riittävää ja monipuolista kaavavarantoa ja lisäävät kunnan houkuttelevuutta sekä elinvoimaa.

Käydään aktiivista keskustelua maanomistajien kanssa, jotta voidaan suunnitelmallisesti edistää kunnan maanhankinnan tavoitteita. Maanhankinnan tulisi sijoittua kaava-alueiden sekä jo valmiiksi omistettujen maa-alueiden läheisyyteen.

Kaikille kiinteistöille, jotka kunta jatkossa omistaa lasketaan vuosittainen korjausvastuu ja viiden vuoden kunnossapito-ohjelmat päivitetään kiinteistöittäin. Katualueille päivitetään vuosittainen korjausvastuu ja laaditaan viiden vuoden kunnossapito-ohjelma. Ohjelmat laaditaan yhdessä yhtiöiden ja liikelaitosten vastuuhenkilöiden kanssa.

Kuntakonserni toteuttaa yhden uuden, oman vuokra-asuntokohteen (tavoite 2026).

Kuntakonserni toteuttaa uuden, oman senioriasumiskohteen (tavoite 2026).

Kuntakonserni hankkii vuosittain neljä rivitalo-, kerrostalo- tai vastaavia asuntoja, jolla varmistetaan vuokra-asuntokannan riittävyys sekä mahdollistetaan uusien hankkeiden käynnistyminen.

Rakennusvalvonta mahdollistaa nopean ja sujuvan lupakäsittelyn, mikä tukee asukkaiden ja yritysten sijoittumista kuntaan. Lisäksi rakennusvalvonta toimii rakentamisen ohjauksessa ja valvonnassa asiantuntevana yhteistyökumppanina, joka tukee rakentamisen sujuvuutta ja laadukasta lopputulosta vuorovaikutuksessa rakentajien ja suunnittelijoiden sekä muiden viranomaisten kanssa.

Rakennusvalvonta tukee tiivistä ja tarkoituksenmukaista yhdyskuntarakennetta ohjaamalla rakentamista kaava-alueille ja olemassa olevien palveluiden läheisyyteen.

Jäteaseman ja siirtoaseman toimintojen uusi sopimuskausi alkaa 1.3.2026. Tulevaisuudessa kunta osoittaa jäteaseman paikan toimijalle ja rakentaa perusinfra. Uusi jäteasema rakennetaan hyväksytyn investointisuunnitelman mukaisesti.

Palvelualueen strategiset tavoitteet

Elinvoimainen kuntaympäristö

Lähtökohtana on kunnan elinvoiman lisääminen tukemalla yritysten kasvua, kehittymistä ja työpaikkojen lisäämistä. Elinvoiman kehittämisessä olennaista on myös työllisyys ja vetovoimainen kuntabrandi. Profiloitumme kansainvälisen matkailun kohteena ja tavoitteenamme on nostaa Liminka yhdeksi luonto- ja teemamatkailun kärkikohteeksi Pohjois-Suomessa.

Strateginen tavoite (kuntastrategia)	Palvelualueen toimenpide	Mittari	Tavoite 2026
Työpaikkojen ja yritysten määrä kasvaa	Monipuolisen ja houkuttelevan tonttitarjonnan varmistaminen.	Rakentamiskelpoiset yritystontit	20 kpl

Pohjois-Suomen paras työllisyysaste ja alle 25-vuotiaiden täystyöllisyys	Edistetään työllisyyttä lisäävien hankkeiden toteutumista.	Luvitetut työpaikkatoiminnot	Lupamäärä positiivinen edelliseen vuoteen nähden.
Liminka yhdeksi luontoja teemamatkailun kärkikohteeksi Pohjois-Suomessa	Edistetään luonnon monimuotoisuutta. Luontokeskuksen kehittämien ja ylläpito. Virkkulan uusi lintutorni.	Kaavamääräykset Luonnon ennallistamis- ja monimuotoisuustoimenpiteet. Luontokeskuksen kävijämäärät. Virkkulan lintutornin valmistumisaste.	yksi hanke/vuosi Luontokeskuksen kävijämäärä kasvaa edelliseen vuoteen nähden. Virkkulan lintutorni on valmis.

Maankäyttö ja kuntakuva

Maapolitiikkaa toteutetaan erillisen valtuuston hyväksymän maapoliittisen ohjelman mukaisesti. Keskeistä on kunnan vetovoiman ja kunnan keskusta-alueen kehittäminen, hyvät liikenneyhteydet ja julkinen liikenne, kestävän kehitys ja uusien innovaatioiden hyödyntäminen, sekä riittävän tonttitarjonnan varmistaminen.

Strateginen tavoite (kuntastrategia)	Palvelualueen toimenpide	Mittari	Tavoite 2026
Riittävä tonttitarjonta asukkaiden ja yritysten tarpeisiin	Pidetään tavoitteen mukainen tonttitarjonta. Tonttivarantoa tarkastellaan kaavoituksessa säännöllisesti.	Vuosittainen tonttireservi	Kaavallinen valmius - asuintontteja 150 kpl - yritystontteja 50 kpl Rakentamiskelpoiset - asuintontit 50 kpl - yritystontit 20 kpl
Kunnan muuttotase on positiivinen	Houkutteleva kunta ja riittävä tonttitarjonta. Uuden vuokra-asuntokohteen toteuttaminen. Uuden senioriasumiskohteen toteuttaminen.	Muuttotase Vuokrakohteiden valmistumisaste.	Muuttotase positiivinen Uuden vuokra-asuntokohteen valmiusaste on 50 %. Uuden senioriasumiskohteen hanke on käynnistetty.
Kuntakeskuksen veto-voima kasvaa	Edistetään hankkeiden toteutumista kuntakeskuksessa. Hankitaan vuosittain asuntoja rivitalo-, kerrostalo- tai vastaavista kohteista.	Toteutuneet hankkeet. Hankittujen asuntojen määrä.	Toteutuneet hankkeet 5 kpl Hankittujen asuntojen määrä 4 kpl/vuosi
Saavutettavuus ja liikenneyhteydet paranevat	Uusi asuminen keskittään liikkumisen kannalta hyvälle sijainneille. Edistetään lähijunan toteuttamista. Joukkoliikennepalveluiden varmistaminen.	Liikennenhankkeiden määrä ja asemanseutujen kaavojen valmistuminen.	Liikennehankkeiden lukumäärä 2. 2 kpl valmistunutta kaavaa: Kirkonkylän ja Tupoksen asemanseutujen kaavat.

		Joukkoliikenteen nousijamäärä kuukausittain.	Nousijamäärä positiivinen.
--	--	--	----------------------------

Hyvinvoivat kuntalaiset

Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen on Limingassa kuntajohtamisen ytimessä. Se on kiinteä osa kuntastrategiaa sekä talouden ja toiminnan suunnittelua. Kunta luo toiminnallaan kuntalaisille hyvät edellytykset huolehtia omasta terveydestään ja hyvinvoinnistaan.

Strateginen tavoite (kuntastrategia)	Palvelualueen toimenpide	Mittari	Tavoite 2026
Osallistumista ja yhteisöllisyyttä tukevat toimintamallit on otettu käyttöön	Selvitetään ja kokeillaan uusia osallistamismalleja. Mahdollistetaan yhteisöllisempi asuminen.	Osallistamiskerrat Yhteistilojen määrä	Kaikissa hankkeissa osallistetaan. Yhteistilojen ja yhteisöllisen asumisen määrä kasvaa.
Liminka tunnetaan monipuolisena kulttuuri-, liikunta- ja tapahtumakuntana	Huolehditaan kulttuurin ja liikunnan tarpeista kaavoituksessa. Ylläpidetään rakennettua palvelurakennetta ja -rakennuksia sekä kulttuuriympäristöä.	Osallistaminen Kunnossapito-ohjelmat	Osallistetaan kaikissa hankkeissa. Kunnossapito-ohjelmat (PTS) kaikissa merkittävisissä rakennuksissa

Talouden tasapaino ja johtaminen

Kunnan perustehtävien hoitaminen ja strategisten päämäärien saavuttaminen edellyttää suunnitelmallista ja pitkäjänteistä taloudenhoitoa. Palvelut järjestetään palveluiden järjestämissuunnitelmien ja talouden reunaehdot huomioiden. Johtamisessa ja taloudenhoidossa huomioidaan yhä enemmän konsernin kokonaisuus. Kunta kehittää asiointipalveluita entistä sähköisempään muotoon. Yhteisöllisyyttä ja kuntalaisten osallistumista vahvistetaan ottamalla käyttöön uusia toimintamalleja, jotka tukevat kuntalaisten kohtaamisia ja vuoropuhelua sekä eri toimijoiden välistä yhteistyötä ja aktiivista toimintaa.

Strateginen tavoite (kuntastrategia)	Palvelualueen toimenpide	Mittari	Tavoite 2026
Kuntakonsernin talous on tasapainossa	Varmistetaan hyvä taloudenpito. Luovutaan epä-tarkoituksenmukaisista kiinteistöistä.	Talousarvion mukainen toteuma.	+/- 0
Omistajaohjauksella toteutetaan kuntastrategiaa	Omistajaohjaus palaverit	Talousarvio investointisuunnitelmien	2 kertaa/vuosi
Hyvinvoiva, osaava, sitoutunut ja kehityshakuinen henkilöstö	Henkilön kouluttautumisen koulutussuunnitelman mukaisesti.	Koulutuspäivien lukumäärä.	3 pv/henkilö

Oikea-aikainen, avoin ja monikanavainen viestintä	Parannetaan hankkeiden viestintää ja osallistamista.	Viestintäkertojen lukumäärä ja osallistamiskerrat.	Hankkeista laaditaan väh. kaksi tiedotetta/hanke ja kaikissa hankkeissa osallistetaan.
--	--	--	--

Henkilöstö- ja koulutussuunnitelma

Henkilöstömäärä 31.12.	2023	2024	2025	2026
Vakinaiset, lkm.	8	8	9	9
Määräaikaiset, lkm	1	1	0	0
Sijaiset, lkm	0	0	0	0
Työllistetyt (vuoden aikana), lkm	0	0	0	0
Henkilöstö yhteensä	9	9	9	9

Työvoiman saatavuuden ongelma-alueet ja suunnitelmat osaamisen ja saatavuuden varmistamiseksi: Elinympäristöpalvelujen vastuutehtävien asiantuntijoiden saatavuudessa on ollut haasteita jo usean vuoden ajan valtakunnallisesti. Asiantuntijoiden tehtäväkuvien selkiinnyttäminen ja osaamisprofiilien laajentaminen sekä ostopalvelujen hyödyntäminen taloudellisesti kestäväällä tavalla varmistavat resurssien riittävyyden. Myös myönteisen kuvan ylläpitäminen työnantajana Limingan kunnasta varmistaa työvoiman saantia.

Maankäyttö- ja rakennuslain uudistaminen vaatii koko maankäyttö- ja omaisuuden hallinnan henkilöstön koulutusta lain soveltamiseen.

Alueidenkäyttölain ja aluehallinnon muutokset vaativat kaavoitusviranomaisen ammattitaidon päivittämistä ja kehittämistä. Kaavoituksen peruskoulutus talvella 2025-2026.

Kuntien paikkatietoseminaari 11.-12.2.2026. Tarjoaa kattavan tietopaketin rakennetun ympäristön digitalisaatiosta sekä lainsäädännön tilanteesta. Koulutus tarjoaa hyötyjä ajantasaisen tiedon sekä osaamisen kehittämisen näkökulmista.

Rakennusvalvontapäivät FCG:n järjestämänä. Lisäksi muut Kuntaliiton rakennusvalvonnan koulutukset, joita pidetään paljon muuttuvan rakentamislain johdosta.

KOVA ry:n vuokratalopäivät syyskuu 2026. Koulutuksessa käsitellään laaja-alaisesti kunnallisten vuokrataloyhtiöiden valtakunnallista asemaa, hankkeiden rahoitusta, tulevia lainsäädäntömuutoksia ym. Lisäksi etäkoulutuksia mm. Varken ja kiinteistöliiton järjestämänä.

Alati muuttuvan Jätelain soveltaminen ja jalkauttaminen kuntatasolle vaatii jätehuoltoviranomaisen ammattitaidon ylläpitämistä vuosittaisilla koulutuksilla. Jätelain ajankohtaisten asioiden päivittämiseksi Jätehuollon ajankohtaispäivä keväällä 2026 sekä Jätelautakuntien neuvottelupäivät syksyllä 2026.

8.3 ELINVOIMAPALVELUT

Palvelualueen yleistavoite

Limingan kunnan elinvoimapalvelut huolehtii kunnan elinvoimaan vaikuttavien toimenpiteiden suunnittelusta, koordinoinnista ja toteutuksesta sekä toimenpiteiden yhteensovittamisesta kunta-strategiassa asetettujen tavoitteiden saavuttamiseksi (Elinvoimaa vahvistavat strategiset kärjet). Vuonna 2026 palvelualue koostuu neljästä palvelukokonaisuudesta: elinkeinopalvelut, työllisyyspalvelut, viestintäpalvelut ja kehitys- ja hankepalvelut. Painopisteenä koko talousarviokaudella ovat elinkeinorakenteen monipuolistaminen ja työpaikkojen luominen, työllisyyden hoito ja työllistämistoimenpiteiden vaikuttavuuden lisääminen, kunnan matkailutoiminnan kehittäminen, ulkoisen viestinnän kehittäminen sekä kuntabrändin vahvistaminen ja hanke- ja kehityspalveluiden toteuttaminen koko kunnan osalta.

Yleiskuvaus palvelualueen palveluista ja tarkoituksesta

Elinvoimapalvelut tuottaa elinkeino-, viestintä-, markkinointi-, työllisyys-, kehittämisen ja hanketoiminnan palvelut. Elinvoimapalvelut toimii kuntastrategian linjausten ja elinvoimaohjelman toimenpiteiden mukaisesti, vastaa sidosryhmätyöstä omalta osaltaan ja koordinoi kunnan hankesalkkua.

Toimintaympäristöanalyysi

Vuoden 2025 aikana toimintaympäristö on edelleen säilynyt haastavana, mutta vuodelle 2026 on näkyvissä pieniä valonpilkahduksia. Sota Ukrainassa ja Lähi-Idässä vaikuttavat edelleen globaaliin markkinatilanteeseen. Kotimaassa julkisen talouden ja varsinkin kuntien taloustilanteet ovat muuttumassa heikommiksi ja valtionosuuksien pienentyminen vaikuttaa myös Liminkaan. Korkomarkkina näyttää kuitenkin saavuttaneen nyt stabiilimman tason, joka tarkoittaa yleensä sitä, että yritykset uskaltavat taas investoida, kun korkotason ennuste on tiedossa. Rahoituksen saaminen on kuitenkin vaikeutunut pankkien tiukemman lainapolitiikan takia.

Vuonna 2026 olemme osa Oulu2026 kulttuuripääkaupunki kokonaisuutta ja toiveissa onkin, että kulttuuripääkaupunkivuosi tuo uusia tapahtumia ja vierailijoita myös Liminkaan. Ruutikangas alkaa valmistumaan vuoden 2026 aikana ampumaurheilun osalta ja luontokeskus on siirtynyt kokonaisuudessaan Limingan kunnan omistukseen.

Toimintaympäristö vuodelle 2026 tulee siis olemaan elinvoimapalveluiden osalta olemaan toiveikkaampi, kuin parin edellisen vuoden tilanne, mutta tietenkään tulevaisuutta ei voi aukottomasti ennustaa. Limingan elinkeinorakenne on edelleen kohtuullisen monipuolinen, joten se kestää paremmin isojakin yhteiskunnallisia muutoksia, jos sellaisia olisi tulossa.

Toiminnan kehittäminen

Toimintaa kehitetään kuntastrategian sekä talousarvion linjausten mukaisesti.

Talous

Käyttötalous (sisäinen/ulkoinen)	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028
TOIMINTATUOTOT	273 387	255 000	255 000	255 000	255 000
Myyntituotot	438				
Tuet ja avustukset	264 191	245 000	245 000	245 000	245 000
Muut toimintatuotot	8 758	10 000	10 000	10 000	10 000
TOIMINTAKULUT	-1 782 205	-2 896 888	-2 861 159	-2 910 250	-2 953 850
Henkilöstökulut	-798 356	-983 139	-928 409	-946 900	-965 900
Palkat ja palkkiot	-669 536	-822 628	-750 727	-765 700	-781 100
Henkilösivukulut	-128 820	-160 511	-177 682	-181 200	-184 800
Palvelujen ostot	-558 430	-1 292 757	-1 279 361	-1 304 311	-1 323 211
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-67 256	-1 750	-1 750	-1 800	-1 800
Avustukset	-271 424	-530 000	-560 000	-565 600	-571 300
Muut toimintakulut	-86 739	-89 242	-91 639	-91 639	-91 639
TOIMINTAKATE	-1 508 818	-2 641 888	-2 606 159	-2 655 250	-2 698 850

Palvelualueen keskeiset muutokset ja toimenpiteet suunnitelmakaudella

- Elinkeinotoiminnan kehittäminen ja -rakenteen monipuolistaminen
- Työpaikkaomavaraisuuden kasvattaminen
- Uusyrityspalveluiden tarjoaminen ja kehittäminen
- Uusien yritysten ja yrittäjien houkuttelu sijouttumaan kunnan alueelle
- Olemassa olevien yritysten liiketoiminnan kehittymisen tukeminen
- Elinvoimaohjelman toteuttaminen
- Matkailun MasterPlanin toteuttaminen
- VisitLiminka -toimijoiden (kunnan alueen matkailutoimijoiden) tukeminen ja toiminnan kehittäminen
- Oulun Matkailu Oy:n ja Visit Arctic Coast -yhteistyön hyödyntäminen matkailussa
- Limingan kunnan, Ruutikankaan, Visit Limingan ja Liminganlahden viestinnän koordinointi
- Limingan työllisyysmallin toteuttaminen ja kehittäminen
- Kehityshankkeet:
 - o Kiertokumppanit -hanke (yhteishanke Centria ammattikorkeakoulun kanssa)
 - o KV-kiihdyttämö -hanke (Liminka & Lumijoki)
 - o Kosteikkopolku kehittämishanke ja Kosteikkorakentajat investointihanke (Limminganlahden luontokeskus, yhteistyössä Liminganlahden Ystävät ry:n kanssa)
 - o sekä muut mahdolliset kehitys-, digi- ja erilaiset infrahankkeet ja valtionavustukset
- Muun hankerahoituksen hyödyntäminen
- Yritystonttimarkkinoinnin kehittäminen
- Asuintonttimarkkinoinnin kehittäminen

- Kunnan ulkoisen viestinnän ja brändin vahvistaminen
- Tapahtumien koordinointi kunnan tapahtumatiimin avulla
- Oulu2026 -juhlavuoden koordinointi Limingan kunnan osalta
- Urheilusponsoroinnin hakukierroksen läpivienti yhdessä liikuntapalveluiden kanssa
- Investointiosan vaatimat toimenpiteet
- Lähijunan edistämistyö
- Kirkonkylän asemakokonaisuuden kehittäminen

Toimintasuunnitelma

Valtio korostaa ja edellyttää kunnilta elinvoimaa ja omaa kehittämis- ja rahoitusresurssia. Vain elinvoimaisella kunnalla on tulevaisuudessa edellytykset selviytyä. Kunnan strategian mukaisesti vuonna 2026 tullaan panostamaan elinkeinopalveluiden ohella vahvasti työllisyyteen, matkailuun, viestintään ja kehittämishankkeisiin.

Liminka on onnistunut hoitamaan työllisyyttä erityisen hyvin Työttömien HUB –hankkeessa rakennetun työllisyysmallin mukaisesti. Viimeisen viiden vuoden ajan Limingassa on ollut Oulun kaupunkiseudun paras työllisyys ja hyvä tilanne työllisyyden osalta jatkuu edelleen. Työttömyyden 5 %:n haamuraja on alitettu ensimmäisen kerran jo vuonna 2022 ja Liminka on lähes ainoana kuntana Oulun seudun työllisyyden kuntakokeilussa saanut asiakasmääräänsä pienenemään. Työllisyyden hoitoa jatketaan omalla, timanttisella työllisyyspalveluiden henkilöstöllä sekä uusyrityspalveluita 20 % yrityskehittäjän työpanoksella. Uusyrityspalveluita myydään myös Lumijoen kunnalle, jota tuetaan myös työllisyyden hoidon osalta. Työllisyyden hoitoon on syytä panostaa jatkossakin hyvin vahvasti, koska jokainen työllisyyteen käytetty euro poikii itsensä takaisin kunnalle moninkertaisena mm. verotulojen ja paikallisten palveluiden käytön kautta. Yksityistä palkkatukea ja työllistämisen kuntalisää on tarkoitus käyttää jatkossakin työllistämisen apuna.

Viestintäpuolella tullaan panostamaan asuin- ja yritystonttimainontaan mahdollisimman useassa eri kanavassa, huomioiden kohderyhmät, perinteisen kuntakuvaviestinnän rinnalla. Printtimainontaa pyritään vähentämään mahdollisimman paljon edelleen, edellisten vuosien tapaan. Matkailun yhteismarkkinoinnissa on vuonna 2026 käytössä Oulun Matkailu Oy:n (Pohjolan Rengastie) Visit Arctic Coastin kanavat. Urheilusponsorointi pyritään pitämään vuoden 2025 tasolla ja sponsorihakemuskierros järjestetään normaalisti keväällä yhteistyössä liikuntapalveluiden kanssa.

Lähijunaliikennettä ja muita kunnalle tärkeitä suurhankkeita pidetään esillä ja edistetään vuoden 2026 aikana. Näiden hankkeiden osalta on tärkeää saada myös koko organisaatio, luottamushenkilöitä myöten avuksi asioiden eteenpäin viemiseksi. Kunnalle tärkeät hankkeet ja elinvoiman kehittäminen on muotoiltu elinvoimaohjelman muotoon ja sitä pyritään toteuttamaan vuoden 2026 aikana.

Matkailun kehittämisessä on vuoden 2026 aikana paljon tehtävää. Uutta Matkailun MasterPlania lähdetään toteuttamaan heti vuoden 2026 alusta. Ruutikangas ja luontokeskus tulevat olemaan edelleen vuonna 2026 olemaan kehittämisen pääpainopisteet.

Tapahtumatuotanto hoidetaan Limingan Kehitys Oy:n kautta. Tapahtumatuottajalla on tukenaan tapahtumatiimi. Vuosi 2026 on Oulu2026 -kulttuuripääkaupukivuosi, joka näkyy vahvasti myös Limingassa. Samalla vuoden 2026 aikana valmistaudutaan vuoden 2027 juhluvuoteen.

Hanketoimintaa ja sisäistä kehitystoimintaa jatketaan edellisten vuosien tapaan, hyödyntäen mahdollisimman hyvin tarjolla olevat rahoitukset, kunnan strategiset tavoitteet huomioiden. Panoksia laitetaan myös hanketoiminnan ja sen tulosten paremmin näkyväksi saamiseen.

Palvelualueen strategiset tavoitteet

Elinvoimainen kuntaympäristö

Lähtökohtana on kunnan elinvoiman lisääminen tukemalla yritysten kasvua, kehittymistä ja työpaikkojen lisäämistä. Elinvoiman kehittämisessä olennaista on myös työllisyys ja vetovoimainen kuntabrändi. Profiloitumme kansainvälisen matkailun kohteena ja tavoitteenamme on nostaa Liminka yhdeksi luonto- ja teemamatkailun kärkikohteeksi Pohjois-Suomessa.

Strateginen tavoite (kuntastrategia)	Palvelualueen toimenpide	Mittari	Tavoite 2026
Työpaikkojen ja yritysten määrä kasvaa	Tuetaan yritysten perustamista	Aloittavien yrittäjien asiakasmäärä kasvaa	20 asiakasta
	Vieraillaan paikallisissa yrityksissä	Kunnan somessa esillä olevien yritysten määrä	40 yritystä
Pohjois-Suomen paras työllisyysaste ja alle 25-vuotiaiden täystyöllisyys	Työttömyyttä hoidetaan Limingan työllisyyden hoitomallin avulla	Työllisyyspalveluissa tavattujen henkilöasiakkaiden määrä	600 asiakasta
Liminka yhdeksi luonto- ja teemamatkailun kärkikohteeksi Pohjois-Suomessa	Luontokeskuksen kehittäminen	Luontokeskuksen kävijämäärä kasvaa	40 000 kävijää
		Lintutornin kävijämäärä kasvaa	40 000 kävijää

Maankäyttö ja kuntakuva

Maapolitiikkaa toteutetaan erillisen valtuuston hyväksymän maapoliittisen ohjelman mukaisesti. Keskeistä on kunnan vetovoiman ja kunnan keskusta-alueen kehittäminen, hyvät liikenneyhteydet ja julkinen liikenne, kestävä kehitys ja uusien innovaatioiden hyödyntäminen, sekä riittävän tonttitarjonnan varmistaminen.

Strateginen tavoite (kuntastrategia)	Palvelualueen toimenpide	Mittari	Tavoite 2026
Riittävä tonttitarjonta asukkaiden ja yritysten tarpeisiin	Markkinoidaan tontteja rakentajamessuille	Osallistutaan rakentajamessuille	Osallistutaan

Kunnan muuttotase on positiivinen	Mahdollistetaan yhtiömuotoisten asuinrakennushankkeiden liikkeellelähtöjä takaamalla soveltuvissa yksityisten asuinrakennushankkeissa asunton osto myytäväksi eteenpäin	Liikkeelle lähtevien yksityisten yhtiömuotoisten asuinrakennushankkeiden määrä vuosittain	1
Kuntakeskuksen veto-voima kasvaa	Tehdään aktiivista kuntamarkkinointia	Markkinointikampanjoiden määrä	10
Saavutettavuus ja liikenne yhteydet paranevat	Liikkumisen ohjauksen toimenpiteitä	Huomioidaan omassa viestinnässä liikkujan viikko ja pyöräilyviikko vuosittain	2 kampanjaa

Hyvinvoivat kuntalaiset

Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen on Limingassa kuntajohtamisen ytimessä. Se on kiinteä osa kuntastrategiaa sekä talouden ja toiminnan suunnittelua. Kunta luo toiminnallaan kuntalaisille hyvät edellytykset huolehtia omasta terveydestään ja hyvinvoinnistaan.

Strateginen tavoite (kuntastrategia)	Palvelualueen toimenpide	Mittari	Tavoite 2026
Osallistumista ja yhteisöllisyyttä tukevat toimintamallit on otettu käyttöön	Järjestään väh. 5 verkostoitumistapahtumaa yrittäjille vuosittain	Järjestettyjen tapahtumien määrä	5 tapahtumaa (Uusien yrittäjien ilta, rahoitusilta, Yrittäjäpäivä, yrittäjien joulupuuro + vuosittain vaihtuva tapahtuma)
Liminka tunnetaan monipuolisena kulttuuri-, liikunta- ja tapahtumakuntana	Koordinoidaan laadukasta tapahtumatuotannon sisältöä eri kohderyhmille yhdessä Limingan Kehitys Oy:n kanssa	Maksullisten kulttuuritapahtumien lukumäärä	10 tapahtumaa

Talouden tasapaino ja johtaminen

Kunnan perustehtävien hoitaminen ja strategisten päämäärien saavuttaminen edellyttää suunnitelmallista ja pitkäjänteistä taloudenhoitoa. Palvelut järjestetään palveluiden järjestämissuunnitelmien ja talouden reunaehdot huomioiden. Johtamisessa ja taloudenhoidossa huomioidaan yhä enemmän konsernin kokonaisuus. Kunta kehittää asiointipalveluita entistä sähköisempään muotoon. Yhteisöllisyyttä ja kuntalaisten osallistumista vahvistetaan ottamalla käyttöön uusia toimintamalleja, jotka tukevat kuntalaisten kohtaamisia ja vuoropuhelua sekä eri toimijoiden välistä yhteistyötä ja aktiivista toimintaa.

Strateginen tavoite (kuntastrategia)	Palvelualueen toimen- pide	Mittari	Tavoite 2026
Kuntakonsernin talous on tasapainossa	Tiukka ja järkevä talou- denhoito	Budjettiennuste	Talousarviossa pysytään
Omistajaohjauksella to- teutetaan kuntastrate- giaa	Koordinoidaan yritysryh- mähankkeita ja tapahtu- matuotantoa Limingan Kehitys Oy:n kautta	Yritysryhmä -sparrausten määrä Toteutetaan taloudellisesti kannattavaa tapahtuma- tuotantoa	2 sparrausta Tapahtumatuotanto pysyy talousarviossa
Hyvinvoiva, osaava, si- toutunut ja kehitysha- kuinen henkilöstö	Tuetaan henkilöstöä si- toutumisessa, hyvinvoin- nissa Tuetaan työntekijöiden osaamista ja osaamisen kehittymistä Strategioiden ja ohjelmien jalkautus	Kehityskeskustelu kaikkien kanssa (toteutumispro- sentti) Kaikki palvelualueen työn- tekijät osallistuvat vähin- tään 2 koulutukseen vuo- sittain Järjestetään kehityspäivä Limingassa, jossa käydään läpi strategisia ja ohjel- mien tavoitteita ja vaiku- tuksia palvelualueeseen	100 % 100 % Toteutunut
Oikea-aikainen, avoin ja monikanavainen vies- tintä	Limingan esilläpito	Liminka.fi -sivulla julkais- tujen uutisten määrä	250

Henkilöstö- ja koulutussuunnitelma

Henkilöstömäärä 31.12.	2023	2024	2025	2026
Vakinaiset, lkm.	7,5	8,5	12,5	12,5
Määräaikaiset, lkm.	9,5	10,5	3,5	3,5
Sijaiset, lkm.	0	0	0	0
Henkilöstö yhteensä	17	17	16	16

Työvoiman saatavuuden ongelma-alueet ja suunnitelmat osaamisen ja saatavuuden varmistamiseksi: Ei ennustettavia ongelmia.

8.4 SIVISTYSPALVELUT

Palvelualueen yleistavoite

Sivistyspalveluiden tavoitteena on lasten ja nuorten kasvun, oppimisen ja hyvinvoinnin edistäminen. Erityisesti koulupudokkuuden vähentäminen ja aggressiivisesti käyttäytyvien alkuopetuksen oppilaiden tukeminen on keskiössä. Koulupudokkaiden Luoto-ryhmässä on ollut lukuvuoden 2025–2026 alusta kahdeksan oppilasta, joista neljällä päättyy perusopetus viimeistään keväällä 2026. Tavoitteena on löytää näille 17-vuotiaille koulupaikka muusta oppilaitoksesta syksyllä 2025.

Lasten ja nuorten kokonaisvaltaista hyvinvointia tuetaan tarjoamalla monipuolisia harrastusmahdollisuuksia, muun muassa HaLi-toiminnalla ja Limingan seudun musiikkiopiston opetustarjonnalla, sekä vahvistamalla osallisuutta ja edistämällä turvallista ja yhteisöllistä koulukulttuuria. Päihteettömyyttä ja kiusaamiseen puuttumista edistetään Lapsiystävällinen kunta -toiminnalla, jossa painotetaan jokaisen lapsen oikeutta turvalliseen ja kannustavaan kasvuympäristöön.

Sivistyspalveluissa panostetaan lasten ja nuorten digitaitojen kehittämiseen, jotta kaikilla olisi valmiudet toimia vastuullisesti ja turvallisesti digitaalisessa ympäristössä. Kansainvälisyyttä ja kulttuurista ymmärrystä vahvistetaan Erasmus+ -toiminnan kautta kaikilla vastuualueilla tarjoamalla oppilaille, opiskelijoille ja henkilöstölle mahdollisuuksia kansainväliseen yhteistyöhön ja oppimiseen.

Lukion tehtävänä on tarjota laadukasta yleissivistävää koulutusta, joka tukee opiskelijoiden jatko-opintoihin hakeutumista, elinikäistä oppimista ja aktiivista kansalaisuutta. Lukio edistää myös opiskelijoiden hyvinvointia, osallisuutta ja kansainvälistä osaamista yhteistyössä muiden sivistyspalveluiden toimijoiden kanssa.

Yleiskuvaus palvelualueen palveluista ja tarkoituksesta

Sivistyspalvelut koostuu varhaiskasvatus-, esiopetus- ja perusopetuspalveluista, lukiokoulutuksesta ja musiikkiopiston palveluista. Varhaiskasvatuksen kokonaisuus käsittää päiväkotihoidon, vuorohoidon, esiopetuksen, erityisvarhaiskasvatuksen ja avoimen varhaiskasvatuksen palvelut. Kunnallisen varhaiskasvatuksen vaihtoehtona perhe voi valita kotihoidon tai yksityisen varhaiskasvatuksen. Tukimuodot ovat kotihoidontuki tai yksityisen hoidon tuki ja sen kuntalisä sekä yksityisen päiväkotihoidon palveluseteli.

Perusopetus, perusopetuksen iltapäivätoiminta ja lukiokoulutus muodostavat kunnan opetuspalvelut. Perusopetusta järjestetään Liminganlahden, Tupoksen ja Ojanperän kouluissa. Oppimisen tukea annetaan ryhmäkohtaisena ja oppilaskohtaisena tukena. Osana perusopetusta järjestetään myös vaativaa erityistä tukea seitsemässä opetusryhmässä. Koulupudokkaita opetetaan pienryhmänä Luoto-ryhmässä, joka toimii erityisopettajan johdolla. Työtä tukevat osa-aikaiset koulunkäynninohjaaja ja kouluvalmentaja.

Limingan lukio on vetovoimainen, vahva lähilukioyksikkö, jonka kantava ajatus on toimia hyvinvointikouluna. Painotettavat toiminta-alueet ovat kaksikielinen opetus, yrittäjäyyskasvatus, yhteisöllinen toiminta ja STEAM-minitiedepolku. Lukio on nelisarjainen oppilaitos, jonka opiskelijamäärät pysyvät korkeana vielä 2030-luvulle saakka.

Paikallisina painotuksina Limingan sivistyspalveluissa järjestetään kaksikielistä suomi-englanti -opetusta, matematiikkapainotusta ja STEAM-pedagogiikkaa. Kaksikielinen opetus muodostaa jatkumon esiopetuksesta lukiokoulutuksen loppuun. Matematiikkapainotteinen opetus ja STEAM-pedagogiikka toteutuvat Tupoksen koulussa. STEAM-pedagogiikka muodostaa jatkumon Limingan lukioon. Matematiikkapainotusta laajennetaan alakoulun puolelle, kun ensimmäiset tiedepainotteisen esiopetuksen käyneet oppilaat siirtyvät Tupoksen ensimmäiselle luokalle syksyllä 2026.

Limingan seudun musiikkiopisto tarjoaa korkeatasoista, opetussuunnitelmaan perustuvaa taiteen perusopetusta musiikin laajan oppimäärän mukaisesti. Lukuvuonna 2025–2026 musiikkiopistossa opiskelee 226 lasta ja nuorta Limingasta, Tyrnävältä, Lumijoelta ja Siikalatvasta.

Toimintaympäristöanalyysi

Lasten, nuorten ja perheiden tuen tarve on edelleen suuri. Jatkuva, monenlaista ja räätälöityä tukea tarvitaan varhaiskasvatuksessa ja kouluissa entistä enemmän. Lukuvuoden 2025–2026 alussa voimaan tullut ryhmäkohtaisen tuen järjestämisvelvoite helpottanee tilanteita luokissa. Ryhmäkohtaisen tuen järjestämiseksi on tehty joustavia ryhmäjärjestelyjä, muun muassa motivaation ja osaamisen perusteella.

Poissaoloihin ja koulupudokkuuteen on tartuttu poissaolon portaita hyödyntämällä ja paremmalla tiedottamisella koteihin. Koulupoissaolot ovatkin syksyllä 2025 kääntyneet laskuun. Käyttäytymisen haasteet, kuten aggressiivinen käytös sekä luokkatovereita että opetushenkilökuntaa kohtaan, ovat iso haaste. Limingassa joudutaan jatkossakin panostamaan räätälöityihin ryhmittelyihin, kuten Luoto -ryhmä koulupudokkaille ja VETO-ryhmät vaativaa erityistä tukea tarvitseville oppilaille. Opetushallituksesta on saatu hankerahaa, muun muassa kiusaamiseen ja epäasialliseen käytökseen puuttumiseksi.

Kuntatalouden haasteet synnyttävät säästötarpeita. Sivistyspalveluissa on haettu säästöjä tilakustannuksista ja henkilöstökuluista. Opetuspalveluissa on saatu kaikki erityisryhmät kunnan omiin tiloihin, ja vuokramoduuli Vilskeestä luovutaan vuoden 2026 alkuun mennessä. Katrin päiväkodista voitaneen luopua vuoden 2026 lopussa. Tupoksen koulun 126 alkuopetuksen oppilasta opiskelevat Taikatalo-vuokramoduulissa lukuvuoden 2027–28 loppuun.

Vuodelle 2026 haetaan säästöjä myös koulukuljetuskuluista. Tämä edellyttää koulukuljetusperiaatteiden käsittelyä kasvun ja oppimisen lautakunnassa alkuvuodesta 2026. Tällöin on pohdittavana esimerkiksi kävelyomavastuun ottamista käyttöön ja alle viiden kilometrin koulumatkakuljetuksista luopumista, esimerkiksi muulloin kuin pimeimpien ja kylmimpien kuukausien aikana. Limingan kunnan peruskoululaiset asuvat suhteellisen tiiviillä alueella, ja vain neljällä prosentilla peruskoululaisista on koulumatkaa yli viisi kilometriä. On tarkasteltava myös oppilaaksiottoalueita, jotta saadaan tehostettua kouluverkkoa myös kuljetusten näkökulmasta.

Suuri haaste kuntataloudelle on oppilaiden määrän väheneminen ja sen mukana valtionosuuksien pieneneminen. Suunnitelmakauden loppuun mennessä peruskoululaisten määrä vähenee 264 oppilaalla, mikä tarkoittaa keskimäärin kahden miljoonan euron vähennystä valtionosuuksiin. Tarvitaan ennakoivia toimenpiteitä oppilasmäärän vähenemiseen varautumisessa tilojen ja henkilökunnan osalta, mutta myös vetovoimaisia palveluita uusien asukkaiden houkuttelemiseksi Liminkaan. Limingan kaksikielinen opetus,

kieliohjelma ja painotettu matematiikkaopetus ovat tärkeitä vetovoimatekijöitä, kuten myös modernit, terveelliset ja turvalliset varhaiskasvatus-, koulu- ja liikuntatilat.

Elokuun alussa voimaan tullut kännykkäkielto on rauhoittanut oppitunteja ja elävöittänyt välituntitoimintaa. Vaikka peruskoulun yläkoululaiset eivät olekaan tyytyväisiä mobiililaitteiden käyttökieltoon koulupäivän aikana, hyviä vaikutuksia ovat välituntien aktiivisuus ja yhteisöllisen toiminnan lisääntyminen.

Digitaalisuudessa tekoälyn käyttö yleistyy nopeasti ja haastaa opetuksen ja hallinnon toimintatapoja. Kehitys edellyttää henkilökunnalta uudenlaista osaamista ja jatkuvaa valmiutta oppia. Samalla korostuvat ohjelmistojen ja laitekantojen ajantasaisuus sekä tarve varmistaa tietoturallinen ja eettinen toimintaympäristö. On tärkeää löytää toimivat ja arkea helpottavat käytänteet, joiden avulla tekoäly voi tukea opettajien ja muiden viranhaltijoiden työtä – esimerkiksi opetuksen suunnittelussa, oppimateriaalien tuottamisessa, hallinnollisissa tehtävissä ja oppilaiden tuen järjestämisessä. Tekoälykoulutuksia on käynnistetty syksyllä 2025, ja niitä kehitetään edelleen eri henkilöstöryhmien tarpeisiin. Lisäksi selvitetään maksullisten tekoälyohjelmistojen hankinta, niiden tietosuoja- ja -turvavaatimukset sekä käyttöön liittyvät eettiset periaatteet. Tavoitteena on luoda kuntaan vastuullinen, osaamista vahvistava ja tulevaisuuteen suuntautuva tekoälyn hyödyntämisen malli, joka tukee opetuksen laatua ja tehokkuutta, mutta ennen kaikkea lasten ja nuorten oppimista ja hyvinvointia.

Lasten ja nuorten elämään kaivataan digitaalisuuden vastapainona entistä enemmän hyvän elämän eväitä, kuten liikuntaa, ulkoilua, riittäviä yöunia, harrastuksia ja kavereita. Sosiaalinen media luo erityisesti nuorille ulkonäköpainottunutta ihmiskuvaa, aiheuttaen riittämättömyyden tunteita. Tämä on todettu uusimmassa kouluterveyskyselyssä liminkalaisten yläkouluikäisten tyttöjen keskuudessa. Medialukutaidon merkitys vahvistuu, jotta osataan erottaa muokattu todellisuus oikeasta ja arvioida kriittisesti sosiaalisen median välittämiä viestejä. Järjestämällä laadukkaita, maksuttomia harrastusmahdollisuuksia, muun muassa HaLi-toiminnalla, saadaan lapsia ja nuoria ruudun äärestä ohjattuun toimintaan kavereiden kanssa.

Toiminnan kehittäminen

Varhaiskasvatuksen ja koulujen painoalueita ovat Limingan kuntastrategian kärjet: kansainvälisyyden ja lasten hyvinvoinnin ja osallisuuden vahvistaminen sekä digitaalisuuden kehittäminen. Kunnan vetovoimaa ja kuntakuvaa vahvistetaan tiedottamalla tehokkaasti varhaiskasvatuksen ja opetuksen painoalueista. Kaksikielinen koulupolku esiopetuksesta lukion loppuun on yksi kansainvälisyyden kärjistä. Kaksikielistä opetusta kehitetään vahvistamalla opettajien osaamista ja CLIL-pedagogiikkaa (Content and Language Integrated Learning) kansainvälisissä verkostoissa. CLIL-pedagogiikan mukaisesti kieltä opitaan samanaikaisesti oppisisältöjen kanssa.

Kunnan kaksikielinen koulupolku esiopetuksesta lukion loppuun tarjoaa merkittävän mahdollisuuden vahvistaa kunnan vetovoimaa. Laadukas ja yhtenäinen suomen- ja englanninkielinen koulupolku tekee kunnasta houkuttelevan paikan lapsiperheille ja osaajille, jotka arvostavat monikielisyyttä ja kansainvälisyyttä. Kaksikielisyys yhdistettynä vahvaan digitaaliseen osaamiseen ja tekoälyosaamiseen tukee koulujen toimintakulttuuria, jossa kielitaito, kulttuurinen ymmärrys ja teknologinen osaaminen kulkevat rinnakkain. Näin sivistyspalvelut toimivat sekä kuntalaisten hyvinvoinnin edistäjänä että vetovoimatekijänä uusien asukkaiden houuttelemisessa.

Euroopan unionin Erasmus+ -hankkeita toteutuu vuosittain. Liminka sai Erasmus+ -akkreditoinnin vuosiksi 2024-2027, joten kansainvälisten hankkeiden resursointi ulottuu suunnittelukaudelle. Opettajille ja oppilaille avautuu kansainvälistymisen verkostoja ja opettajille myös täydennyskoulutustilaisuuksia. Erasmus+ -hankkeissa on sataprosenttinen tuki, joten ne eivät rasita omavastuilla sivistyspalveluiden taloutta. Vuonna 2025 saadusta 149 000 euron hankerahasta jaksottuu yli puolet käytettäväksi kevätlukukaudella 2026.

Osana opetuksen digitalisaation ja tulevaisuuden taitojen kehittämistä lukiossa ja perusopetuksessa jatkuu STEAM-pedagogiikan (Science, Technology, Engineering, Arts and Mathematics) kehittäminen. Toimintaa vahvistetaan vertaiskehittämisen keinoin alueellisissa, kansallisissa ja kansainvälisissä STEAM-verkostoissa, joissa jaetaan osaamista ja luodaan uusia pedagogisia ratkaisuja luonnontieteiden, teknologian, taiteen ja matematiikan integroimiseksi oppimiseen.

Tavoitteena on, että Tupoksen yläkoulussa jo usean vuoden ajan toteutunut matematiikkapainotus laajenee myös Tupoksen alakouluun. Matematiikka- ja luonnontiedepainotteisuus Tupoksen alakoulussa muodostaa näin luontevan jatkumon Loimu -päiväkodin tiedepainotteisen esiopetusryhmän siirtyessä Tupoksen alakouluun syksyllä 2026. Tupoksen alakoulussa matematiikka- ja luonnon-tiedepainotteisuus toteutuisi kaikilla ykkösluokilla ja muodostaisi näin muutaman vuoden kuluessa jatkumon yläkoulun matematiikkapainotukseen.

Elokuun alusta 2025 toteutuva oppimisen tuen uudistus antaa erinomaiset mahdollisuudet toteuttaa oppimisen tukea inklusioperiaatteella myös Limingassa. Uudistuksen mukana painopiste on siirtymässä pienryhmämuotoisesta tuesta ryhmämuotoiseen tukeen. Tämä tarkoittaa esimerkiksi pienryhmiin sijoitetun tuen jakamista uudelleen yhteisopettajuuden, tukiopetuksen ja joustavien ryhmittelyjen muodossa. Uudistus antaa hyvät edellytykset edistää kaikkien esiopetuslasten ja oppilaiden kasvua, oppimista ja hyvinvointia omassa ryhmässä ja koululuokassa.

Myös lukiolakia on uudistettu 1.8.2025 alkaen vahvistamalla opiskelijan oikeutta erityisopetukseen ja oppimisen tukeen. Tavoitteena on, että lukiokoulutuksessa vastataan mahdollisimman ennakoivasti oppimisen ja opiskelun haasteisiin, jotta vaikeudet opinnoissa eivät pääse kasautumaan. Pääpaino uudistuksessa on helposti saavutettavien tukipalveluiden järjestämisessä sekä mahdollisuudessa tukiopetukseen ja erityisopettajan palveluihin. Uudistuksen avulla vahvistetaan lukion ammattilaisten yhteistyötä. Oppimisen tukea ja siihen liittyvää opetusta ja ohjausta antavat aineenopettajat, erityisopettajat, opinto-ohjaajat ja muu henkilöstö yhteistyössä ja tarvelähtöisesti. Limingan lukiossa erityisopetusta ja oppimisen tukea kehitetään lukiolain mukaisesti.

Liminkalaisten lasten hyvää elämää vahvistetaan osana UNICEFin Lapsiystävällinen kunta -toimintaa. Liminka sai ensimmäisen Lapsiystävällinen kunta -tunnustuksensa maaliskuussa 2024, ja seuraava arviointi toteutuu vuoden 2027 alussa. Vuosi 2026 on aktiivisen kehittämisen aikaa, jolloin uuden toimintasuunnitelman toimenpiteitä viedään tavoitteellisesti käytäntöön.

LYK-työssä painopisteinä ovat lapsen oikeuksien jalkauttaminen kunnan työntekijöille ja luottamus-henkilöille sekä lasten hyvän elämän vahvistaminen arjen eri ympäristöissä. Lisäksi kehitetään matalan kynnyksen toimintamalleja mielenterveyden tukemiseksi, muun muassa lisäämällä harrastusmahdollisuuksia ja kannustamalla päihteettömään, hyvään elämään. Tätä toteutetaan LYK-verkostossa yhteistyössä seurakunnan, yhdistysten ja urheiluseurojen kanssa.

Kunnan tavoitetta – että jokaisella kuntalaisella on vähintään yksi harrastus – edistetään erityisesti Harrastava Liminka (HaLi) -hankkeen kautta. HaLi tukee peruskoululaisten hyvinvointia tarjoamalla monipuolisia ja saavutettavia harrastusmahdollisuuksia koulupäivän yhteydessä. HaLi-toiminnassa jatketaan vuonna 2026 HaLi-agenttitoiminnan kehittämistä. Tämä tarkoittaa HaLi-toiminnasta tiedottamista ja oppilaiden tavoittamista toimintaan erityisesti oppilaita osallistamalla. Vuonna 2026 käynnissä on hankkeen kuudes kausi, mikä kertoo toiminnan vakiintumisesta osaksi kunnan lapsiys-täydellistä arkea.

Digitaalisuuden vahvistaminen jatkuu myös vuonna 2026. Yläkoulujen vanhentunut av-laitteisto on korvattu uusilla laitteilla syksyllä 2024. Hankinta tehtiin viiden vuoden vuokramallilla. Myös Ojan-perän koulun ja Linnukan yksikön AV-laitteet alkavat olla tiensä päässä ja niitä uusitaan vuonna 2026 leasing-rahoituksella.

Digi-pedagogiikan ja opettajien digituen järjestämiseksi perusopetukseen on resursoitu osa-aikaisen digi-koordinaattorin tuki lukuvuoden 2025-2026 alusta. Myös muiden digi-tukihenkilöiden tehtä-väнкuvien päivitys on helpottanut tuen saamista ja vahvistanut koulujen arjen sujuvuutta syksystä 2025 lähtien. Valtuuston päätöksen mukaisesti koko kunnan henkilöstö suorittaa vuosittain tieto-suoja- ja tietoturvakoulutuksen.

Talous

Käyttötalous (sisäinen/ulkoinen)	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028
TOIMINTATUOTOT	1 220 477	973 799	1 323 278	1 333 838	1 344 338
Myyntituotot	383 341	331 725	624 040	630 300	636 500
Maksutuotot	461 248	418 400	413 600	417 900	422 200
Tuet ja avustukset	297 785	211 050	192 414	192 414	192 414
Muut toimintatuotot	78 103	12 624	93 224	93 224	93 224
TOIMINTAKULUT	-34 133 198	-33 856 388	-35 304 412	-35 848 117	-36 379 617
Henkilöstökulut	-20 673 562	-20 334 423	-21 966 282	-22 404 700	-22 852 100
Palkat ja palkkiot	-17 200 572	-16 790 060	-17 808 364	-18 164 200	-18 527 300
Henkilösivukulut	-3 472 990	-3 544 364	-4 157 918	-4 240 500	-4 324 800
Palvelujen ostot	-7 501 742	-7 492 011	-7 428 244	-7 510 593	-7 572 393
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-741 855	-769 780	-782 425	-793 500	-804 400
Avustukset	-622 811	-655 000	-630 000	-636 300	-642 700
Muut toimintakulut	-4 593 229	-4 605 174	-4 497 461	-4 503 024	-4 508 024
TOIMINTAKATE	-32 912 722	-32 882 589	-33 981 134	-34 514 279	-35 035 279

Sivistyspalveluiden vuoden 2026 talousarvion toimintakate nousee 3,4 prosenttia vuoden 2025 talousarvion toimintakatteesta. Toimintakulujen kasvua selittää ennen kaikkea henkilöstökulujen nousu. Palkat kasvavat 6,1 prosenttia vuoden 2025 talousarviosta vuodelle 2026. Huomionarvoista on, että henkilöstösivukulut kasvavat 17,3 prosenttia edellisestä talousarviosta. Kasvua selittävät korkeat KUEL-tasausmaksut, joita on vuoden 2026 talousarviossa 550 300 euroa. Tämä on 131 677 euroa enemmän kuin edellisenä vuonna.

KUEL-tasausmaksu on erikoismaksu, jonka kunnat ja hyvinvointialueet maksavat Kevan jäsenyhteisöjen eläkejärjestelmään eläkemenosta, jotka ylittävät kunta- ja hyvinvointialuetyönantajien saaman palkkaperusteisen eläkemaksun. Nämä maksut kattavat muun muassa hyvinvointialueelle siirtyneiden työntekijöiden eläkemenoja.

Kesken talousvuotta 2025 toteutuneet 3,3 prosentin palkankorotukset näkyvät vuoden 2026 talousarviossa koko vuoden osalta. Lisäksi syksyllä 2026 toteutuu 2,87 prosentin palkankorotus. Vuosittain palkankorotuksiin varattu kahden prosentin määrä ei riitä kattamaan näitä korotuksia. Palkkamenoissa näkyvät myös lastensuojelun vuoksi sijoitettujen kuuden koulunkäynninohjaajan palkat sekä Pohteen iltapäivätoiminnan ohjaajien kulut. Näistä saatavat maksut, yhteensä 184 000 euroa, on huomioitu sivistyspalveluiden tuotoissa. Vuoden 2026 talousarviossa tuottoja on 350 000 euroa enemmän kuin vuoden 2025 talousarviossa.

Valtioneuvoston panostukset perusopetukseen näkyvät sivistyspalveluiden kasvaneina palkkakuluina vuonna 2026. Alaluokkien tuntimäärä on lisääntynyt kolmella vuosiviikkotunnilla lukuvuonna 2025–2026. Nämä kolme valtioneuvoston tuntijakoon lisättyä vuosiviikkotuntia toteutuvat koko vuoden 2026 ajan ja lisäävät menoja yhden opettajan palkan verran. Oppimisen tuen uudistus on nostanut tuntikehystä vain 74 tunnilla, sillä peruskoululuokkien määrä on vähentynyt kahdella.

Taulukossa esitetyt Muut kulut koostuvat lähes kokonaan kiinteistöjen vuokratuluista, joihin sisältyvät kiinteistönhuolto-, siivous- ja energiakulut. Vuokratulot vähenevät vuonna 2026, kun Tupoksen Vilske-vuokramoduulista luovutaan vuoden 2025 lopussa. Lisäksi Katrin päiväkodista voitaneen luopua vuoden 2026 lopussa. Vesikarin tyhjillään olevan koulurakennuksen vuokratulot, noin 155 000 euroa, rasittavat kuitenkin edelleen Tupoksen koulun budjettia.

Sivistyspalveluissa on toteutettu useita säästötoimenpiteitä vuodelle 2026 tilajärjestelyjen lisäksi. Säästöjä haetaan muun muassa koulukuljetuksista, tilojen ylläpidosta, koulutuskuluista ja avustuksista.

Palvelualueen keskeiset muutokset ja toimenpiteet suunnitelmakaudella

Merkittävimmän muutokset suunnitelmakaudella 2026-2027 ovat kuntatalouden haasteet ja lasten määrän väheneminen. Taloustilanteen vaikeutumisen vuoksi sivistyspalveluiden toiminnan tulee olla entistä tehokkaampaa. Tämä tarkoittaa henkilöresurssin käytön tarkkaa suunnittelua ja yhteistyön lisäämistä erityisesti varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen välillä.

Lasten määrän väheneminen vaikuttaa tila- ja työntekijätarpeisiin. Tarvitaan vähemmän toimitiloja ja henkilöstöä. Tämänhetkisen tilanteen perusteella varhaiskasvatuksen työntekijämäärä vähenee kymmenellä työntekijällä ja perusopetuksen yhdeksällä opettajalla suunnittelukauden lopussa eli lukuvuoden 2027-2028 alussa. Perusopetuksessa opettajien määrä vähenee alakoululuokilla.

Oppilasmäärän väheneminen tarkoittaa pienempiä valtionosuuksia. Varhaiskasvatuksen lakimuutokset haastavat jo tällä hetkellä sivistyspalveluiden taloutta. Lakimuutosten seurauksena varhaiskasvatuksen toimintatulot ovat laskeneet merkittävästi. Varhaiskasvatuksen asiakasmaksutuotot ovat jatkossakin alhaiset lakimuutoksista johtuen. Varhaiskasvatuksen osallisuusaste on Limingassa jo korkealla tasolla, joten toimintatuottojen vähenemiseen pyritään vastaamaan käyttöastetta nostamalla.

Myös perusopetuksen oppilasmäärä vähenee suunnitelmakaudella. Oppilaita on vuoden 2024 tilastointipäivänä 2 101, mutta suunnitelmakauden lopussa enää 1 883. Tämä noin 10 % vähennys tarkoittaa 212 peruskoululaista vähemmän.

Oppilasmäärän väheneminen pienentää opettajatarvetta ensimmäisenä Tupoksen alueella. Limingan oppilasalueella voidaan tarkastella ja suunnata oppilasvirtoja Liminganlahden ja Ojanperän koulujen välillä tehokkaan henkilöstösuunnittelun näkökulmasta. Suunnitelmakauden rekrytoinneissa pyritään huolehtimaan, että vakinaisille työntekijöille löytyy työtä tulevana vuosina. Tämä tulee näkymään uusien vakinaisten työntekijöiden ehtymisenä.

Suunnitelmakaudella Limingan lukion oppilasmäärä nousee huippuunsa, kun tämän hetken suuret yläkoululuokat siirtyvät toiselle asteelle. Keväällä 2023 sivistyslautakunnassa onkin päädytty nelisarjaistamaan lukio muutamaksi vuodeksi. Suunnitelmakaudella koko lukio toimii nelisarjaisena. Lukiossa nuorten määrän väheneminen alkaa näkyä 2030-luvun alkupuolella.

Sivistyspalveluissa varaudutaan tuleviin muutoksiin tilasuunnittelulla. Jo vuonna 2024 on luovuttu osasta ulkopuolisia vuokratiloja. Vuoden 2025 lopussa luovutaan Tupoksen Vilske-moduulista vuokrasopimuksen päättyessä. Tämä edellyttää opetustilojen järjestämistä kuudelle alakoululuokalle. Riittävästi tilaa löytyy Taikatalo-moduulista. Taikataloon pyritään sijoittamaan myös kunnan Luoto-ryhmä, jonka vuokrasopimus yksityisissä tiloissa päättyy kesällä 2025.

Taikatalon siirtyessä perusopetuksen käyttöön Tupoksen kolme esiopetusryhmää tarvitsee tilat suunnitelmakaudeksi. Jo lukuvuoden 2025-2026 alusta on tarkoitus tarjota huoltajille mahdollisuus hakea lapsille esiopetuspaikkaa Tupoksen Loimu-päiväkodistä, jossa tiedepainotteinen varhaiskasvatus jatkuisi tiedepainotteisena esiopetuksena. Tavoitteena on, että Loimun tiedepainotteinen esiopetusryhmä jatkaa Tupoksen alakoulussa tiedepainotteisena luokkana muodostaen jatkumon yläkoulun matematiikkapainotukseen. Yläkoulun matematiikkapainotus on toteutunut Tupoksessa jo usean vuoden ajan.

Mikäli Loimuun syntyy tiedepainotteinen esiopetusryhmä, tarvitaan Tupokseen yhdelle ja puolelle esiopetusryhmälle tilat vuoden 2026 alusta suunnitelmakauden loppuun. Suunnitelmakauden aikana tarkastellaan myös Taikatalo-vuokramoduulin ja Tuomiaron päiväkodin tarvetta. Huolehditaan myös siitä, että kunnan yksityisille varhaiskasvatusyksiköille voidaan turvata riittävä määrä asiakkaita.

Taloudellisten resurssien tiukentuessa on tärkeää huolehtia henkilökunnan hyvinvoinnista. Limingassa on käytössä lukuisia työntekijöiden hyvinvointia tukevia toimintamalleja, kuten kunnan maksuttomat liikuntaryhmät ja -vuorot, Smartum-etuus ja henkilöstön virkistysrahat. Sivistyspalveluissa on palvelualueen omia toimintamalleja, joilla pyritään tarjoamaan tukea mm. haastavien oppilaiden kanssa toimimiseen. Näitä ovat jo aikaisemmin mainitut koulupudokkaiden Luoto-ryhmä ja vaativan erityisen tuen VETO-ryhmät. Lisäksi mentoriopettaja on ratkomassa luokissa syntyviä haasteita yhdessä opettajien kanssa ja kouluvalmentaja tukemassa oppilaita, jotka eivät selviydy kouluun ilman apua.

Palvelualueen keskeiset muutokset ja toimenpiteet suunnitelmakaudella

Merkittävimmän muutokset suunnitelmakaudella 2026-2027 ovat kuntatalouden haasteet ja lasten määrän väheneminen. Taloustilanteen vaikeutumisen vuoksi sivistyspalveluiden toiminnan tulee olla entistä tehokkaampaa. Tämä tarkoittaa henkilöresurssin käytön tarkkaa suunnittelua ja yhteistyön lisäämistä erityisesti varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen välillä.

Lasten määrän väheneminen vaikuttaa tila- ja työntekijätarpeisiin. Tarvitaan vähemmän toimitiloja ja henkilöstöä. Tämänhetkisen tilanteen perusteella varhaiskasvatuksen työntekijämäärä vähenee kuudella työntekijällä ja perusopetuksen 13 opettajalla suunnittelukauden lopussa eli lukuvuoden 2028-2029 alussa. Perusopetuksessa opettajien määrä vähenee alaluokilla.

Peruskoululaisia on vuoden 2025 tilastointipäivänä 2 003, mutta suunnittelukauden lopussa enää 1 739. Lukuvuoden 2028-2029 alussa peruskoululaisia on 264 vähemmän kuin tällä hetkellä. Peruskoululaisten väheneminen 264 oppilaalla suunnitelmakauden loppuun mennessä tarkoittaa merkittävää vähennystä valtionosuuksiin.

Varhaiskasvatuksen lakimuutokset haastavat jo tällä hetkellä sivistyspalveluiden taloutta. Subjekttiivisen varhaiskasvatusoikeuden seurauksena varhaiskasvatuksen toimintatulot jäävät pieniksi, koska entistä suuremmalla asiakasmäärällä ei ole ollenkaan varhaiskasvatusmaksuja tai maksut ovat hyvin pieniä. Varhaiskasvatuksen osallisuusaste on Limingassa jo korkealla tasolla, joten toimintatuottojen vähenemiseen pyritään vastaamaan nostamalla täyttöstavoite 110 prosenttiin.

Suunnitelmakaudella Limingan lukion oppilasmäärä nousee huippuunsa, kun tämän hetken suuret yläkoululuokat siirtyvät toiselle asteelle. Keväällä 2023 sivistyslautakunnassa onkin päädytty nelisarjaistamaan lukio muutamaksi vuodeksi. Suunnitelmakaudella koko lukio toimii nelisarjaisena. Lukiossa nuorten määrän väheneminen alkaa näkyä 2030-luvun alkupuolella.

Tehokas tilojen käyttö on tärkeää lapsi- ja oppilasmäärien vähentyessä. Jo vuonna 2024 on luovuttu osasta ulkopuolisia vuokratiloja. Vuoden 2025 lopussa luovutaan Tupoksen Vilske-moduulista vuokrasopimuksen päättyessä. Opetustilat järjestetään kuudelle alakoululuokalle Tupoksen Taikatalo-moduulista. Taikatalon siirtyessä perusopetuksen käyttöön Tupoksen 2,5 esiopetusryhmää tarvitsevat tilat suunnitelmakaudeksi. Lukuvuoden 2025-2026 alusta yksi esiopetusryhmä toimii Tupoksen Loimu-päiväkodissa tiedepainotteisena esiopetuksena. Muu Tupoksen esiopetus järjestetään Saturnus Jupiterilta vuokrattavissa päiväkotitiloissa.

Suunnitelmakauden aikana tarkastellaan myös Taikatalo -vuokramoduulin ja Tuomiaron päiväkodin tarvetta. Huolehditaan myös siitä, että kunnan yksityisille varhaiskasvatusyksiköille voidaan turvata riittävä määrä asiakkaita.

Taloudellisten resurssien tiukentuessa on tärkeää huolehtia henkilökunnan hyvinvoinnista. Limingassa on käytössä lukuisia työntekijöiden hyvinvointia tukevia toimintamalleja, kuten kunnan maksuttomat liikuntaryhmät ja -vuorot, Smartum-etuus ja henkilöstön virkistysrahat. Lisäksi hanketoiminnalla, kuten Työhyvinvoinnin rakentajat -hankkeella, vahvistetaan työntekijöiden hyvinvointia. Sivistyspalveluissa on palvelualueen omia toimintamalleja, joilla pyritään tarjoamaan tukea, muun muassa haastavien oppilaiden kanssa toimimiseen. Näitä ovat jo aikaisemmin mainitut koulupudokkaiden Luoto -ryhmä ja vaativan erityisen tuen VETO-ryhmät. Lisäksi mentoriopettaja on ratkomassa luokissa syntyviä haasteita yhdessä opettajien kanssa ja kouluvalmentaja tukemassa oppilaita, jotka eivät selviydy kouluun ilman apua.

Toimintasuunnitelma

- Esi- ja perusopetuksen liikunnallisen elämäntavan edistämistä edellyttävä lainmuutos astuu voimaan 1.8.2026 alkaen. Koulujen liikunnallistaminen tarkoittaa toimia, joilla lisätään fyysistä aktiivisuutta koulupäivän aikana ja tuetaan oppilaiden liikunnallista elämäntapaa. Tavoitteena on katkaista paikallaanoloa, parantaa oppimistuloksia ja edistää oppilaiden terveyttä ja hyvinvointia. Liikunnallista toimintakulttuuria aletaan rakentaa heti vuoden 2026 alusta.
- Oppimisen tuen uudistuksen onnistumista arvioidaan alkuvuodesta 2026. Toimintaa kehitetään arvioinnin perusteella.
- Varhaiskasvatuksessa hallinnollista resurssia suunnataan kasvatustyöhön. Apulaisjohtajat tekevät 1.8.2026 lähtien kolme päivää viikossa eli 60 % työajasta työtä lapsiryhmissä ja ovat osa varhaiskasvatusryhmän henkilöstömitoitusta. Hallinnollisen työn osuus apulaisjohtajien työssä laskee 40 %:iin.
- Uudistetut digi-tuen tehtäväkuvat on otettu käyttöön lukuvuoden 2025-2026 alusta.
- Iltapäivätoimintaa kehitetään Tupoksen ja Ojanperän kouluilla samalla mallilla kuin toimintaa on kehitetty Liminganlahden koululla vuosina 2024-2025. Iltapäiväohjauksesta vastaavat iltapäivätoiminnanohjaajat, jotka toimivat osittain myös HaLi-harrastustoiminnan ohjaajina. Sivistyspalveluiden suunnittelija, HaLi-koordinaattori, toimii iltapäiväohjaajien lähiesihenkilönä.
- HaLi-harrastustoiminnassa vahvistetaan HaLi-agenttitoimintaa. HaLi -agentti, eli harrastuskaveritoiminnalla pyritään tavoittamaan entistä enemmän peruskoululaisia harrastustoiminnan pariin.
- Lapsiystävällinen kunta -toimintasuunnitelmaa vuosille 2025-2027 toteutetaan yhteistyössä monialaisen verkoston kanssa.
- Limingan lukio on mukana yksinäisyyden vähentämiseen tähtäävässä School to Belong -ohjelmassa. Ohjelman takana on sitoutumaton järjestö, Helsinki Missio. Ohjelmaan kuuluu yksinäisyyden vähentämiseen, kiusaamisen ehkäisemiseen ja kaveritaitoihin liittyviä oppitunteja opiskelijoille. Yhteistyön myötä järjestö kerää aiheesta hyvinvointitietoa tutkimustarkoituksiin, ja oppilaitos saa hyödyntää aineistoa
- Musiikkiopistossa panostetaan edelleen orkesteritoiminnan vahvistamiseen.
- Tupoksen alkuopetuksessa kehitetään luonnontiede- ja matematiikkapainotusta ensimmäiseltä luokalta lähtien. Tavoitteena on toteuttaa painotusta kaikilla ensimmäisillä luokilla jatkumona tiedepainotteiseen esiopetukseen.

Palvelualueen strategiset tavoitteet

Talouden tasapaino ja johtaminen

Kunnan perustehtävien hoitaminen ja strategisten päämäärien saavuttaminen edellyttää suunnitelmallista ja pitkäjänteistä taloudenhoitoa. Palvelut järjestetään palveluiden järjestämissuunnitelmien ja talouden reunaehdot huomioiden. Johtamisessa ja taloudenhoidossa huomioidaan yhä enemmän konsernin kokonaisuus. Kunta kehittää asiointipalveluita entistä sähköisempään muotoon. Yhteisöllisyyttä ja kuntalaisten osallistumista vahvistetaan ottamalla käyttöön uusia toimintamalleja, jotka tukevat kuntalaisten kohtaamisia ja vuoropuhelua sekä eri toimijoiden välistä yhteistyötä ja aktiivista toimintaa.

Strateginen tavoite (kuntastrategia)	Palvelualueen toimintatapa	Mittari	Tavoite 2026
Kuntakonsernin talous on tasapainossa		Sivistyspalveluiden toimintakate.	Sivistyspalveluiden toiminta toteutuu talousarvion mukaan.
Hyvinvoiva, osaava, sitoutunut ja kehityshaikainen henkilöstö		Sivistyspalveluissa toteutuu kolme koulutuspäivää/työntekijä. (koulutuspäivä on 6 h)	Sivistyspalveluiden työntekijät osallistuvat vähintään kolmeen koulutuspäivään vuodessa.

Henkilöstö- ja koulutussuunnitelma

Sivistyspalveluiden koulutustarpeet käydään läpi palvelualueen tiimeissä. Yhdessä valitaan ajankohtaiset koulutukset koulutussuunnitelmaan. Taloudellisen tilanteen vuoksi hyödynnetään maksuttomia koulutuksia ja toteutetaan koulutuksia oman kunnan työntekijävoimin, muun muassa virkaehtosopimuksen mukaiset koulutuspäivät. Koulutuksissa painotetaan strategisia tavoitteita, kuten digitaalisuuden, kansainvälisyyden ja hyvinvoinnin vahvistamista sekä opetuksen laadun parantamista. Oppimisen tuen muutokseen liittyvät webinaarit ovat edelleen keskeisiä. Oppimisen tukea kehitetään myös alueellisessa verkostossa, johon kuuluvat Limingan lisäksi Kempele, Muhos, Tyrnävä, Raahe, Ii, Lumijoki, Oulu ja Utajärvi.

Alla olevassa henkilöstötaulukossa esitetään vuoden 2023 henkilöstö talousarviovuoden päättyessä. Vuosien 2024 ja 2025 osalta taulukossa on vertailu syyskuun lopun henkilöstömäärän osalta. Muutoksia henkilöstössä tapahtuu seuraavan lukuvuoden alusta eli elokuun 2026 alusta. Syksyn 2025 henkilöstömäärällä jatketaan vuodelle 2026, koska kouluvuosi jatkuu seuraavalle kalenterivuodelle. Vuosien 2024–2026 henkilöstömäärää nostaa koulunkäynninohjaajien osa-aikaisuuksien lisääntyminen. Koulunkäynninohjaajia on palkattu pääasiassa 25–30 viikkotuntin osa-aikaisuuksilla, mikä kasvattaa työntekijämäärää, vaikka henkilötyövuosien (HTV) määrä on laskenut. Raportointijärjestelmän mukaan syyskuun lopussa 2023 sivistyspalveluissa toteutui 398 HTV, 2024 vuonna 391 HTV ja 2025 vuonna 390 HTV.

Henkilöstömäärä 31.12.	2023	2024	2025	2026
Vakinaiset, lkm	307	338	349	349
Määräaikaiset, lkm	99	109	95	95
Sijaiset, lkm	15	0	0	0
Työllistetyt (vuoden aikana), lkm	2	0	0	0
Henkilöstö yhteensä	423	447	444	444

Eläkkeelle jäänti (tehtävä)	2024	2025	2026
	3	1	3

8.5 HYVINVOINTIPALVELUT

Palvelualueen yleistavoite

Hyvinvointipalveluiden tavoite on näkyä ja olla mukana kuntalaisten arjessa yhteisöllisyyttä edistäen. Keskeisenä toiminta-ajatuksena on mahdollistaa monipuolisia vapaa-ajantoimintoja sekä terveyttä ja hyvinvointia edistäviä palveluita yhdenvertaisesti. Hyvinvointipalveluiden päämäärä on lisätä Limingan kunnan veto- ja pitovoimaisuutta asuinpaikkakuntana.

Yleiskuvaus palvelualueen palveluista ja tarkoituksesta

Hyvinvointipalvelut ovat lakisääteisiä peruspalveluita. Laki velvoittaa kuntaa edistämään kuntalaisten hyvinvointia. Hyvinvointipalvelut koostuvat nuorisopalveluiden, kirjasto- ja kulttuuripalveluiden, liikuntapalveluiden ja kansalaisopistopalveluiden yksiköistä. Hyvinvointityö pohjautuu elämänkaaren mukaisen hyvinvointisuunnitelmaan. Suunnitelma rakentuu lasten ja nuorten, työikäisten ja ikääntyvän väestön suunnitelmaosiosta ja se seuraa kuntastrategisiaan määriteltäviä strategisia kärkeä.

Nuorisopalveluiden työ on ennaltaehkäisevää kasvatustyötä, jota tehdään sekä alueellisesti että keskitettyinä palveluina. Nuorisotyön tavoitteena on toimia kasvatuskumppanina nuorten arjessa. Toiminta jaetaan kolmeen työmuotoon: yksilöllinen työ, yhteisöllinen työ sekä yhteiskunnallinen työ. Yksilöllisen nuorisotyön tavoitteena on tukea lasten ja nuorten yksilöllistä kasvua, itsenäistymistä ja osallisuutta. Yhteisöllisen nuorisotyön tavoitteena on tukea lasten ja nuorten sosiaalisia suhteita ryhmässä ja yksilönä. Yhteiskunnallisessa nuorisotyössä tavoitteena on nuorten aseman parantaminen. Toiminnan kantavana periaatteena on yhdenvertaisuus ja toiminnallinen tasa-arvo, joita pyritään huomioimaan kunnan tarjoamien palvelujen kehittämisessä ja toteutuksessa. Yhteiskunnallisessa nuorisotyössä myös pyritään tuomaan nuorten ääni päätöksentekoon.

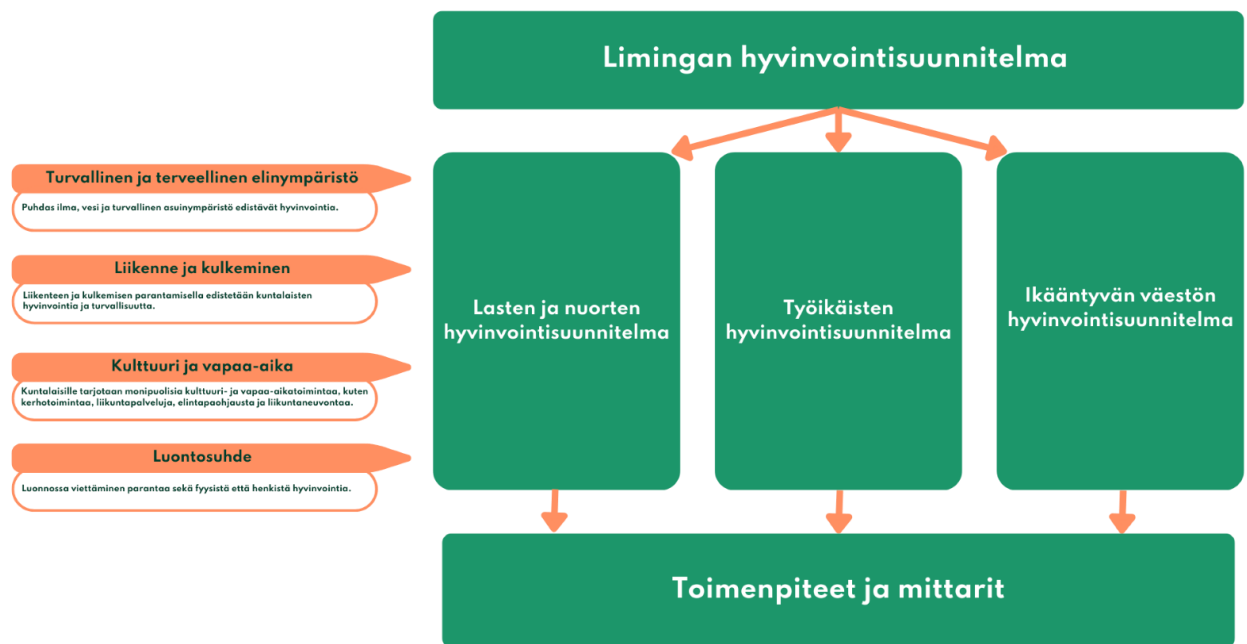
Kirjastopalveluiden tarkoituksena on edistää väestön yhdenvertaisia mahdollisuuksia sivistykseen ja kulttuuriin. Toiminnan keskiössä on turvata tiedon saatavuutta, kehittää lukemiskulttuuria ja monipuolista lukutaitoa. Kirjastopalvelut tarjoavat mahdollisuuksia elinikäiseen oppimiseen ja osaamisen kehittämiseen sekä edistävät aktiivista kansalaisuutta, demokratiaa ja sananvapautta. Kirjastotilat tarjoavat lainattavien aineistojen lisäksi monenlaisia yhteisöllisiä tiloja, joissa voi lukea, opiskella, työskennellä tai osallistua tapahtumiin.

Kulttuuripalvelut tarjoavat laadukkaita ja monipuolisia tapahtumia sekä yksin että yhteistyössä kumppanitoimijoiden kanssa. Kulttuuripalvelut toteuttavat kulttuurikasvatussuunnitelmaa, ylläpitävät museotoimintaa ja vaalivat paikkakunnan kulttuurihistoriaa. Kulttuuripalvelut tukevat vuosittain avustustoiminnalla paikallisia kulttuurialan harrastajia ja yhdistyksiä.

Liikuntapalveluiden toiminnan keskiössä on poistaa liikkumattomuutta ja edistää kuntalaisten liikunnallista aktiivisuutta. Liikuntapalveluiden toiminnot koostuvat monipuolisten liikuntapaikkojen lisäksi elintapaneuvonnasta, soveltavan liikunnan palveluista ja liikunnanohjaustyöstä.

Liikuntapalveluiden järjestämisen lähtökohtana on tarjota jokaiselle kuntalaiselle yhdenvertainen mahdollisuus liikunnalliseen aktiivisuuteen. Vaikuttava liikunnanedistämistyö perustuu poikkitoiminnallisuuteen ja siksi eri hallintokuntien sekä hyvinvointialueen kanssa tehtävä yhteistyö on liikuntapalveluiden toiminnassa merkittävässä roolissa.

Kansalaisopisto pyrkii alueellisen toiminnan lisäksi tarjoamaan paikallisia mahdollisuuksia omaehtoiselle oppimiselle ja kansalaisvalmiuksien kehittämiseksi. Kansalaisopistotoiminta on matalan kynnyksen toimintaa, joka tarjoaa kaikille kuntalaisille osallistumisen ja yhteisöllisyyden mahdollisuuksia. Hyvin toteutettu kurssitoiminta lisää paikkakunnan elinvoimaa ja kuntalaisten elämänlaatua ja antaa mahdollisuuksia sosiaalisen verkoston ja henkisen hyvinvoinnin kasvattamiseen. Kansalaisopisto on lisäksi aktiivinen kulttuuritoimija, joka järjestää alueensa kunnissa esimerkiksi konsertteja, näyttelyitä ja tapahtumia. Kansalaisopistopalveluita tuotetaan yhdessä Tyrnävän ja Lumijoen kuntien kanssa.

Kuva: Limingän kunnan hyvinvointisuunnitelman rakenne.

Hyvinvointi on käsitteenä laaja, joten sen edistäminen kuntatasolla vaatii usein poikkihallinnollista toimintaa ja poikkihallinnollisia toimia. Terveiden ja hyvinvoinnin laitos määrittelee hyvinvoinnin kolmeen ulottuvuuteen: terveyteen, materiaaliseen hyvinvointiin ja koettuun hyvinvointiin tai elämänlaatuun. Hyvinvointi -käsite viittaa suomen kielessä sekä yksilölliseen hyvinvointiin että yhteisötason hyvinvointiin. Yhteisötason hyvinvoinnin ulottuvuuksia ovat mm. elinolot, työllisyys ja työolot sekä toimeentulo. Yksilöllisen hyvinvoinnin osatekijöiksi taas luetaan sosiaaliset suhteet, itsensä toteuttaminen, onnellisuus ja sosiaalinen pääoma.

Limingassa hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen lähtee kuntastrategiasta – hyvinvoiva kuntalainen ja osallisuus sekä kokemisen, näkemisen ja tekemisen mahdollisuus ovat toiminnoissamme keskeisiä kärkeä. Toimintamme painopiste on helposti saavutettavissa palveluissa, varhaisessa tuessa ja ennaltaehkäisyssä. Kuntalaisten näköiset palvelut tehdään osallistamisella. Vahvistamme osallisuutta ja yhteisöllisyyttä luomalla mahdollisuuksia kohtaamiseen ja vuoropuheluun sekä tukemalla eri toimijoiden välistä yhteistyötä ja

vapaaehtoisjärjestöjen aktiivista toimintaa. Sidosryhmätyötä ohjaavat merkittävästi osallisuusfoorumit, nuorisovaltuusto sekä vanhus- ja vammaisneuvosto.

Kunnan palveluissa edistetään aktiivisesti hyvinvointia ja terveyttä kaikissa elämänkaaren vaiheissa. Tätä toteutetaan tarjoamalla laaja valikoima tarpeeseen vastaavia palveluja ja toimintoja. Kunnan nuoresta ikärakenteesta johtuen lapset ja nuoret ovat hyvinvoinnin edistämisen kannalta hyvin keskeinen kohderyhmä. Lasten ja nuorten hyvä ja sujuva arki mahdollistuu palvelualueiden toimivasta yhdessä tekemisestä, alkaen sivistyspalveluiden varhaiskasvatuksesta.

Hyvinvoinnin edistämisen työhön tarvitaan poikkihallinnollista toimintaa, jossa jokaisella on oma roolinsa. Teknisellä toimella on merkittävä rooli kaavoituksessa ja rakentamisessa, kun taas kunnossapidon toiminta keskittyy väylien kunnossapitoon ja yleisten alueiden hoitamiseen. Ruoka-, puhtaus- ja kiinteistöpalvelut tuottavat terveellistä ruokaa lapsille ja nuorille eri ikävaiheissa sekä turvalliset ja puhtaat tilat arjen toimintoihin.

Kunnan tekemiä hyvinvoinnin edistämisen toimia arvoidaan HYTE-kertoimen avulla. HYTE-kerroin määrittää valtion kunnalle myöntämän rahallisen tuen määrän. Kerrointa käytetään myös mittarina varmistamaan, että kuntalaisille mahdollistetaan riittävän hyvät edellytykset terveelliseen ja hyvinvoivaan elämään.

(kuva: THL)

HYTE-kertoimen prosessi-indikaattorit pyrkivät vastaamaan siihen, millaista HYTE-työ on kunnassa. Prosessi-indikaattoreita päivitetään kahden vuoden välein siten, että osa indikaattoreista päivitetään parittomina ja osa parillisina vuosina.

Toimintaympäristöanalyysi

Sosiaalisen, taloudellisen ja digitaalisen jakautumisen ilmiöt näkyvät valtakunnallisesti, eikä Liminka ole näiden ilmiöiden ulkopuolella. Ilmiöt heijastuvat koko hyvinvointipalveluiden palvelualueelle ja korostavat tarvetta yhdenvertaisille ja saavutettaville palveluille. Esimerkiksi maksukyvyn heikkeneminen näkyy erityisesti tapahtumiin osallistumisessa ja voi kaventaa kuntalaisten mahdollisuuksia liikkua ja harrastaa. Digitaalisuuden kehitys etenee eri ikäryhmissä eri tahtiin, mikä puolestaan haastaa sähköisesti tarjottavien palveluiden saavutettavuutta.

Nuorten toiminnassa valtakunnalliset ilmiöt näkyvät myös liminkalaisessa nuorisotyössä, ja niihin pyritään puuttumaan yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa. Nuorten keskusteluissa on noussut esiin suvaitsemattomuus ja rasistinen puhe eri kulttuureihin ja vähemmistöryhmiin liittyen. Myös päihteiden käyttö näkyy, esimerkiksi sähkötupakan ja tyttöjen alkoholin käytön muodossa. Nuoret ovat itse nostaneet esiin toiveen, että päihteisiin puututaan. Näihin ilmiöihin pyritään vaikuttamaan keskustelemalla nuorten kanssa sekä lisäämällä vanhempien tietoisuutta kutsumalla asiantuntijoita puhumaan sekä nuorille että aikuisille.

Paikallaan olo ja liiallinen liikkumattomuus haastavat kuntien lisäksi myös muita toimijoita, kolmannesta sektorista yksityiseen. Vaikka ilmiö ei ole uusi, liikuntapalveluiden järjestämisessä tulee edelleen painottaa liikkumattomuuden vähentämistä. Liikkumattomuus on saanut valtakunnallisesti enemmän huomiota, mikä lisää painetta myös perinteisille kunnan liikuntapalveluille. Liikkumattomuuden syyt ovat usein yksilöllisiä, ja niiden tunnistaminen vaatii parempaa paikallista ja väestö-ryhmäkohtaista tuntemusta. Resurssien kohdentamisen lisäksi on tärkeää huomioida liikunnan edistämistyö, jota ei saa unohtaa. Taloudellisesti haastavat ajat ja liikkumattomuus muuttavat liikuntapalveluiden toimintaympäristöä entistä vaativammaksi, ja siksi tarvitaan kykyä uudistua ja kokeilla uusia toimintamalleja.

Toiminnan kehittäminen

Lakeuden Sillat -hanke on Kempeleen, Limingan ja Tyrnävän yhteinen hanke, jossa kehitetään yhdenvertaisia palveluja erityisesti heikoimmassa työmarkkina-asemassa oleville henkilöille. Limingassa kohderyhmänä ovat 15–65-vuotiaat kuntalaiset. Palvelupisteen yhteydessä toimii nuorten ohjaamo, joka vastaa osaltaan nuorten työllistymistä edistävän monialaisen tuen yhteispalvelusta. Lain tullessa voimaan 1.1.2025 Limingassa oltiin hankkeen ansiosta hyvin valmistautuneita sen toteuttamiseen. Sillat -hankkeen viimeinen toimintavuosi käynnistyy 2026 vuoden alussa.

Lisäksi hankkeessa kehitetään digitaalisia palveluja Lakeuden alueelle. Eniten käytetty on ollut Kelan etäpalvelu. Työntekijät perehtyvät parhaillaan Pohteen digitaalisiin palveluihin, joiden käyttöön opastamista jatketaan niiden kehitystyön edetessä.

Hankkeen avulla pyritään parantamaan syrjäytymisvaarassa olevien henkilöiden mahdollisuuksia saada tukea ja palveluja sekä ehkäisemään ongelmien kasaantumista. Hankkeessa kehitetty palvelupistetoimintamalli on koonnut kunnan eri palvelualueiden toimijoita yhteen, joka tehostaa työntekijöiden työtä ja mahdollistaa sujuvan moniammatillisen verkoston kuntalaisten hyväksi. Hankkeen myötä kuntalaisilla on käytettävissä laaja asiantuntijaverkosto, kuten Kela, talousneuvola, nuorten asumisneuvonta, uraohjaus ja Pohde. Hankkeen

viimeisenä vuotena keskitytään yhteisten toimintamallien vakiinnuttamiseen, jotta laaja ja monipuolinen palvelu kuntalaisille toteutuisi jatkossakin.

Talous

Käyttötalous (sisäinen/ulkoinen)	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028
TOIMINTATUOTOT	325 450	260 800	263 500	265 200	266 900
Myyntituotot	44 414	28 500	29 500	29 800	30 100
Maksutuotot	144 404	123 000	138 000	139 400	140 800
Tuet ja avustukset	89 261	90 500	76 500	76 500	76 500
Muut toimintatuotot	47 370	18 800	19 500	19 500	19 500
TOIMINTAKULUT	-3 221 766	-3 314 797	-3 315 879	-3 353 136	-3 388 136
Henkilöstökulut	-1 141 585	-1 148 282	-1 191 365	-1 214 800	-1 238 500
Palkat ja palkkiot	-945 781	-934 460	-968 971	-988 200	-1 007 700
Henkilösivukulut	-195 804	-213 822	-222 394	-226 600	-230 800
Palvelujen ostot	-591 604	-671 403	-635 116	-643 358	-649 258
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-202 669	-182 205	-181 340	-183 900	-186 400
Avustukset	-203 167	-214 000	-224 100	-226 500	-228 900
Muut toimintakulut	-1 082 741	-1 098 907	-1 083 958	-1 084 578	-1 085 078
TOIMINTAKATE	-2 896 316	-3 053 997	-3 052 379	-3 087 936	-3 121 236

Palvelualueen keskeiset muutokset ja toimenpiteet suunnitelmakaudella

- OULU2026-kulttuuripääkaupunkivuoden näkyminen palvelualueen tapahtumissa
- Vanhan Limingan museoalueen tapahtumien lisääminen
- Olemassa olevan hyvinvointisuunnitelman päivittäminen
- Palvelualueen sisällä olevan asiantuntijuuden esiin tuominen
- Erillaisten vaikutusarviointien kokeileminen palvelualueella koskevassa päätöksenteossa
- Kansalaisopiston kurssitarjonnan kehittäminen entisestään
- Valmistuvan liikkumisohjelman toimenpiteiden vieminen käytäntöön
- Kulttuuriohjelman loppuun saattaminen ja toimenpiteiden vieminen käytäntöön
- Palvelupistetoimintamallin vakiinnuttaminen
- Palvelualueen toimintojen tehokkaampi viestintä
- Hoidettavia ulkojääalueita ei vähennetä kaudelle 2025-2026, vaan selvitetään ulkojääalueiden hoidon edullisemmat vaihtoehdot kaudelle 2026-2027

Toimintasuunnitelma

Hyvinvointialue Pohde tulee vielä vuosia vaikuttamaan kunnan matalan kynnyksen toimintojen kehittämistyöhön ja yhdyspintojen rakentamiseen. Kunnan ennaltaehkäisevän työn rooli on alkanut hahmottumaan osana kunnan lakisääteisiä peruspalveluita. Vallitseva toimintaympäristön muutos tulee näkymään matalan kynnyksen ja ennalta ehkäisevän toiminnan kasvun tarpeena liikunta-, kulttuuri-,

kansalaisopisto- ja nuorisopalveluissa. On tärkeää tunnistaa ne kohdat, jotka voivat pudottaa kuntalaisen palveluketjusta ja siten vahvistaa toimintaprosesseja ennakkoivasti.

Nuorisotyön työmuotoja ovat yksilöllinen, yhteisöllinen ja yhteiskunnallinen nuorisotyö. Työtä ohjaa nuorisolaki. Työntekijät kouluttautuvat ja kehittävät osaamistaan säännöllisesti. Limingassa nuorisopalveluiden kohderyhmänä ovat 7–28 -vuotiaat nuoret. Toiminnan suunnittelussa huomioidaan erilaiset kyselyt, joita tehdään liminkalaisille nuorille kuten toiveita loma-ajan toimintaan ja koulu-terveyskysely.

Yksilöllisessä nuorisotyössä lähtökohtana on nuoren suhde itseensä ja luotettaviin aikuisiin. Tavoitteena on tukea lasten ja nuorten yksilöllistä kasvua, itsenäistymistä ja osallisuutta. Yksilöllisessä nuorisotyössä menetelminä ovat pienryhmätoiminnot ja yksilökeskustelut.

Yhteisöllisessä nuorisotyössä lähtökohtana on nuoren suhde toisiin nuoriin, omaan lähiympäristöön sekä maailmaan kulttuuriin ja luontoon. Tavoitteena on tukea lasten ja nuorten sosiaalisia suhteita ryhmässä ja yksilönä. Työmenetelminä ovat nuorisotilatoiminta, tapahtumat, kansainvälinen toiminta, leirit ja retket, kerhotoiminta sekä koululla tehtävä nuorisotyö.

Yhteiskunnallisessa nuorisotyössä lähtökohtana on nuorten suhde palvelujärjestelmään ja rakenteisiin. Tavoitteena on parantaa nuorten asemaa yleisesti kunnassa. Yhteiskunnallisessa nuorisotyössä työmenetelminä on kunnan sisäisten ja ulkoisten yhteistyötahojen kanssa tehtävä verkostotyö, Lap-siystävällinen kunta -työ ja nuorten edustuksellinen osallisuus.

Sillat-hankkeen kautta tarjotaan matalankynnyksen ohjaamotoimintaa nuorille aikuisille Lakeustalolla, johon on keskitetty useampia palveluja saman katon alle. Etsivät nuorisotyöntekijät saavat nuorelle tämän kautta nopeammin ohjauksen erilaisten palveluiden piiriin.

Alkuvuodesta valmistuva liikkumisohjelma ja sinne kirjatut toimenpiteet tulevat suuntamaan liikuntapalveluiden järjestämistä vuoden 2026 aikana. Yleisesti liikuntapalveluiden tavoitteena on edelleen parantaa yhdenvertaisia liikkumisen mahdollisuuksia sekä kehittää tarjottavia olosuhteita entistä paremmiksi. Yhdenvertaisuuden lisäämiseen vastataan tarjoamalla matalan kynnyksen palveluita, kuten elintapa- ja liikuntaneuvontaa laajasti ja saavutettavasti. Olosuhteiden osalta kehittämässä tullaan hyödyntämään käyttäjiltä saatavaa palautetta entistä enemmän.

Taloudellisten haasteiden keskellä liikuntapalveluissa korostuvat edelleen vaikutusten arviointi, jonka avulla tavoitellaan olemassa olevia resurssien tarkoituksenmukaisempaa kohdistamista. Resurssien kohdistamisen tarkentamisella on mahdollista kehittää palvelutarjonnan kokonaisuudesta entistä eheämpi ja sujuvampi. Resurssien tarkentamisen lisäksi keskeisenä toimintatavoitteena on kehittää palveluista viestimistä, jotta yhä useampi kuntalainen löytäisi itselleen sopivia liikkumisen ja liikunnan muotoja.

Kirjastopalveluissa keskeisin asia on palveluiden kehittäminen kaikkia kuntalaisia ajatellen. Keskustan ja Tupoksen alueella kirjasto tarjoaa omatoimikirjaston lisäpalveluajan lisäksi yhteisiä kokoontumistiloja niin yhdistyksille kuin vapaasti järjestyville kuntalaisillekin. Demokratia ja kuntalaisten kuuleminen korostuu entisestään kirjastopalveluissa.

Yhtenä tavoitteena vuosille 2026–2027 on kehittää Limingan kirjastosta entistä saavutettavampi, osallistavampi ja monikanavaisempi ympäristö erityisryhmien lapsille ja nuorille. Tavoitteena on varmistaa,

että myös erityistä tukea tarvitsevat peruskouluikäiset kuntalaiset voivat hyödyntää kirjaston palveluja yhdenvertaisesti muiden kanssa, ja että kirjasto toimii heille turvallisena, kannustavana ja innostavana tilana.

Kulttuuripalveluiden kohdalta vuoden tärkein toimenpide on kulttuuriohjelman viimeistely ja käyttöönotto. Limingan kunnassa ei ole ennen ollut kulttuuriohjelmaa ja valmistuvan kulttuuriohjelman tavoite on antaa suuntamerkkejä kulttuuritoiminnan kehittämisestä kunnassamme pitkälle tulevaisuuteen.

Euroopan kulttuuripääkaupunkivuosi tuo Liminkaan tapahtumia jokaiselle kuukaudelle ja toimii jo valmisteluna 2027 vuonna 550 vuotta täyttävän Limingan juhluvuoteen. Limingan tarinassa pyritään tuomaan merkkihenkilöiden huomioimisen lisäksi myös tavallisten kuntalaisten tarinoita ja heidän vaikutustaan kuntamme kehittämiseen.

Museoalueen päätavoite on rakennusten korjaussuunnitelman ja sen vaatimien resurssien varmistaminen tulevien vuosien talousarvioihin. Museoalueen houkuttavuutta lisätään laadukkaalla näyttelytarjonnalla ja tapahtumatoiminnalla. Jatketaan hyvää yhteistyötä Museokortti- ja Suomen Taiteilijamuseo-verkoston kanssa.

Lakeuden kansalaisopiston tavoite on saavuttaa enemmän kuntalaisia opiston kursseille. Keskeisiä toimintaperiaatteita ovat alueellisen yhteistyön kehittäminen, kansalaisopiston näkyvyyden lisääminen sekä osallisuuden vahvistaminen.

Keväällä 2026 toteutetaan kuntalaiskysely, jossa pyydetään kurssitoiveita ja kehittämis ehdotuksia.

Hyvinvointipalveluiden strategiset tavoitteet

Hyvinvoivat kuntalaiset

Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen on Limingassa kuntajohtamisen ytimessä. Se on kiinteä osa kuntastrategiaa sekä talouden ja toiminnan suunnittelua. Kunta luo toiminnallaan kuntalaisille hyvät edellytykset huolehtia omasta terveydestään ja hyvinvoinnistaan.

Strateginen tavoite (kuntastrategia)	Palvelualueen toimenpide	Mittari	Tavoite 2026
Osallistumista ja yhteisöllisyyttä tukevat toimintamallit on otettu käyttöön	Kirjastopalveluja kehitetään erityisryhmien näkökulmasta	Käyntimäärät	Nepsy-kirjaston perustaminen
	Nuorten toimintaryhmät	tilastointi ja kysely - nuodo: tilastoidaan kävijöiden määrää ja aktiivisuutta - sovari: käyttäjä kysely, joka antaa tietoa nuoren sosiaalisesta vahvistumisesta	Lisätä nuorten toimintakykyä, antaa sisältöä arkeen, tukea yhteisöllisyyttä ja vuorovaikutustaitoja, lisätä osallisuutta ja vaikuttamismahdollisuuksia

	Nuorten kohtaaminen	Nuodo: tilastot nuorten kohtaamisesta sekä kasvatuksellisten teemoihin käytetty aika	Nuoren tukemisen lähtökohtana on nuoren suhde toisiin nuoriin, omaan lähiympäristöön sekä maailmaan kulttuuriin ja luontoon. Tavoitteena on tukea lasten ja nuorten sosiaalisia suhteita ryhmässä ja yksilönä.
Liminka tunnetaan monipuolisena kulttuuri-, liikunta- ja tapahtumakuntana	Museoalueen tapahtumien lisääminen	4 tapahtumaa vuodessa	Lapsille ja nuorille kohdennettu tapahtuma, jossa on tekemistä, näkemistä ja kokemista. Lasten päivä rakentuu liikunnan ja erillaisen toiminnan ympärille. Nuorten päivä keskittyy enemmän nuorisokulttuuriin.
	Äxön -tapahtuma	Kävijämäärä >300	Kävijämäärien keskiarvo nousee edellisestä vuodesta
	Tarjottavien liikunpaikkojen käyttö lisääntyy	Kävijämäärät	Kävijämäärä > 2025

Talouden tasapaino ja johtaminen

Kunnan perustehtävien hoitaminen ja strategisten päämäärien saavuttaminen edellyttää suunnitelmallista ja pitkäjänteistä taloudenhoitoa. Palvelut järjestetään palveluiden järjestämissuunnitelmien ja talouden reunaehdot huomioiden. Johtamisessa ja taloudenhoidossa huomioidaan yhä enemmän konsernin kokonaisuus. Kunta kehittää asiointipalveluita entistä sähköisempään muotoon. Yhteisöllisyyttä ja kuntalaisten osallistumista vahvistetaan ottamalla käyttöön uusia toimintamalleja, jotka tukevat kuntalaisten kohtaamisia ja vuoropuhelua sekä eri toimijoiden välistä yhteistyötä ja aktiivista toimintaa.

Strateginen tavoite (kuntastrategia)	Palvelualueen toimenpide	Mittari	Tavoite 2026
Hyvinvoiva, osaava, sitoutunut ja kehityshaikainen henkilöstö	Henkilöstön osaamista vahvistetaan mentoroinnilla ja erilaisilla koulutuksilla.	3 koulutuspäivää / työntekijä	Henkilöstön osaaminen vastaa muuttuvan toimintaympäristön vaatimuksiin.

Henkilöstö- ja koulutussuunnitelma

Henkilöstömäärä 31.12.	2023	2024	2025	2026
Vakinaiset, lkm.	17,5	18,5	18,5	19,5
Määräaikaiset, lkm	1	1	3	2
Sijaiset, lkm	0	0	0	0
Työllistetyt (vuoden aikana), lkm	1	2	1 (2 kk)	0
Henkilöstö yhteensä	19,5	21,5	22,5	21,5

Työvoiman saatavuuden ongelma-alueet ja suunnitelmat osaamisen ja saatavuuden varmistamiseksi: Lyhyt-aikaisiin sijaisuuksiin ei palkata henkilöstöä.

9. INVESTOINTIOSA

Investointiohjelma TA 2026 ja TS 2027-2028

Konsernipalvelut	TA 2025	TA2025 muutokset	Muutettu TA2025	TA 2026	TS2027	TS2028
Arvopaperit *)						
menot	-2 080 000	0	-2 080 000	0	0	0
tulot	0	0	0	0	0	0
netto	-2 080 000	0	-2 080 000	0	0	0
Konsernipalvelut, Investoinnit yhteensä						
Investointimenot	-2 080 000	0	-2 080 000	0	0	0
Investointitulot	0	0	0	0	0	0
Nettoinvestoinnit yhteensä	-2 080 000	0	-2 080 000	0	0	0

Elinympäristöpalvelut	TA 2025	TA2025 muutokset	Muutettu TA2025	TA 2026	TS2027	TS2028
Kiinteä omaisuus						
menot	-175 000	0	-175 000	-175 000	-175 000	-175 000
tulot	125 000	0	125 000	525 000	125 000	125 000
netto	-50 000	0	-50 000	350 000	-50 000	-50 000
Mal-hankkeet						
menot	-200 000	0	-200 000	-870 000	-2 000 000	-700 000
tulot	0	0	0	0	0	0
netto	-200 000	0	-200 000	-870 000	-2 000 000	-700 000
Teiden ja alueiden rakentaminen						
menot	-240 000	0	-240 000	-920 000	-2 455 000	-2 140 000
tulot	0	0	0	0	0	0
netto	-240 000	0	-240 000	-920 000	-2 455 000	-2 140 000
Saunaranta						
menot	0	0	0	0	-170 000	-50 000
tulot	0	0	0	0	0	0
netto	0	0	0	0	-170 000	-50 000
Kotiranta						
menot	0	0	0	-80 000	0	-190 000
tulot	0	0	0	0	0	0
netto	0	0	0	-80 000	0	-190 000

Ekokortteli						
menot	-270 000	0	-270 000	-2 850 000	-525 000	0
tulot	0	0	0	0	0	0
netto	-270 000	0	-270 000	-2 850 000	-525 000	0
Linnukkatien kevyenliikenteenväylä						
menot	-110 000	0	-110 000	0	0	0
tulot	345 000	0	345 000	0	0	0
netto	235 000	0	235 000	0	0	0
Puistot ja leikkikentät						
menot	0	0	0	-15 000	-125 000	-365 000
tulot	0	0	0	0	0	0
netto	0	0	0	-15 000	-125 000	-365 000
Emäntäkoulun kaava-alueen kehittäminen						
menot	0	0	0	0	-20 000	0
tulot	0	0	0	0	0	0
netto	0	0	0	0	-20 000	0
Lintutornin uusiminen						
menot	0	0	0	-60 000	0	0
tulot	0	0	0	0	0	0
netto	0	0	0	-60 000	0	0
Tupoksen keskusta-alueen liikennejärjestelyt						
menot	0	0	0	0	-70 000	-400 000
tulot	0	0	0	0	0	0
netto	0	0	0	0	-70 000	-400 000
Kuormatien peruskorjaus						
menot	-80 000	0	-80 000	0	0	-2 200 000
tulot	0	0	0	0	0	0
netto	-80 000	0	-80 000	0	0	-2 200 000
Yleisten alueiden, luontokohteiden ja liikuntapaikkojen rakentaminen						
menot	0	0	0	0	-20 000	0
tulot	0	0	0	0	0	0
netto	0	0	0	0	-20 000	0
Tupoksen Oikotien rakentaminen						
menot	0	0	0	-80 000	0	0
tulot	0	0	0	0	0	0
netto	0	0	0	-80 000	0	0

Elinympäristöpalvelut, investoinnit yhteensä						
Investointimenot	-1 075 000	0	-1 075 000	-5 050 000	-5 560 000	-6 220 000
Investointitulot	470 000	0	470 000	525 000	125 000	125 000
Nettoinvestoinnit yhteensä	-605 000	0	-605 000	-4 525 000	-5 435 000	-6 095 000
Hyvinvointipalvelut, investoinnit yhteensä	TA 2025	TA2025 muutokset	Muutettu TA2025	TA 2026	TS2027	TS2028
Irtaimistohankinnat						
Investointimenot	-10 000	0	-10 000	0	0	0
Investointitulot	0	0	0	0	0	0
Nettoinvestoinnit yhteensä	-10 000	0	-10 000	0	0	0
Ruoka-, puhtaus- ja kiinteistöpalvelut liikelaitos, rakennusinvestoinnit	TA 2025	TA2025 muutokset	Muutettu TA2025	TA 2026	TS2027	TS2028
Kiinteistöjen purkutyöt						
menot	0	0	0	-15 000	-180 000	-480 000
tulot	0	0	0	0	0	0
netto	0	0	0	-15 000	-180 000	-480 000
Pienet peruskorjaushankkeet						
menot	-100 000	0	-100 000	-130 000	-130 000	-130 000
tulot	0	0	0	0	0	0
netto	-100 000	0	-100 000	-130 000	-130 000	-130 000
Linnukan päiväkodin sisäilmakorjaukset						
menot	0	0	0	-150 000	0	0
tulot	0	0	0	0	0	0
netto	0	0	0	-150 000	0	0
Keittiön pinnoitteiden ja -talotekniikan korjaukset						
menot	0	0	0	-50 000	-50 000	-50 000
tulot	0	0	0	0	0	0
netto	0	0	0	-50 000	-50 000	-50 000
Vesikarin koulun korjaustyöt						
menot	0	0	0	0	-130 000	0
tulot	0	0	0	0	0	0
netto	0	0	0	0	-130 000	0
Ruoka-, puhtaus- ja kiinteistöpalvelut liikelaitos, investoinnit yhteensä						
Investointimenot	-100 000	0	-100 000	-345 000	-490 000	-660 000
Investointitulot	0	0	0	0	0	0
Nettoinvestoinnit yhteensä	-100 000	0	-100 000	-345 000	-490 000	-660 000

Limingan kunta, Investoinnit yhteensä	TA 2025	TA2025 muutokset	Muutettu TA2025	TA 2026	TS2027	TS2028
Investointimenot	-3 265 000	0	-3 265 000	-5 395 000	-6 050 000	-6 880 000
Investointitulot	470 000	0	470 000	525 000	125 000	125 000
NETTOINVESTOINNIT YHTEENSÄ	-2 795 000	0	-2 795 000	-4 870 000	-5 925 000	-6 755 000

*) Pääomallainat esitetään jatkossa rahoitusosan kohdassa "Antolainasaamisten lisäykset".

Elinympäristöpalvelut, kiinteä omaisuus: Pääasiassa maanhankintaan kohdistuvia määrärahoja. Maanhankinnasta vastaa kunnanhallitus. Sitovuuden investointitulot ovat tonttien myynneistä saatavia myyntituloja.

Kunta luovuttaa maata asuntorakentamista ja yritystoimintaa varten. Luovutusmuotona on tonttien myynti ja vuokraus. Kaavoitetulla alueella rivitalotontin hinta on kirkonkylällä 20-30 e/m² ja Tupoksessa 20-30 e/m², omakotitalotontin hinta kirkonkylällä 15-35 e/m², Tupoksessa 15-35 e/m² ja Alatemmeksellä 4-6 e/m². Kerrostalotontin hinta on 80-120 e/kerros-m². Tontteja voidaan luovuttaa myös tarjousten perusteella. Tonttien vuosivuokrat ovat olleet 5-10 % myyntihinnasta. Asuintonttien vuosivuokra on 6 % tontin kauppahinnasta ja samalla uusien sopimusten osalta luovutaan maksettujen vuokrien hyvittämisestä mahdollisen tonttikaupan yhteydessä. Hallitukselle annetaan valtuudet määrätä asunto-, teollisuus- ja liiketonttien myynti- ja vuokrataso suhdannetilanteen mukaan. Kunta lohkoo pääsääntöisesti tontit ja perii lohkomiskustannukset tontin myynnin yhteydessä. Määrärahan käytöstä vastaa kunnanhallitus.

Elinympäristöpalvelut, Mal-hankkeet: 2026: Mt813 Lumijoentien-Mutkalankaaren kiertoliittymä, 2027: Mt813 Lumijoentien-Limminganraitin-Pappilantien kiertoliittymä ja 2027-2028: junaradan laiturirakenteiden rakentaminen.

Elinympäristöpalvelut, Teiden ja alueiden rakentaminen: Katu- ja yleisten alueiden korjaukseen varattu investointiraha, jolla toteutetaan katujen peruskorjausta, päällysteiden uusimista, kuivatuksen ja valaistuksen parantamista sekä katusuunnittelua. Toteutus erillisen ohjelman mukaista.

Elinympäristöpalvelut, Saunaranta: Puistoalueiden viimeistely ja jkpp valaistuksen rakentaminen sekä alueen virkistysreittien suunnittelu ja rakentaminen.

Elinympäristöpalvelut, Kotiranta: Kotirannantien valaistuksen rakentaminen ja vaiheen I tonttikatujen asfaltointi ja viimeistely sekä valaistuksen rakentaminen.

Elinympäristöpalvelut, Ekokortteli: Ekokorttelin katurakenteiden, kuivatuksen ja valaistuksen sekä vesihuoltoinfran rakentaminen. Kierrätysaseman järjestelyt ja aseman infran rakentaminen.

Elinympäristöpalvelut, Puistot ja leikkikentät: Puistojen ja leikkikenttien rakentaminen varusteineen alueille, joissa on väestökeskittymiä.

Elinympäristöpalvelut, Emäntäkoulun kaava-alueen kehittäminen: Voimaan tulleen asemakaava ja Mt813 Lumijoentien-Mutkalankaaren kiertoliittymän rakentamisen rajapinta-alueiden toimintojen kehittämisen suunnittelu kunnallistekniikan, kuivatuksen ja jkpp sekä valaistuksen osalta.

Elinympäristöpalvelut, Lintutornin uusiminen: Elinvoimapalveluiden koordinoima Luontokeskuksen lintutornin uusimisen investointihanke. Investointimääräraha on arvio investointihankkeen omarahoitusosuudesta. Toteuttaminen edellyttää myönteistä hankerahoituspäätöstä.

Elinympäristöpalvelut, Tupoksen keskusta-alueen liikennejärjestelyt: Liikenneturvallisuuden ja alueen liikuntapaikkojen rakentumisen myötä Tupoksen keskusta-alueen jalankulku- ja pyöräliikenteen reiteille, saatto- ja pysäköintialueille sekä läpiajoliikenteen reiteille valaistuksineen suunnitellaan ja toteutetaan muutoksia.

Elinympäristöpalvelut, Kuormatien peruskorjaus: Kuormatien peruskorjauksen suunnitelma valmistuu 2025. Peruskorjauksen toteutus vuonna 2028.

Elinympäristöpalvelut, Liikuntapaikkojen rakentaminen: Rantakylän Monttialueen kehittäminen käynnistetään 2027 yleissuunnittelulla. Okkosenperän-Okkosenrannan virkistyspolun vaiheen II rakentaminen toteutetaan 2027.

Elinympäristöpalvelut, Tupoksen oikotien rakentaminen: Tupoksen Oikotien reunaan rakennetaan kevyenliikenteen väylä ja paikoin Oikotien linjausta muutetaan. Oikotie on seudullisen joukkoliikennereitin varrella.

Ruoka-, puhtaus- ja kiinteistöpalvelut liikelaitos, Kiinteistöjen purkutyöt: 2026: Vuoden 2027 purkutöiden suunnittelu. 2027 Tupoksen neuvolarakennuksen ja Vesikarin koulun purettavan osan purkutyöt toteutetaan. 2028: Rantakylän koulun ja Alatemmeksen vanhainkotirakennuksen purkaminen.

Ruoka-, puhtaus- ja kiinteistöpalvelut liikelaitos, Pienet peruskorjaushankkeet: Liikelaitoksen johtokunnan päättämä investointimääräraha kiinteistöjen arvoa ylläpitäviin peruskorjaustarpeisiin.

Ruoka-, puhtaus- ja kiinteistöpalvelut liikelaitos, Linnukan päiväkodin sisäilmakorjaukset: 2026: Toteutetaan Linnukan päiväkodin sisäilmakorjaukset sisältäen lämmitys- ja ilmanvaihtojärjestelmien korjauksia sekä lattiamateriaalien vaihtamisia.

Ruoka-, puhtaus- ja kiinteistöpalvelut liikelaitos, Keittiöpintojen ja -talotekniikan korjaukset: 2026: Koulun keittiöpinnoitteiden uusimisia ja talotekniikan korjauksia työskentelyolosuhteiden vakiinnuttamiseksi.

Ruoka-, puhtaus- ja kiinteistöpalvelut liikelaitos, Vesikarin koulun korjaustyöt: 2027: Vesikarin liikuntahallin ilmanvaihdon- ja lämmitysjärjestelmän muutostyö sekä julkisivun rakentaminen, jotta vanha neuvolarakennus ja purkukuntoinen Vesikarin koulu voidaan purkaa.

10. LIIKELAITOKSET

10.1 KUNNALLISTEKNIikka LIIKELAITOS

Liikelaitoksen yleistavoite

Kunnallistekniikka -liikelaitos vastaa kunnan rakennetun ympäristön ylläpidosta, kehittämisestä ja rakentamisesta. Sen tehtävänä on tuottaa laadukkaita, kustannustehokkaita ja ympäristöystävällisiä teknisiä palveluita, jotka tukevat kunnan vetovoimaa, turvallisuutta ja toimivuutta.

Yleiskuvaus liikelaitoksen palveluista ja tarkoituksesta

Limingan kunnallistekniikka liikelaitos vastaa kunnan rakennetun ympäristön ylläpidosta, kehittämisestä ja rakentamisesta. Sen tehtävänä on tuottaa laadukkaita, kustannustehokkaita ja ympäristöystävällisiä teknisiä palveluita, jotka tukevat kunnan vetovoimaa, turvallisuutta ja toimivuutta.

Palvelualueen keskeisiä palveluita ovat:

Katuverkon ylläpito: Asemakaava alueilla ylläpidettävää katuverkostoa on 80 km, kävelyn- ja pyöräilyväyliä 48 km. Katuverkostosta 65 km on valaistua. Palvelusopimuksen mukaisesti kadut pidetään riittävän hyvässä ja turvallisessa kunnossa. Riittävällä tilaajan myöntämällä investointirahoituksella ja ulkopuolisella hankerahoituksella voidaan panostaa tiestön peruskorjauksiin ja niiden kuntoon. Talvikunnossapidon laatua voi seurata Fluent RoadInfo (fluentprogress.fi) palvelussa.

Yksityisteiden tiekunnille (46 km) kunta järjestää ympärivuotista kunnossapitoa sekä erikseen haettavaa aurauspalvelua. Liikelaitos ylläpitää aurauspalvelurekisteriä ja huolehtii kunnossapitoon liittyvistä hallinnollisista ja käytännön tehtävistä. Yksityisille tarjottavaa asiantuntija apua on tarjolla peruskunnalla.

Yleisten alueiden sekä puisto- ja viheralueiden hoito: Limingassa on n. 200 ha Rams - kunnossapitoluokitukseen kuuluvia viheralueita, joista leikattavaa nurmialaa on lähes 50 ha ja avoimia viheralueita 7 ha. Viheralueiden hoito toteutetaan viheralueiden kunnossapidon luokituksen mukaisesti Viheralueiden kunnossapitoluokitus RAMS 2020 (liminka.fi). Viheralueiden kunnossapidon laatua voi seurata Fluent RoadInfo (fluentprogress.fi) palvelussa.

Leikkipuistoja Limingassa on 18 kpl. Liikelaitos huolehtii puistojen leikkikenttävälineiden riittävästä huollosta ja kunnossapidosta sekä laitteiden säännönmukaisesta tarkastamisesta. Leikkipuistojen ympäristöt pidetään viihtyisinä ja turvallisina leikkipaikkoina. Limingan leikkipuistoihin voi tutustua Fluent Outdoors - Liminka palvelussa. Luontokohteilla pidämme lintutornit, nuotiopaikat ja polut turvallisina ja siisteinä retkeilijöille ja matkailijoille. Keskeisiä kohteita ovat Liminganlahden luontokeskus, Temmesjoen luontopolku ja Alakestilän Arboretum. Käytämme sähköistä huoltokirjaa turvallisuuden valvonnassa.

Paikkatietopalvelut: Tuottaa mittaus- ja kartoituspalveluita maankäytön ja rakentamisen sekä kunnallistekniikan tarpeisiin oikeilla lähtötiedoilla oikea aikaisesti.

Infraomaisuuden hallinta ja aluesuunnittelu: Infraomaisuutta pidetään yllä hyödyntäen kuntokartoituksia, korjausvelkalaskelmia sekä investointisuunnitelmia. Ennakoivaa kunnossapitoa edistetään huolto-ohjelmilla sekä osaavalla henkilöstöllä. Alueiden kehittämisessä ja infrasuunnittelussa huomioidaan toiminnallisuuden lisäksi muun muassa esteettömyys, viihtyisyys, turvallisuus. Kunnallistekniikan tuottamia palveluita ja sen laatua seurataan kahdesti vuodessa tehtävillä laatukierroksilla yhdessä tilaajan kanssa.

Toimintaympäristöanalyysi

Kunnallistekniikka liikelaitos vastaa katuverkon, puisto- ja yleisten alueiden sekä luontokohteiden kunnossapidosta, kehittämisestä, rakentamisesta. Sen toiminta vaikuttaa suoraan kunnan vetovoimaan, turvallisuuteen ja viihtyisyyteen. Toiminta ja osaaminen on laaja-alaista, ammattitaitoista ja tehokasta. Hyvinvoiva työyhteisö yhteistyössä muiden yksiköiden ja sidosryhmien kanssa tukee toisiaan yhteisten tavoitteiden saavuttamisessa.

Limingan kunnan strategiset tavoitteet painottavat elinvoimaisuutta ja vetovoimaisuutta, mikä vaikuttaa kunnallistekniikan investointitarpeisiin ja infrastruktuurin kehittämiseen. Asukkaiden odotukset palveluiden saatavuudesta ja laadusta kasvavat. Kunnan talouden tilanne osaltaan vaikuttaa investointien priorisointiin ja mahdollisuuksiin toteuttaa investointeja. Korjausvelan hallitsemiseksi ja investointitarpeiden selvittämiseksi tehdään säännöllisiä kuntokartoituksia, pitkän aikavälin investointisuunnitelmia, taloudellista suunnittelua ja ennakoivaa kunnossapitoa hyödyntäen erilaisia digitaalisia järjestelmiä. Yhteisrakentaminen Limingan Vesihuollon ja muiden verkostojen kanssa huomioidaan investointitarpeiden ja infrasuunnittelussa.

Aiempien investointien keskeneräisyys haastaa katu- ja viheralueiden kunnossapidossa. Luiskien ja puistoalueiden heinittyminen ja risuttuminen vaikuttaa yleisilmeeseen ja kunnossapidon lisääntyvään tarpeeseen. Tämän vuoksi olisi tärkeää saada riittävä oikea-aikainen investointirahoitus alueiden viimeistelyyn

Limingan luontoarvot ja hyvin hoidetut laadukkaat luontokohteet sekä puisto- ja virkistysalueet vaativat hyvää ja kestävästä suunnittelua sekä ylläpitoa. Kestävän kehityksen periaatteet ohjaavat toimintaa ja ympäristöystävälliset ratkaisut ovat yhä tärkeämpiä. Ympäristön monimuotoisuus ja kestävät ratkaisut korostuvat suunnittelussa ja kunnossapidon tavoitteissa. Ilmastonmuutoksen vaikutukset huomioidaan muun muassa kasvavien hulevesien ja tulvavesien hallinnassa. Luontokohteiden huonokuntoisten rakenteiden uusiminen mahdollistaa kohteiden paremman käytön matkailun ja kuntalaisten tarpeisiin.

Teknologian kehitys tarjoaa mahdollisuuksia palvelutuotannon prosessien kehittämisessä. Toimintakaudella hyödynnetään robotiikan tuomia mahdollisuuksia sekä sähköisten työkalujen käyttöönottoa kunnossapidon tehostamiseksi ja resurssien optimaalinen käyttö huomioiden. Ajantasainen paikkatieto- ja pohjakartta-aineisto edistää kestävästä suunnittelusta ja kartta-aineiston tuottamista.

Riittävä budjetointi ja kustannustehokas toiminta tukee taloudellista suoriutuvuutta. Omistaja-asiakkaan taloudellinen tilanne vaikuttaa palveluiden tuotantoon. Palveluverkkoa arvioidaan ja sopeutetaan vastaamaan

kysyntää ja resurssien saatavuutta. Palveluiden kustannusten nousu pakottaa ennakoimaan ja tarkastelemaan palvelurakennetta uudelleen. Epävakaas maailmanpoliittisessa tilanteessa vaikuttaa energian ja raaka-aineiden hankintahintoihin ja saatavuuteen.

Palveluiden järjestäminen ja keskeiset toimenpiteet toimintavuoden aikana

Katujen peruskorjausten tarve ja palvelutason nosto näkyy suunnitelmakaudella kunnossapidon kasvavina kuluina. Toimintakauden kuluissa on huomioitu katujen kunnossapidon kulujen kasvaminen. Talousarviossa on varauduttu liikenneturvallisuutta parantaviin toimiin kuten liikenteenjakajien kunnostamiseen, Tupoksen pyöriteiden vesakon raivaukseen sekä viitoituksen päivittämiseen ja laadukkaamman talvihoidon järjestämiseen keskustan alueella sekä koululaisten käyttämien kävely- ja pyöräilyväylien parannuksiin talvi- ja kesähoidossa. Suunnitelmakaudella päivitetään katujen kuntoinventointi, joka tukee investointitarpeiden priorisointia ja ohjaa kunnossapidon resursseja. Palveluiden kustannusten nousu pakottaa ennakoimaan ja tarkastelemaan palvelurakennetta uudelleen yksityisteiden osalta.

Viher- ja yleisten alueiden hoidossa kausityön tarve on huomioitu henkilöstöresursseihin. Kunnossapidon palvelun ostoa tehdään taloudellisten ja henkilö resurssien puitteissa. Viheralueiden ja leikkipuistojen kehittämistyötä tehdään verkostosuunnitelman mukaisesti. Leikkipuistojen huonokuntoisia rakenteita uudistetaan ja puistoalueilta poistetaan hävitettäväksi säädettyä viitapihlaja-angervoa. Museoalueen toiminnallisuutta ja ympärivuotista käyttöä lisätään jätehuollon ja valaistuksen ratkaisulla. Toimintakaudella hyödynnetään robotiikkaa viheralueiden kunnossapidossa. Robotiikasta saatuja hyötyjä ovat henkilöresurssien käyttö muissa tehtävissä, ajankäytön tehostuminen sekä hoitoluokituksen mukaisen laatutason ylläpitäminen. Puistometsien hoitoa toteutetaan laaditun kunnossapito-ohjelman mukaisesti. Huonokuntoisesta katupuustosta toteutetaan erilliset kuntoarviot.

Luontokohteiden huonokuntoisten rakenteiden uusimiseen on varauduttu Liminganlahden lintutornin ja Alakestilän Arboretumin siltojen osalta. Koululasten lukumetsä on aktivoinut Hahtikarin sillan käyttöä, joten turvallisemman kulkuyhteyden toteuttamiseksi koululaisille silta uusitaan toimintakaudella. Suunnitelmakaudella seurataan toimintaa tukevia rahoitusmahdollisuuksia ja niitä haetaan, mikäli ne tukevat liikelaitoksen toimintaa.

Kunnallistekniikan varastointitilojen tarve on selvittelyssä suunnitelmakaudella. Ekokorttelista varatun tontin rakentuminen, Kuormatien sekä Selkämaan tilojen mahdolliset muutokset vaikuttavat järjestelyihin. Pölykujan varikon toimistotiloja tarjotaan myös omistaja-asiakkaan käyttöön.

Investointi tarpeiden selvittämiseksi on tehty pitkän tähtäimen suunnitelmat (PTS) katujen sekä viher- ja leikkipuistoverkostoon. Vuosittain laaditaan yhdessä tilaajan kanssa katujen ja alueiden kunnostamisen investointiohjelma, jonka toteutus on valtuuston määrittelemien määrärahojen mukaista. Tulevalla kaudella rahoitusta on esitetty mm. katujen ja yleisten alueiden kunnostamiseen 920 000 €. Rahoituksella toteutetaan suunnittelua, kuivatusta ja tulvariskien hallintaa, katujen päällystystä sekä peruskorjausta valaistukselle, kaduille, silloille, puistoille ja yleisille alueille.

Toimintasuunnitelma

Palvelu	Oman tuotannon osuus	Ostopalvelut	Hankintatapa	Muutokset suunnitelma-kaudella
Katujen kunnossapito	15 %	85 %	kilpailutus, oma-johtoinen työ ja tarvikkeet	kilpailutetut urakoitsijapalvelut, talvikunnossapidon laadun nosto, katuinventointi, liikenneturvallisuuden parantaminen
Aurauspalvelu	3 %	97 %	kilpailutus	ei muutosta
Yksityistiet	3 %	97 %	kilpailutus, oma-johtoinen työ ja tarvikkeet	ei muutosta
Yleiset alueet	67 %	33 %	kilpailutus, oma-johtoinen työ ja tarvikkeet	kilpailutetut urakoitsijapalvelut, kausityöresussi
Mittaus ja kartoitus	98 %	2 %	omajohtoinen työ	ei muutosta

Toiminnan kehittäminen

Katuinfran omaisuudenhallinnan yksi keskeisimmistä työkaluista on kartoittaa katujen nykyinen kunto. Katujen kuntoinventointi päivitetään vastaamaan tämän hetkistä tarvetta. Selvitykset katuverkon palvelutasoon, valaistuksen ja Tuomiaron siltojen kuntoon sekä tulvavesien hallintaan täydentävät infran hallinnan työkalupakettia.

Toiminnan digitaalisia palveluita kehitetään kunnossapidon päivittäisinä työkaluina. Kunnossapidon tehtäviin laadittavien kohde- ja työselostekorttien laatimista jatketaan. Jatkossa nämä selkeyttävät työtehtävien jakoa ja ohjaavat paremmin itsenäisempään työntekoon. Kaluston ylläpidon tueksi on otettu käyttöön kaluston hallinnan digitaalinen työkalu, joka odotetaan tuovan hyötyä työturvallisuuden parantamiseen, kustannussäästöihin, raportointiin ja tekniikan ympäristöystävällisyyteen. Digitaalisen työkalun tarve on myös rakentamisen palveluissa, joten asiaa selvitetään tulevilla toimintakaudella. Paikkatietopalveluiden kehittämistä toteutetaan yhteistyössä tilaajan kanssa.

Kameravalvontajärjestelmän hankinta uusitaan vuoden 2026 aikana. Tavoitteena on parantaa järjestelmän käytettävyyttä ja kustannustehokkuutta. Jatkamme robotiikan käyttöä kunnossapidossa keskustan ja Tupoksen viheralueiden hoidossa, robotiikka mahdollistaa kunnossapidon tehostamisen, kunnossapitoluokituksen mukaisen laatutason ja parantaa resurssointia.

Työntekijöiden työhyvinvointia pyritään parantamaan ottamalla henkilöstöä mukaan työn suunnitteluun, lisäämällä työnkiertoa ja tehtäväkohtaisia kohdekortteja sekä kohdennettuja koulutuksia ja tarvittaessa työaikajärjestelyjen muutoksia. Työhyvinvoinnin kehittämistä tuetaan muodostamalla henkilöstöstä työryhmä, joka osallistuu aktiivisesti kehitystyöhön.

Valaistuksen energiasäästötoimenpiteitä on tehty suunnitelmallisesti jo 10 vuoden ajan, työ on vielä kesken. Suunnitelmakaudella pyritään aloittamaan valaistun verkoston selvitykset etä- ja älyvalaistuksen kehittämiseen energiansäästön osalta.

Mahdolliset muutokset palveluverkossa vaikuttavat myös liikelaitoksen toimintaan. Palveluntuotannon osa-alueita arvioidaan ja kehitetään toimintaa sopeuttamalla vastaamaan tilaajan tarpeita.

Talous

Käyttötalous (sisäinen/ulkoinen)	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028
LIKEVAIHTO	1 610 203	1 654 500	1 729 500	1 729 700	1 729 900
VALMISTUS OMAAN KÄYTTÖÖN	47 390				
LIIKETOIMINNAN MUUT TUOTOT	23 595				
MATERIAALIT JA PALVELUT	-1 077 767	-1 077 145	-1 129 832	-1 149 932	-1 166 132
AINEET, TARVIKKEET JA TAVARAT	-262 306	-186 950	-202 600	-205 100	-207 700
PALVELUJEN OSTOT	-815 461	-890 195	-927 232	-944 832	-958 432
HENKILÖSTÖKULUT	-404 403	-461 433	-458 397	-467 400	-476 400
PALKAT JA PALKKIOT	-331 006	-373 023	-371 282	-378 600	-386 100
HENKILÖSIVUKULUT	-73 397	-88 410	-87 114	-88 800	-90 300
ELÄKEKULUT	-70 748	-78 532	-76 577	-78 100	-79 600
MUUT HENKILÖSIVUKULUT	-6 478	-9 879	-10 537	-10 700	-10 700
HENKILÖSTÖKORVAUKSET	3 828				
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-7 997	-2 599			
LIIKETOIMINNAN MUUT KULUT	-108 036	-149 158	-135 479	-135 939	-136 239
LIKEYLIJÄÄMÄ (-ALIJÄÄMÄ)	82 986	-35 835	5 793	-23 571	-48 871
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT	13				
YLI-/ALIJÄÄMÄ ENNEN SATUN.ERIÄ	82 999	-35 835	5 793	-23 571	-48 871
YLI-/ALIJÄÄMÄ ENNEN VARAUKSIA	82 999	-35 835	5 793	-23 571	-48 871

Talousarvionssa on huomioitu omistajaohjauksen linjaukset kustannusten kasvun hillitsemiseksi. Toimintakaudelle suunnitellut korotukset liittyvät katujen korjaustarpeeseen, talvikunnossapidon laadun nostoon koululaisreiteillä, liikenneturvallisuuden parantamiseen ja robotiikan lisäämiseen. Toiminnan kehittämisellä, kilpailutuksella ja tuotevalinoilla pyritään hillitsemään kustannuskehitystä. Tuottavuutta pyritään parantamaan jatkuvalla vastuullisella ja kestäväällä palvelujen kehittämisellä, pitkän tähtäimen suunnittelulla, kustannusvastaavalla hinnoittelulla ja sopimusohjauksella.

Liikelaitoksen henkilöstökulut ovat laskeneet, vakituisten henkilöstön määrä on laskenut vuodesta 2022. Kausityön resurssin tarve tarkastellaan vuosittain tilauskannan mukaisesti. Muuttuva toimintaympäristö, tilaajan talouden sopeuttamistarpeet ja maailmanpoliittinen tilanne voivat vaikuttaa myös liikelaitoksen toimintaan. Suunnitelmakaudella seurataan eri rahoitusmahdollisuuksia ja niitä haetaan, mikäli ne tukevat liikelaitoksen toimintaa.

Liikelaitoksen keskeiset muutokset ja toimenpiteet suunnittelukaudella

Alueiden laajentuminen, katuverkon korjaustarpeet ja palvelun tason parantaminen kunnossapidossa näkyy suunnitelmakaudella kasvavina kuluina. Toimintakaudelle suunnitellut korotukset liittyvät katujen korjaustarpeeseen, talvikunnossapidon laadun nostoon koululaisreiteillä, liikenneturvallisuuden parantamiseen ja robotiikan lisäämiseen. Katujen ja alueiden investointiohjelmassa on varauduttu energiatehokkuuden lisäämiseen uusimalla katuvalaistusta LED -tekniikkaan ja infran kokonaisvaltaisiin uusimiseen valaistuksen osalta. Valaistusta uusitaan mikäli investointimääräraha on esityksen mukainen. Palveluiden kustannusten nousu pakottaa ennakoimaan ja tarkastelemaan palvelurakennetta uudelleen yksityisteiden osalta. Korjausvelan hallitsemiseksi ja investointitarpeiden selvittämiseksi päivitetään katujen kuntoinventointi.

Alueiden laajeneminen näkyy myös puistojen hoidossa kasvavina kuluina sekä aiempien vuosien investointien keskeneräisyys haastaa kunnossapidossa. Tarvetta on kausityöhön henkilöstöresursseissa ja palvelujen ostoon. Hoidontaso on luokiteltu Rams-kunnossapitoluokituksen mukaisesti. Mikäli halutaan laadukkaampaa hoitoa, tulee kunnossapidon tasoluokitusta nostaa. Suunnitelmakaudella kehitetään hoitokortteja kunnossapidon työkaluksi ja lisätään robotiikkaa, jonka tavoitteena on tehostaa puistojen hoidon tuottamista ja parantaa kunnossapitoluokituksen mukaista laatutasoa. Viheralueiden ja leikkipuistojen kehittämisyyttä tehdään verkostosuunnitelman mukaisesti. Leikkipuistojen huonokuntoisia rakenteita uudistetaan ja puistoalueilta poistetaan hävitettäväksi säädettyä viitapihlaja-angervoa. Museoalueen toiminnallisuutta ja ympärivuotista käyttöä lisätään jätehuollon ja valaistuksen ratkaisuilla. Puistometsien hoitoa toteutetaan laaditun kunnossapito-ohjelman mukaisesti. Huonokuntoisesta katupuustosta toteutetaan erilliset kuntoarviot. Luonto-kohteiden huonokuntoisten rakenteiden uusimiseen on varauduttu Liminganlahdella, Alakestilän Arboretumissa ja Hahtikarissa.

Vuosittain laaditaan yhdessä tilaajan kanssa investointiohjelma, jonka toteutus on valtuuston määrittelemien määrärahojen mukaista. Tulevalla kaudella rahoitusta on esitetty mm. katujen ja yleisten alueiden kunnostamiseen 920 000 €.

Muuttuva toimintaympäristö, tilaajan talouden sopeuttamistarpeet ja maailmanpoliittinen tilanne voivat vaikuttaa myös liikelaitoksen toimintaan. Suunnitelmakaudella seurataan eri rahoitusmahdollisuuksia ja niitä haetaan, mikäli ne tukevat liikelaitoksen toimintaa.

Elinvoimainen kuntaympäristö

Lähtökohtana on kunnan elinvoiman lisääminen tukemalla yritysten kasvua, kehittymistä ja työpaikkojen lisäämistä. Elinvoiman kehittämisessä olennaista on myös työllisyys ja vetovoimainen kuntabrandi. Profiloitumme kansainvälisen matkailun kohteena ja tavoitteenamme on nostaa Liminka yhdeksi luonto- ja teemamatkailun kärkikohteeksi Pohjois-Suomessa.

Strateginen tavoite (kuntastrategia)	Palvelualueen toimenpide	Mittari	Tavoite 2026
Työpaikkojen ja yritysten määrä kasvaa	Työpaikka-alueiden rakentaminen investointiohjelman mukaisesti	Investointiohjelman toteutus %	Ekokorttelin alueen kunnallistekniikan valmistuminen
Pohjois-Suomen paras työllisyysaste ja alle 25-vuotiaiden täystyöllisyys	Mahdollistaa nuorille ensimmäinen 2 vk työkeilu/ työpaikka kunnosapidon tehtävissä	työllistettyjen nuorten määrä	15-20 henkilöä
Liminka yhdeksi luontoja teemamatkailun kärkikohteeksi Pohjois-Suomessa	Edistää luonnon monimuotoisuutta ja hillitää vieraslajien lisääntymistä. Luontokohteiden ylläpito. Edistää Virkkulan lintutornin uudistumista.	Luonnon ennallistamisen ja monimuotoisuuden toimenpiteet. Asukaskysely ja kävijämäärät Virkkulan lintutornihankkeen valmistumisaste	2 kertaa vuodessa Positiivinen ja kehittävä palaute ja hankkia kävijälaskurit kohteille. Uuden lintutornin hanke vireillä

Maankäyttö ja kuntakuva

Maapolitiikkaa toteutetaan erillisen valtuuston hyväksymän maapolitiittisen ohjelman mukaisesti. Keskeistä on kunnan vetovoiman ja kunnan keskusta-alueen kehittäminen, hyvät liikenneyhteydet ja julkinen liikenne, kestävän kehitys ja uusien innovaatioiden hyödyntäminen, sekä riittävän tonttitarjonnan varmistaminen.

Strateginen tavoite (kuntastrategia)	Palvelualueen toimenpide	Mittari	Tavoite 2026
Kuntakeskuksen veto-voima kasvaa	Viihtyisä ja hoidettu ympäristö	Asukaskysely	Positiivinen ja kehittävä palaute
Saavutettavuus ja liikenneyhteydet paranevat	Edistetään lähijunan toteutumista. Katujen kunnon parantaminen	Investointien toteuma % peruskorjatut km päällystetyt km Katuinventoinnin toteutuminen	Katujen peruskorjausohjelman tavoitteen toteutuminen Katuinventoinnin päivittäminen

Hyvinvoivat kuntalaiset

Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen on Limingassa kuntajohtamisen ytimessä. Se on kiinteä osa kuntastrategiaa sekä talouden ja toiminnan suunnittelua. Kunta luo toiminnallaan kuntalaisille hyvät edellytykset huolehtia omasta terveydestään ja hyvinvoinnistaan.

Strateginen tavoite (kuntastrategia)	Palvelualueen toimenpide	Mittari	Tavoite 2026
Osallistumista ja yhteisöllisyyttä tukevat toimintamallit on otettu käyttöön	Osallistava aluesuunnittelu	Osallistamiskerrat	Osallistetaan kuntalaiset alueiden suunnitteluun
Liminka tunnetaan monipuolisena kulttuuri-, liikunta- ja tapahtumakuntana	Mahdollistetaan tapahtumien järjestäminen yleisillä alueilla	Vastataan tarpeisiin	Vastataan tarpeisiin

Talouden tasapaino ja johtaminen

Kunnan perustehtävien hoitaminen ja strategisten päämäärien saavuttaminen edellyttää suunnitelmallista ja pitkäjänteistä taloudenhoitoa. Palvelut järjestetään palveluiden järjestämissuunnitelmien ja talouden reunaehdot huomioiden. Johtamisessa ja taloudenhoidossa huomioidaan yhä enemmän konsernin kokonaisuus. Kunta kehittää asiointipalveluita entistä sähköisempään muotoon. Yhteisöllisyyttä ja kuntalaisten osallistumista vahvistetaan ottamalla käyttöön uusia toimintamalleja, jotka tukevat kuntalaisten kohtaamisia ja vuoropuhelua sekä eri toimijoiden välistä yhteistyötä ja aktiivista toimintaa.

Strateginen tavoite (kuntastrategia)	Palvelualueen toimenpide	Mittari	Tavoite 2026
Kuntakonsernin talous on tasapainossa	Talousarvio	Talousarvio 12/2026	+/- 0
	Toiminnan kehittäminen vastaamaan tilaajan tarpeita muuttuvissa tilanteissa.	Toteutunut/Ei toteutunut	Digitaalisten työkalujen kehittäminen
	Kustannuskasvun hillitseminen	Maarakennuskustannusindeksi /vuosi	
Omistajaohjauksella toteutetaan kuntastrategiaa	Omistajaohjaus palaverit Palvelusopimus	Talousarvio	+/- 0 Laatukieros 2kpl/ vuosi
Hyvinvoiva, osaava, sitoutunut ja kehityshaikainen henkilöstö	Koulutussuunnitelma	Koulutuspäivien lukumäärä	2 pv/hlö
	Tavoitekeskustelut	100 %	100 %
	Henkilöstönsaatavuus ja	5 hlö/vuosi	Kausityöresurssin

	tarve		saatavuus
	Sairauspoissaolojen määrä alle 15 pv/tt	Sairauspoissaolot pv/tt	Samalla tasolla kuin vuonna 2025
	Pitkien sairauspoissaolojen väheneminen	Sairauspoissaolot/vuosi 1-2/vuosi	Vuoden 2025 taso
	Työhyvinvoinnin lisääminen	Henkilöstökysely 1 krt/2 vuodessa	Mukana työhyvinvoinnin rakentajat hankkeessa. Työhyvinvoinnin tapahtuma yksikössä.
Oikea-aikainen, avoin ja monikanavainen viestintä	Ajankohtaisista asioista viestiminen	Toteutunut/Ei toteutunut	Viestitään ajankohtaisista asioista kuntalaisille. Valmistellaan Kunnallistekniikan viestinnän vuosikello

Henkilöstö- ja koulutussuunnitelma

Liikelaitoksessa on ammattitaitoinen henkilöstö ja koulutusta järjestetään henkilöstölle koulutussuunnitelman mukaisesti. Liikelaitoksessa työskentelee toimintakaudella vakituisesti 8 työntekijää. Esihenkilö- ja valvonta tehtävissä toimii 2 henkilöä.

Kunnan kasvun myötä kunnossapidettävien alueiden määrä on lisääntynyt. Investointien ja mahdolliset muutokset tilauskannassa sekä talouden tasapainottaminen voi edellyttää tarkastelemaan henkilöresurssitarvetta tarkemmin. Talousarviossa on varattu määräraha kausityölle (5 hlö). Kausi-työtä tarjotaan 1-6 kk pituisiin työsuhteisiin, riippuen työtehtävästä. Palkkatukityö käytänteet ovat muuttumassa, mutta liikelaitos pyrkii mahdollistamaan työllistymisen edistämistä. Kesänuoria työskentelee kunnossapidon tehtävissä suunnitelmakaudella n. 20 hlö. Harjoittelu- ja työssä oppimisen paikkoja tarjotaan tilanteen mukaan. Henkilöstön osaamisen kehittymistä mahdollistetaan erilaisin koulutuksin. Koulutuksissa huomioidaan työturvallisuuteen panostaminen, yhdyskuntara-kentamislakia koskevat muutokset sekä ammatillista osaamista lisäävät koulutukset. Työntekijöiden työhyvinvointia pyritään lisäämään ottamalla henkilöstöä mukaan työn suunnitteluun, lisäämällä työnkiertoa, varhaisen tuen palveluilla sekä työaikamuutoksilla.

Muutokset henkilöstöresursseissa	2022	2023	2024	2025	2026
Rakennusmies, tehtävää ei täytetty	-1				
Työnohjaaja, tehtävää ei täytetty		-1			
Kartoittaja, tehtävää ei täytetty			-1		
Kunnossapitoinsinööri, määräaikainen ei jatkunut			-1		
Palvelun siirto hyvinvointipalveluille			-3		

HENKILÖSTÖMÄÄRÄ	2022	2023	2024	2025	2026
Vakinaiset, lkm	13	13	8	8	8
Määräaikaiset, kausityö lkm	7	9	5	1	5
Sijaiset, lkm	-	-	-	-	-
Työllistetyt (vuoden aikana), lkm	7	3	3	2	-
Henkilöstö yhteensä	27	25	16	11	13

10.2 RUOKA-, PUHTAUS- JA KIINTEISTÖPALVELUJEN LIIKELAITOS

Liikelaitoksen yleistavoite

Ruoka-, puhtaus- ja kiinteistöpalvelut tukevat omistaja-asiakkaan prosesseja onnistumaan oman perustehtävän suorittamisessa tarjoamalla maukkaan ja terveellisen, ravitsemissuosituksen mukaisen aterian sekä puhtaan ja viihtyisän toimintaympäristön. Liikelaitoksen palvelutuotanto on kustannustehokasta ja kannattavaa sekä toiminta on asiakaslähtöisesti täsmällistä ja joustavaa.

Yleiskuvaus liikelaitoksen palveluista ja tarkoituksesta

Liikelaitoksen toiminta-ajatuksena on tuottaa kunnan eri toimipaikkojen ja asiakasryhmien tarvitsemat ruoka-, puhtaus- ja kiinteistöpalvelut taloudellisesti, ympäristöystävällisesti sekä asiakkaan toiminta ja tarpeet huomioiden.

Ruokapalvelujen asiakkaista valtaosa on lapsia ja nuoria sekä heidän parissa työskentelevää kunnan henkilökuntaa. Päivittäin tarjotaan lähes 3500 annosta lounasta kunnan eri kouluissa ja päiväkodeissa. Ruoanvalmistuksessa suositaan suomalaista lihaa sekä muita kotimaisia elintarvikkeita. Lähellä tuotettuja elintarvikkeita löytyy ruokalistalta muun muassa perunan, juureksien, maidon ja leivän osalta. Ateriat tuotetaan Liminganlahden koulun valmistavasta keittiöstä.

Puhtauspalvelujen siivottavat kohteet ovat kunnan omassa toiminnassa olevia kiinteistöjä. Siivottavaa pintaa 24 eri kiinteistössä on noin 40 000 m². Puhtauspalvelujen tavoitteena on tuottaa palvelu taloudellisesti sekä huolehtia kiinteistön käyttäjille eri tilatyypin ja käyttöasteen mukainen puhtaustaso. Siistit ja puhtaat tilat luovat tilojen käyttäjille viihtyvyyttä, hygieenisyyttä sekä käyttöturvallisuutta. Laitoshuoltajat toimivat kiinteistöhuollon kanssa yhteistyössä huomioiden kiinteistön huolto- ja korjaustarpeita.

Kunnan omistamien kiinteistöjen kerrosala on noin 45000 m² ja tilavuus n. 232 000 m³. Kiinteistöpalveluiden kunnossapitoon kuuluvat kunnan omistamat rakennukset sekä osa kunnan vuokraamista kohteista. Kiinteistö on jaettu kiinteistönhoitajien kesken vastuurakennuksiin. Kiinteistönhoidon toimintaa ohjaa huoltokirjaohjelma, joka tehostaa kiinteistöjen suunnitelmallista kunnossapitoa. Lisäksi ohjelmassa tehdään kiinteistöjen palvelupyynnöt, jotka kiinteistönhoitajat reagoivat tarpeenmukaisesti. Kiinteistöpalveluiden tehtäviin kuuluu ruoankuljetus kouluille ja päiväkodeille.

Toimintaympäristöanalyysi

Omistaja-asiakas edellyttää liikelaitoksen palvelutuotannon tehostamistoimenpiteitä kustannuskasvun hillitsemiseksi. Tämän vuoksi palvelutuotantoa arvioidaan kaikilla liikelaitoksen toiminta-alueilla. Omistaja-asiakkaan sopeuttamistoimenpiteet vaikuttavat liikelaitoksen toimintaan muun muassa tilausmäärien ja palvelupakettien vähenemisen kautta.

Teknologian kehitys tarjoaa mahdollisuuksia palvelutuotannon prosessien kehittämisessä. Puhtaus- ja kiinteistöpalveluiden tuotantoon on lisätty robotiikkaa aiempina vuosina, ja robotiikan laajempaa käyttöönottoa selvitetään edelleen aktiivisesti. Automatisoinnilla pyritään parantamaan toiminnan laatua sekä optimoimaan resurssien käyttöä.

Ruoka- ja puhtaanapitoalan heikko vetovoima vaikeuttaa työvoiman saatavuutta myös liikelaitoksen palvelualueilla. Eläköityminen lisää työvoimatarvetta, mutta koulutuksesta ei valmistu riittävästi alalle sitoutuvia työntekijöitä. Tämä näkyy erityisesti sijaisuuksien täytön ja henkilöstön varmistamisen haasteina.

Limingan kunnassa hyväksyttiin vuoden aikana ilmasto- ja ympäristöohjelma. Kestävän kehityksen edistäminen, vastuulliset valinnat sekä sidosryhmien muuttuviin odotuksiin ja tarpeisiin vastaaminen kuuluvat liikelaitoksen arkeen ohjelman mukaisesti. Lisäksi kunta kilpailutti sähkön toimittajan vuosille 2025–2027.

Kiinteistöjen energiankulutuksessa korostuu käyttäjäasiakkaan rooli. Yhteistyössä käyttäjien ja kiinteistöpalveluiden kanssa kehitetään sekä energiatehokkuutta että kierrätystä. Ruokapalveluissa ruokahävikin vähentämistä toteutetaan kokonaisvaltaisesti aterian elinkaaren aikana ruokalistan suunnittelusta tarjoiluun. Ruokahävikin vähentämisellä on merkittävä ympäristövaikutus: ravitsemispalvelusektorin osuus koko elintarvikeketjun ruokahävikistä on noin 17 prosenttia. Hävikkiä kertyy eniten tarjoiluhävikistä eli ruoasta, joka jää syömättä.

Geopoliittinen epävakaus maailmanlaajuisesti vaikuttaa energian ja raaka-aineiden hankintahintoihin sekä niiden saatavuuteen.

Palveluiden järjestäminen ja keskeiset toimenpiteet toimintavuoden aikana

Omistaja-asiakkaan tekemät muutokset palveluverkkoon vaikuttavat myös liikelaitoksen toimintaan. Kaikkia palvelutuotannon osa-alueita arvioidaan uudelleen, ja toimintaa sopeutetaan sekä organisoidaan vastaamaan omistaja-asiakkaan tekemiin tilausmuutoksiin.

Vuokrakiinteistöjen määrää tarkastellaan, ja Tupoksen moduulirakennuksesta Vilskeestä luovutaan suunnitelman mukaisesti vuoden 2026 alussa. Esiopetukselle vuokrataan korvaavat toimitilat moduulin käytöstä luopumisen vuoksi. Kiinteistöpalveluiden palvelualueella suurin muutos on sosiaali- ja terveyspalveluiden sekä pelastustoimen kiinteistöjen poistuminen kiinteistönhoidon palvelutuotannosta. Näiden kohteiden poistuminen näkyy kiinteistönhoidossa hoidettavan alan vähenemisenä, noin 7 000 m²:llä.

Puhtauspalveluiden tuotannossa siirrytään asiakkaan toiveen mukaisesti vuoropäiväsiivoukseen alakoulujen luokkahuoneiden osalta. Vuokrakiinteistöjen luopumisen myötä palvelutuotantoa tarkastellaan toiminnan sujuvuuden ja resurssien tarkoituksenmukaisen kohdentamisen varmistamiseksi. Vuoden 2025 lopussa kilpailutettiin kahden kiinteistön puhtauspalvelun tuottaja.

Ruokapalveluiden palvelutuotannossa jatketaan valmistavan keittiön prosessien kehittämistä ja uudelleenorganisointia vuoden 2026 aikana.

Palvelu	Arvio palvelutarpeesta	Oman tuotannon osuus	Ostopalvelut	Hankintatapa	Muutokset suunnitelma-kaudella
Ruokapalvelut	ennallaan	100 %		1 valmistuskeittiö	ei muutosta
Puhtauspalvelut	ennallaan	n. 95%	5 %		Peruspesujen mahdollinen hankinta.
Kiinteistö-palvelut	ennallaan	100 %			
Virastomestari-palvelut	ennallaan	100 %			Palvelun vakiinnuttaminen

Toiminnan kehittäminen

Ruokapalvelut

Palveluiden tuottamisverkosto järjesteltiin uudelleen vuoden 2025 aikana ja toiminnan kehittämistä jatketaan vuoden 2026 aikana. Tavoitteena on sisäisen hinnoittelun kustannusten hillitseminen omistaja-asiakkaalle, ulkoisten kustannusten aiheuttaessa asiakashinnoitteluun korotuspainetta.

Lasten ja nuorten osallistamista ruokapalveluiden toiminnan kehittämisessä on saatu hyviä kokemuksia viime vuosien ajalta. Asiakaspalautteen kerääminen ja analysointi on otettu osaksi jatkuvaa kehittämisprosessia, jotta palveluja voidaan räätälöidä entistä paremmin asiakkaiden tarpeisiin. Maisteluraatien vakiinnuttaminen ruokapalveluiden tuotekehitystoimintaan on tuonut uusien ruokien suunnittelusta asiakaslähtoisempää. Uusien tuotteiden elinkaari on pidempi sekä menekki on aiempaa parempaa.

Ruokahävikkiä pyritään edelleen vähentämään kokonaisvaltaisesti aterian elinkaaren aikana ruokalistan suunnittelusta valmiin ruoan tarjoiluun. Ruokahävikistä on kerätty seurantatietoa vuoden 2025 aikana ja tavoitteena vähentää hävikkiä sekä miettiä keinoja yhteistyössä asiakkaan kanssa, kuinka hävikkiä voidaan vähentää. Tavoitteena on osallistaa lapsia ja nuoria sekä henkilöstöä keksimään konkreettisia keinoja hävikin vähentämiseksi. Seurantatietojen perusteella pyritään vuonna 2026 vähentämään hävikkiä 10 % verrattuna vuoden 2025 tasoon.

Vuonna 2025 kartoitettiin mahdollisuutta vaihtaa toiminnanohjausjärjestelmän toimittajaa. Selvityksen tavoitteena oli löytää ratkaisu, joka tukee liikelaitoksen eri palvelualueiden toimintaa ja edistää uusien toimintamallien ja kehitysmahdollisuuksien käyttöönottoa.

Puhtauspalvelut

Robottiikan käyttöönottoa jatketaan puhtauspalveluiden palvelualueella. Saadun kokemuksen pohjalta on tunnistettu puhtauspalveluiden tuottamiseen robotiikan tuomat hyödyt muun muassa työvoiman irrottaminen vaativimpiin puhtaustason työtehtäviin, ajankäytön tehostuminen sekä puhtaustason ylläpitäminen. Robotiikan hyödyntämisen myötä palvelualueen konekannan uudistamista tarkastellaan, tavoitteena on puhtauspalveluiden laadun kehittäminen ja työmenetelmien optimointi.

Ympäristön kemikaalikuormaa pyritään vähentämään puhtauspalveluiden tuottamisessa mm. laikkavalinnoilla, jotka mahdollistavat kiinteistöjen lattioiden puhdistamisen ilman kemikaaleja. Ikkunoiden puhdistamisessa hyödynnetään vuonna 2024 hankittua laitetta, jonka toimintaperiaate perustuu kemikaalittomaan suodatettuun puhtaaseen veteen.

Lukion kiinteistön puhtauspalveluiden tuottamisessa kokeillaan kemikaalitonta siivousta. Kiinteistön puhtaustason laatua arvioidaan vertailemalla pintapuhtausnäytteitä sekä tekemällä aistinvaraista arviointia säännöllisesti. Lukion kiinteistön puhtauspalveluissa jatkuu kemikaalittoman siivouksen kokeilua. Puhtaustason laatua seurataan säännöllisesti pintapuhtausnäytteillä ja aistinvaraisen arvioinnin avulla. Saniteettitilojen siivouksessa hyödynnetään edelleen kemiallisia puhdistusaineita.

Edellisvuosien kokemusten perusteella tekstiililattioiden peruspesun hankintaa jatketaan ostopalveluna. Tavoitteena on henkilöstöresurssien hyödyntäminen muissa työtehtävissä kustannustehokkaasti. Ulkoisen palveluntuottajan suorittama säännöllinen tekstiililattioiden syväpuhdistus pidentää tekstiililattian ikää, sekä keventää ylläpitosiivousta ja vuosittaista perussiivoustarvetta. Vuodelle 2026 suunniteltu tekstiililattioiden pesupalveluiden kilpailutus koskee Linnukan koulua sekä Lakeustalon kiinteistöjä.

Puhtauspalveluiden laatua seurataan säännöllisillä kehitystapaamisella, näihin osallistetaan tilaaja sekä käyttäjän edustus. Tuotetun puhtauspalvelun laatua seurataan myös palveluntuottajan toimesta muun muassa siivoustyön mitoituksen ylläpitämisellä sekä laitoshuoltajien harvemmin tehtävien määräaikaistoiden kuittaamisella. Keväälle 2026 on sovittu laatu- ja yhteistyötapaamisia käyttäjäasiakkaan kanssa. Asiakastyytyväisyyskyselyä kehitetään entistä kohdennetumpaan suuntaan, ja se tullaan jatkossa suuntaamaan yksittäisten kiinteistöjen käyttäjäasiakkaalle. Näillä kohdennetuilla kyselyillä pyritään kehittämään puhtauspalveluiden laatua, sekä vahvistamaan yhteistyötä asiakkaiden kanssa. Lisäksi selvitetään mahdollisuutta laatia erillisiä kyselyjä myös lapsille ja nuorille.

Työntekijöiden työhyvinvointia pyritään parantamaan ottamalla henkilöstöä mukaan työn suunnitteluun, lisäämällä työnkiertoa työkohteiden välillä sekä työaikajärjestelyjen avulla. Työhyvinvoinnin kehittämistä tuetaan muodostamalla henkilöstöstä työryhmä, joka osallistuu aktiivisesti kehitystyöhön.

Kiinteistöpalvelut

Kiinteistöt jaetaan siten, että jokaisella kiinteistönhoitajalla on nimetyt kiinteistöt vastuullaan hoidettavana. Kiinteistöt pyritään huolehtimaan niin hyvin, että ns. hälytystehtäviä tulisi mahdollisimman vähän. Laadukas ja nopeasti reagoiva kiinteistönhoito jatkaa rakennuksien elinkaarta sekä ennaltaehkäisee sisäilmaongelmia. Kiinteistöihin lisättiin QR-koodit, jonka avulla käyttäjät voivat tehdä palvelupyyntöjä kiinteistöhuoltoon.

Pitkän tähtäimen suunnitelmien (PTS) aloitettiin tekemään syksyllä 2025, ja jatketaan talvelle 2026. Tarkoituksena on, että tulevia remontteja pystytään suunnittelemaan ja ennakoimaan hallitusti. Ennakoimalla tulevia korjauksia voidaan säästää kustannuksia verrattuna suunnittelemattomaan korjaustapahtumiin.

Palvelualueella tarkasteltiin palveluostoja vuoden 2025 aikana. Tarkastelun tuloksena kameravalvontajärjestelmän hankinta tullaan uusimaan vuoden 2026 aikana. Tavoitteena on parantaa järjestelmän käytettävyyttä ja kustannustehokkuutta.

Kiinteistöjen tarkastuskierrokset suunnitellaan pidettävän kevään aikana. Kierroksille osallistetaan kohteen käyttäjä, kiinteistönhoitaja sekä kiinteistöpäällikkö. Kierroksien tarkoituksena on käydä läpi kiinteistöjen kunto, akuutit sekä myöhemmin tehtävät korjaustarpeet.

Rakennuksien energiankulutukseen pyritään kiinnittämään huomiota. Suurimpien kiinteistöjen rakennusautomaatiojärjestelmiä on käyty läpi ja etsitty mahdollisia energiansäästötoimenpiteitä. Vuonna 2025 on myös pyritty korvaamaan kiinteistöjen vanhoja valaistusratkaisuja LED-tekniikalla talousraamien puitteissa. Työtä jatketaan vuonna 2026 energiatehokkuuden parantamiseksi ja ylläpitokustannusten vähentämiseksi.

Omistaja-asiakkaalla on ollut tarve virastomestaripalveluille, jota on alettu tuottaa syyskuusta 2023 alkaen. Virastomestaripalveluiden työnkuvaa ja tarvetta on arvioitu yhdessä omistaja-asiakkaan kanssa säännöllisesti, tehtäväkuva on selkiytynyt ja sitä on tarkennettu vuoden 2025 aikana. Vuoden 2026 toimintaa vakiinnutettiin.

Pienien investointien määräraha on tarkoitus käyttää ennalta arvaamattomiin sekä äkillisiin korjaustarpeisiin kiinteistöjen osalta. Kiinteistökierroksien yhteydessä nostetaan esille mahdolliset korjaustarpeet ja pohditaan pienien investointien määrärahojen käyttökohteita.

Käyttötalous (ulkoinen/sisäinen)	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028
LIKEVAIHTO	8 956 668	9 090 848	8 584 091	8 584 821	8 585 421
TUET JA AVUSTUKSET KUNNALT	2 651	2 651			
LIIKETOIMINNAN MUUT TUOTOT	24 410				
MATERIAALIT JA PALVELUT	-2 838 101	-2 932 772	-2 714 827	-2 756 851	-2 795 551
AINEET, TARVIKKEET JA TAVARAT	-2 177 534	-2 250 175	-2 013 986	-2 043 700	-2 073 300
PALVELUJEN OSTOT	-660 567	-682 597	-700 840	-713 151	-722 251
HENKILÖSTÖKULUT	-1 947 947	-2 071 270	-1 968 970	-2 007 800	-2 047 300
PALKAT JA PALKKIOT	-1 625 622	-1 714 713	-1 595 877	-1 627 200	-1 659 300
HENKILÖSIVUKULUT	-322 324	-356 557	-373 093	-380 600	-388 000
ELÄKEKULUT	-311 288	-320 149	-327 802	-334 500	-341 200
MUUT HENKILÖSIVUKULUT	-34 188	-44 071	-45 291	-46 100	-46 800
HENKILÖSTÖKORVAUKSET	23 151	7 663			
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-1 680 420	-1 679 506	-1 691 647	-1 691 647	-1 691 647
LIIKETOIMINNAN MUUT KULUT	-2 456 994	-2 398 441	-2 198 926	-2 220 744	-2 242 744
LIIKELYJÄÄMÄ (-ALIJÄÄMÄ)	60 267	11 510	9 722	-92 221	-191 821
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT	992				
YLI-/ALIJÄÄMÄ ENNEN SATUN.ERIÄ	61 259	11 510	9 722	-92 221	-191 821
YLI-/ALIJÄÄMÄ ENNEN VARAUKSIA	61 259	11 510	9 722	-92 221	-191 821

Talousarvion laadinnassa on huomioitu omistajaohjauksen linjaukset kustannusten kasvun hillitsemiseksi. Talousarviosuunnittelussa on otettu huomioon omistaja-asiakkaan päätös luopua ulkoisista vuokrakohteista.

Liikelaitoksen liikevaihto pienenee aiempiin talousarvioihin verrattuna omistaja-asiakkaan tekemien sopeuttamistoimenpiteiden sekä sosiaali- ja terveyspalveluiden sekä pelastustoimen kiinteistöjen vuokrausmuutosten seurauksena.

Aineisiin, tarvikkeisiin ja tavariin varattuja määrärahoja on tarkasteltu ja tarkennettu vastaavasti. Suurimpia muutoksia kohdentuu energiakuluihin ja elintarvikkeisiin:

- Lämmityksen, sähkön ja veden kustannuksia on pienennetty yhteensä noin 130 000 €, josta lämmityksen ja sähkön osuus on noin 100 000 €.
- Elintarvike määrärahoja on vähennetty 60 000 € aiempaan talousarvioon verrattuna, omistaja-asiakkaan vähentäessä välipalan tilaamista koulujen osalta.

Liikelaitoksen eri palvelualueilla toteutettavat kehittämistoimenpiteet näkyvät myös henkilöstökuluissa, jotka ovat laskeneet noin 100 000 €. Liiketoiminnan muihin kuluihin on tehty tarkennuksia vuokrakiinteistöjen muutosten perusteella.

Talousarvion muutokset heijastavat liikelaitoksen reagointia omistaja-asiakkaan linjauksiin ja toimintaympäristön muutoksiin. Liikelaitos jatkaa toiminnan kehittämistä kustannustehokkuuden, työhyvinvoinnin ja palvelun laadun näkökulmista. Muuttuva toimintaympäristö, omistajaohjauksen vaatimukset ja geopoliittinen tilanne edellyttävät jatkuvaa seuranta, suunnitelmallisuutta ja sopeutumiskykyä kaikilla palvelualueilla.

Liikelaitoksen keskeiset muutokset ja toimenpiteet suunnittelukaudella

Kustannusten nousu edellyttää palvelurakenteen resurssien arviointi ja mahdollista uudelleen organisointia. Toimenpiteellä pyritään hillitsemään nostopainetta sisäisessä hinnoittelussa, ulkoisten kustannusten noustessa. Ruokalistasuunnittelussa tuotevalinoilla pyritään hillitsemään kustannuskehitystä. Tuottavuutta pyritään parantamaan jatkuvalla vastuullisella palvelujen kehittämisellä, kustannusvastaavalla hinnoittelulla ja sopimusohjauksella. Omistaja-asiakkaan muuttuvat tarpeet ohjaavat liikelaitoksen palvelutuotantoa ja vaikuttavat palvelualueiden rakenteeseen, resurssien kohdentamiseen sekä kehittämistoimenpiteisiin.

Ruokapalveluiden palvelukonsepti on selkiytynyt koulu-, päiväkot- ja henkilöstöruokailuun. Toiminnassa suositetaan lähiruokaa. Puhtauspalveluiden tuottamisessa laajennetaan robotiikan käyttämistä, sekä otetaan askel vastuullisempaan ja kestävämpään siivoukseen ilman kemikaaleja.

Kiinteistöpalveluissa energiatehokkuutta pyritään parantamaan muun muassa LED-valaistuksella sekä automaatiojärjestelmien optimoinnilla. Vuoden 2025 aikana aloitettiin kiinteistöjen pitkän tähtäimen suunnitelmien (PTS) laadinta, ja työtä jatketaan vuonna 2026.

Ammattitaitoisen henkilöstön saatavuus heikkenee tulevaisuudessa. Oppilaitosyhteistyötä pyritään lisäämään harjoittelijoiden ja työssäoppijoiden saamiseksi. Tätä kautta pyritään saamaan Limingan kuntaa työnantajana tunnetuksi. Mahdollistetaan osaamisen ylläpitäminen ja kehittyminen kouluttamalla henkilöstöä eri palvelualueilla.

Liikelaitoksen strategiset tavoitteet

Maankäyttö ja kuntakuva

Maapolitiikkaa toteutetaan erillisen valtuuston hyväksymän maapoliittisen ohjelman mukaisesti. Keskeistä on kunnan vetovoiman ja kunnan keskusta-alueen kehittäminen, hyvät liikenneyhteydet ja julkinen liikenne, kestävä kehitys ja uusien innovaatioiden hyödyntäminen, sekä riittävän tonttitarjonnan varmistaminen.

Strateginen tavoite (kuntastrategia)	Palvelualueen toimenpide	Mittari	Tavoite 2026
Kuntakeskuksen veto-voima kasvaa	Laaditaan PTS kiinteistöihin	PTS tehty	Varmistaa kiinteistöjen pitkäikäisyys, turvallisuus ja kustannustehokas ylläpito toteuttamalla huolto- ja korjaustoimenpiteet ennakkoivasti ja suunnitelmallisesti.

Hyvinvoivat kuntalaiset

Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen on Limingassa kuntajohtamisen ytimessä. Se on kiinteä osa kuntastrategiaa sekä talouden ja toiminnan suunnittelua. Kunta luo toiminnallaan kuntalaisille hyvät edellytykset huolehtia omasta terveydestään ja hyvinvoinnistaan.

Strateginen tavoite (kuntastrategia)	Palvelualueen toimenpide	Mittari	Tavoite 2026
Osallistumista ja yhteisöllisyyttä tukevat toimintamallit on otettu käyttöön	Lapsia ja nuoria osallistetaan ruokapalveluiden toiminnan kehittämiseen.	Kouluruokakysely toteutuu. Makuraati toteutuu Biojätteen määrä Koululounaan ruokailevien % -osuus paranee kouluterveyskyselyssä.	Tyytyväisyys kouluruokaan paranee
	Omistaja-asiakkaan osallistaminen huoltokirjan laadintaan	Huoltokirja	Kiinteistöjen kunnon ylläpitäminen ja asiakasyhteistyö

Talouden tasapaino ja johtaminen

Kunnan perustehtävien hoitaminen ja strategisten päämäärien saavuttaminen edellyttää suunnitelmallista ja pitkäjänteistä taloudenhoitoa. Palvelut järjestetään palveluiden järjestämissuunnitelmien ja talouden reunaehdot huomioiden. Johtamisessa ja taloudenhoidossa huomioidaan yhä enemmän konsernin kokonaisuus. Kunta kehittää asiointipalveluita entistä sähköisempään muotoon. Yhteisöllisyyttä ja kuntalaisten osallistumista vahvistetaan ottamalla käyttöön uusia toimintamalleja, jotka tukevat kuntalaisten kohtaamisia ja vuoropuhelua sekä eri toimijoiden välistä yhteistyötä ja aktiivista toimintaa.

Strateginen tavoite (kuntastrategia)	Palvelualueen toimenpide	Mittari	Tavoite 2026
Kuntakonsernin talous on tasapainossa	Jatkuva kehittäminen ja reagointi omistaja-asiakkaan muutoksiin	Talousarvion mukainen toteuma	Asiakaslähtöinen palvelutuotannon kehittäminen sekä kustannustehokkaat palvelut
Omistajaohjauksella toteutetaan kuntastrategiaa	Omistajaohjaus palaverit	Talousarvion mukainen toteuma	
Hyvinvoiva, osaava, sitoutunut ja kehityshaikainen henkilöstö	Henkilöstön kouluttaminen koulutussuunnitelman mukaisesti	Koulutuspäivien lukumäärä	Organisaatiolla on motivoitunut, hyvinvoiva ja osaava henkilöstö, joka sitoutuu yhteisiin tavoitteisiin ja osallistuu aktiivisesti toiminnan jatkuvaan kehittämiseen.
	Henkilöstön työhyvinvoinnin lisääminen osallistavalla johtamisella	Työhyvinvointikyselyn tulokset	Työhyvinvointia, osaamista ja osallistumista vahvistetaan pitkäjänteisesti ja suunnitelmallisesti.
		Sairauspoissaolojen määrä	< 10 pv/tt

Henkilöstö- ja koulutussuunnitelma

Henkilöstömäärä 31.12.	2024	2025	2026	2027
Vakinaiset, lkm.1	43	43	43	43
Määräaikaiset, lk1m	7	5	4	4
Sijaiset, lkm1	-	-	-	-
Työllistetyt (vuoden aikana), lkm	-	-	-	-
Henkilöstö yhteensä	50	48	47	47

Eläkkeelle jäänti (tehtävä)	2025	2026	2027
kiinteistönhoitaja	2	2	
kokki	1	1	
ruokapalvelutyöntekijä			
laitoshuoltaja	1	1	

Uudet vakinaiset virat/tehtävät	2025	2026	2027
kiinteistönhoitaja-virastomestari	1	1	
laitoshuoltaja			
ruokapalvelutyöntekijä			

Työvoiman saatavuuden ongelma-alueet ja suunnitelmat osaamisen ja saatavuuden varmistamiseksi:

Liikelaitoksessa tuetaan henkilöstön osaamisen kehittymistä ja ylläpitämistä oppisopimuskoulutuksella kaikilla liikelaitosten palvelualueilla. Henkilöstölle järjestetään säännöllisesti täydennyskoulutusta, joka varmistaa ammattitaidon pysymisen ajan tasalla ja tukee uusien työmenetelmien, hygieniavaatimusten ja asiakaspalvelun kehittämistä.

Liikelaitos hyödyntää nykyaikaista robotiikkaa ja ajantasaista teknologiaa palvelutuotannossa siellä, missä se on tarkoituksenmukaista. Uusia teknologisia ratkaisuja ja kehityssuuntia seurataan aktiivisesti. Tavoitteena on keventää fyysistä työtä, järkeistää työntekijöiden tehtäviä ja parantaa henkilöstön työhyvinvointia sekä toiminnan kokonaistehokkuutta. Hyvän työnantajamaineen ylläpitäminen Limingan kunnasta varmistaa työvoiman saantia.